

juny 2010 / Any 47 / Època V
Número 31 / P.V.P. quiosc: 5 Euros

aquatreveus

Revista de la

FEDERACIÓ
CATALANA
D'ENTITATS
CORALS

CONCERT DE L'ASSEMBLEA 2010 L'ORFEÓ MARTINENC EN EL SEU CENTENARI

Federació Catalana d'Entitats Corals

Via Laietana, 54, 2n. Despatx 213
08003-Barcelona
Tel. 932680668 - Fax. 933197436
E-mail: fcec@fcec.cat
<http://www.fcec.cat>

Entitat escollida membre del
Consell de l'Associacionisme i el
Voluntariat de Catalunya en
representació de l'àmbit cultural.

PRESIDENTA

Montserrat Cadevall i Vigués
E-mail: presidencia@fcec.cat

VICE-PRESIDENT

Lluís Gómez

SECRETARI

Joan Jordana i Ollé

TRESORER

Josep M. Martínez i Colas

VOCALS

Lluís Gómez
Toni Prat
Maria Josep Udina

CAP DE L'EQUIP TÈCNIC

Ramon Vilar
E-mail: ramonvilar@fcec.cat

CAP DE L'EQUIP TERRITORIAL

Jaume Gavaldà
E-Mail: baixllobregat@fcec.cat

EQUIP TÈCNIC

Xavier Baulies
Emili Fortea
Dolors Ricart
Montserrat Rios
Ramon Vilar

COOPTATS

Manuel Cabero
Joan Manuel Cintora
Enric Genescà
Enric Navàs

DEPARTAMENT DE GREGORIÀ

Pep Quintana

EQUIP TERRITORIAL

BAGES-BERGUEDÀ

Carme Quintana
E-mail: bages-bergueda@fcec.cat

BAIX LLOBREGAT

Jaume Gavaldà
E-mail: baixllobregat@fcec.cat

BARCELONÈS

Mar Pujol
E-mail: barcelones@fcec.cat

CAMP DE TARRAGONA

David Molina
E-mail: camptarragona@fcec.cat

COMARQUES DE GIRONA

Antoni Amorós
E-mail: comarquesdegirona@fcec.cat

MARESME

Montserrat Grau
E-mail: maresme@fcec.cat

OSONA-RIPOLLÈS-CERDANYA

Montserrat Orriols
E-mail: osonaripollescerdanya@fcec.cat

PENEDÈS-ANOIA-GARRAF

Empar Mateo
E-mail: penedesanoiagarraf@fcec.cat

TERRES DE LLEIDA

Divina Melé
E-mail: terresdelleida@fcec.cat

TERRES DE L'EBRE

Emili Miralles
E-mail: terresebre@fcec.cat

VALLÈS

Joan Serra
E-mail: valles@fcec.cat

Europa Cantat

Sante Fornasier President
Sonja Greiner Secretària General
Secretaria:
Weberstr., 59a - D-53113 Bonn
Tel.: +492289125663
Fax: +492289125658
E-mail: info@europacantat.org
<http://www.europacantat.org>

IFCM - International Secretariat

Michael J. Anderson, Interin President
UIC Department of Performing Arts
1040 W Harrison St Rm L018, MC255,
Chicago IL 60607-7130
Tel.: +1(312)996-8744
Fax: +1(312)996-0954
E-mail: mjanderson@ifcm.net
Website: www.ifcm.net

Consell Català de la Música

Josep M. Busquets
Gran Via de les Corts Catalanes, 608, 3r D
08007-Barcelona
Tel.: 934875417
Fax 934875416
E-mail: ccmusica@suport.org

Editorial

Què hem fet?

Assemblea general
Cursos de direcció 2009-2010

Què fem

Jornades Internacionals de Cant coral
XIII Catalunya Coral
Cursos de direcció 2010-2011
El Pessebre de Pau Casals
Carnet del cantaire
Butlleta de subscripció

Demarcacions i Corals

Anoia-Penedès-Garraf
Bages-Berguedà
Baix Llobregat
Barcelonès
Comarques de Girona
Maresme
Osona-Ripollès-Cerdanya
Terres de l'Ebre
Terres de Lleida
Vallès

Departament de la Fcec

Curs de Cant Gregorià
XI Jornada de cant Gregorià: el cant gregorià
i la cançó tradicional catalana
El Codex Calixtinus de Santiago de Compostel·la

Equip tècnic

El petit vailet
V Fòrum de directors

Europa Cantat

50è aniversari
Festival a Torino 2012
Curs en harmonia
Veus de la Mediterrània

IFCM - Federació Internacional per la música coral

Relleu en la presidència
Reunió del Consell d'IFCM a Barcelona
Sessió d'estiu 2010 del Cor Mundial Jove

Més sobre el món coral

XVI Trobada de corals de Secundària
CD de Música tradicional del Matarranya
QuèQuiCom: dominar la veu

Articles

Les cançons del cançoner popular, 3
Poseu al dia la vostra entitat

Entrevista

Manuel Oltra

4

Parlen els directors

63

Dos directors parlen: Ramon Noguera, en aquest
número

Carme Valls: Festa de Sant Jordi. Massalcoreig- Segrià
Narcís Perich: "1937"

5

7

Calaix de Música

68

CD: Cantiones Sacrae, de Johan Duijck
CD: Missa sexti toni, de Joan Pau Pujol
Cançons que cal saber

13

Cantaires i lectors ens diuen...

70

Incomprensió hispànica de la realitat plurinacional:
"Europalia 1985". Crònica d'uns fets ocorreguts
fa vint-i-cinc anys

Entretenicors

71

Encreuats musicals

44

aquatreveus

*és una publicació de la Federació Catalana d'Entitats
Corals.*

Taula de redacció:

Montserrat Cadevall, Jaume Gavalrà, Maria Josep
Udina i Joan Benito.

Secretària de redacció:

Bàrbara Anglís

Fotografies:

Arxiu de la FCEC, d'EC, cantaires i corals,
Montserrat Cadevall, Lluís Garcia i Anna Puig
Montada.

Entretenicors:

Pep Solé.

Portada:

Concert de l'Assemblea: l'Orfeó Martinenc.

La FCEC i la revista **aquatreveus** no
comparteixen necessàriament les opinions dels
articles signats.

Dipòsit legal: B-27093/93

Edició, compaginació i impressió:
Gràfiques Barfar, S.L.

Amb el suport de la Generalitat de Catalunya

46

48

52

54

56

60

aquatreveus és membre
de l'APPEC (Associació de
Publicacions Periòdiques
en català)

El cant coral ha de ser capdavanter en la defensa de la nostra nació i de la nostra cultura.

Aquest final de curs se'ns presenta marcat per la necessitat, un cop més, de defensar Catalunya davant dels intents de retallar el nostre, ja prou curt, autogovern. El cant coral català sempre ha estat una eina fonamental per a la defensa i la difusió de la nostra nació, la nostra cultura i la nostra llengua. Ara el nostre país ens necessita. Com ja sabeu, la FCEC va donar el seu suport a l'editorial conjunt en defensa de la dignitat de Catalunya i s'ha adherit a les darreres manifestacions que han sorgit de la societat civil.

I una de les vies per les quals podem incidir en aquest moment és donant a conèixer el nostre repertori, recuperant peces desconegudes que no han estat editades mai i encomanant obres noves a la gran quantitat de compositors, de reconegut prestigi, que tenim en el nostre país. La celebració de l'Any Maragall pot ser una bona ocasió per a impulsar aquesta recuperació i per a obtenir composicions noves.

Un altre punt en què les corals hem d'influir i en què novament podem ser una eina ben important per a Catalunya és en la integració al nostre país de les persones novvingudes. Durant els anys seixanta ja vàrem ser un punt de trobada i de vinculació a la nostra llengua. Ara ens pertoca fer-ho un altre cop per demostrar que el cant coral és una activitat que agermana i que no té fronteres.

Al mateix temps, però, no hem d'oblidar mai la nostra responsabilitat de treballar per la millora constant de la qualitat del cant coral i per aconseguir que cada cop més persones s'hi interessin i hi participin, sobretot el jovent. Precisament aquest estiu s'escauen dues activitats en les quals els joves són protagonistes:

- La primera és la gira del Cor Mundial Jove. Aquest projecte de la Federació Internacional per al Cant Coral (IFCM), la Federació Europea de Joves Corals - Europa Cantat (EC) i Jeunesses Musicales International, existeix des de fa vint-i-un anys i va ser nomenat Artista per la Pau de la Unesco. Cada any, un país diferent del món organitza la gira d'estiu, i l'any passat el Moviment Coral Català, a través de l'Oficina a la Mediterrània d'Europa Cantat, amb la coorganització de l'Asociación Cultural Reyes Bartlet de Puerto de la Cruz, a Tenerife, i de l'Euskalerriko Abesbatzen Elkarte (Confederació de Cors del País Basc), va sol·licitar la del 2010. En aquesta revista trobareu més informació sobre aquest tema, però us recomanem que no deixeu d'assistir al concert que el Cor Mundial Jove farà a Barcelona el 25 de juliol. En el pròxim número de la revista sortirà un ampli reportatge per a animar els nostres cantaires joves a participar en futures edicions d'aquest projecte.
- La segona és el Cor Jove dels Països Catalans. És un projecte nou impulsat per Forum Musicae - Centre de Dinamització dels Ensenyaments Musicals a les Balears, que l'any 2004 ja va crear l'Orquestra de Joves Intèrprets dels Països Catalans (OJIPC). El formen joves d'entre divuit i vint-i-sis anys residents a l'Alguer, Andorra, Catalunya, Catalunya del Nord, la Franja d'Aragó, les Illes Balears i el País Valencià. Té com a objectiu recuperar i difondre el patrimoni musical de tot l'àmbit cultural català, amb la llengua com a vincle d'unió, i vol ser una plataforma enriquidora d'encontre i d'intercanvi entre joves de diferents àmbits de la mateixa cultura i alhora ser-ne un ambaixador cultural. També volem que els cantaires joves s'hi impliquin i que aneu al concert que es farà el 23 d'agost a Prada de Conflent.

Però aquest final de curs també trobem moltes altres activitats a les quals us animem a assistir: els concerts de les entitats, amb repertoris ben variats i interessants, que mostren el treball d'aquest curs; les 45es Jornades Internacionals de Cant Coral de Barcelona; una nova edició, la vint-i-vuitena, del Festival de Cantonigròs; la Setmana Cantant d'Europa Cantat que se celebrarà a Vic; les XX Choralies que es faran a Vaison-la-Romaine, etc.

I ja enfoquem el curs que ve, durant el qual posarem una atenció especial en la formació: a més dels cursos de direcció bàsics i de les activitats formatives que organitzen les demarcacions, s'ha tornat a convocar el postgrau organitzat conjuntament per la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna de la Universitat Ramon Llull, el Conservatori Municipal de Música de Barcelona i la Federació Catalana d'Entitats Corals; però també, i continuant l'activitat matinal que es va fer durant l'assemblea, "Posa al dia la teva entitat", s'impartirà formació sobre els diferents aspectes que afecten les nostres entitats.

I ja ben aviat tindrem concerts, també: els del Festival Catalunya Centre, que des de fa trenta-un anys organitzen a finals d'agost i principis de setembre a Castellbell i el Vilar i Puig-reig la Capella de Música Burés i la Polifònica de Puig-reig, el Festival "Europa i els seus cants"..., per a acabar el curs 2010-2011 amb les 46es Jornades, la sisena edició de la Setmana Cantant d'Europa Cantat a Tarragona, etc.

Molt bon estiu a tothom, amb descans i cants!

Montserrat Cadevall i Vigués
Juny del 2010

ASSEMBLEA GENERAL

L'assemblea d'enguany es va celebrar el dissabte 6 de març al districte de Sant Martí de Barcelona, a la seu de l'Orfeó Martinenc, amb motiu del centenari de la creació d'aquesta entitat.

Jordi Gras, president i cantaire de l'Orfeó Martinenc, va adreçar una salutació als participants i va explicar breument el procés de renovació dels locals i de celebració del centenari. Ho detalla ell mateix en l'article a l'apartat de la Demarcació del Barcelonès.

Els participants en l'assemblea vam felicitar l'entitat pel centenari i la renovació, i vam quedar convençuts que la dedicació, l'empenta i el bon sentit del seu president i de l'equip que l'acompanya han estat els motors d'aquesta posada al dia.

Com és costum, al matí els assistents a l'assemblea van treballar en dos aspectes diferents, relacionats amb el món coral:

Taller A: "Àgora"

Les ganes de cantar no s'acaben mai

Durant una hora i mitja, que va passar com una exhalació, vam gaudir de diferents estils i maneres de dirigir i de treballar unes quantes cançons:

- Amb Ramon Vilar vam cantar "A l'horta del meu pare", tradicional catalana harmonitzada per Antoni Pérez Moya (Edicions de la FCEC, núm. 17, abril del 1984), i "Serra de Mariola", tradicional valenciana harmonitzada per Francesc Xavier Costa Ciscar, obra guardonada en els Premis Catalunya de Composició Coral 2002 (Edicions de la FCEC, núm. 181, octubre del 2002).

- Amb Teresa Maideu, "La dama de Mallorca", tradicional mallorquina harmonitzada per Baltasar Biblioni

(Edicions de la FCEC, núm. 3, desembre del 1982), i "Sense vent", tradicional escandinava harmonitzada per Gerhard Deutschmann.

- Amb Jaume Casasses, "Ave Maria", de Ferran Cruixent (Edicions de la FCEC, núm. 208, novembre del 2007).

- Amb Enric Navàs, "L'hora del repòs", música de Pere Mateu Xiberta sobre text de Rosa Leveroni, obra guardonada en els Premis Catalunya de Composició Coral 2008 (Edicions de la FCEC, núm. 213, febrer del 2009).

- Amb David Molina, "A l'horta del meu pare", tradicional catalana harmonitzada per Antoni Pérez Moya (Edicions de la FCEC, núm. 17, abril del 1984).

Moment del magnífic concert de l'Orfeó Martinenc

- Amb Murat Khupov, "Ave Maria", de Ferran Cruixent.

I també "En mi viejo San Juan", bolero porto-riqueny, música de Noel Estrada i arranjament d'Àngel Matos (Edicions de la FCEC, núm. 86, setembre del 1994), i "La primavera ve", música de Francesc

Batlle Pons sobre text de Miquel Colom Mateu (Edicions de la FCEC, núm. 15, febrer del 1984).

Taller B: "Posa al dia la teva entitat"

La llei d'Associacions aplicada a les entitats corals sense ànim de lucre

Rosa Gironès va parlar amb tot detall de les obligacions comptables i fiscals de les entitats i va aclarir dubtes sobre els estatuts, l'IVA, l'IRPF, la contractació de directors...

Davant d'una quarantena de persones, explicà el contingut de la llei d'Associacions i de la llei d'àmbit

autonòmic, la normativa comptable i l'obligació de les entitats de tenir els comptes clars, que l'assemblea ha d'aprovar. Si l'entitat rep ajuts de les administracions, ha de presentar la documentació que li demanin.

Vist l'interès que tenen les seves explicacions per a la marxa de les corals, transcrivim i publiquem un resum de la conferència en l'apartat "Articles" d'aquest mateix número.

Assemblea

Després d'un magnífic concert de l'Orfeó Martinenc i d'un dinar molt agradable es va celebrar l'assemblea.

La presidenta agrai l'hospitalitat de l'Orfeó Martinenc i el felicità pel nou equipament. Va fer esment del treball que fan les corals de la Federació i de les activitats de la FCEC en diferents àmbits: la relació amb les administracions i amb l'Auditori de Barcelona, el Palau de la Música Catalana, el Conservatori Municipal de la ciutat i l'Escola Superior de Música de Catalunya; igualment, es va referir a la formació de directors, a la presència i la representació internacionals, i a un seguit d'altres afers. Afegí que, malauradament, la FCEC ha hagut de deixar de ser membre del Moviment Coral Català per un conjunt de motius que explicà amb detall.

Es van presentar i debatre punt per punt la memòria d'activitats i la memòria econòmica. El cap de l'Equip Territorial, Jaume Gavalrà, esgranà les realitzacions de les demarcacions i de les corals. Va enumerar les activitats més importants de cadascuna i va assenyalar que el nombre i la qualitat de les actuacions indiquen que el món coral és més viu que mai, i que mantenir-lo i fer-lo més i

Jordi Gras, president de l'Orfeó Martinenc, explica l'aventura de la transformació del local

més participatiu és la tasca en la qual estan compromesos tots els delegats territorials. Catalunya Coral, Aplecs, Rodes i Cicles Corals, Musicorals, tallers de tècnica vocal i de cant gregorià, descobertes de repertori, celebracions d'aniversaris alguns de centenaris i un llarg etcètera, en són una bona mostra. També va remarcar que, al costat dels concerts en què es programen cançons polifòniques, creix el gust i l'afició pels espectacles musicals, que són promoguts per directors amb noves inquietuds.

Les memòries i els comptes van ser aprovats per l'Assemblea.

S'informà de les corals que el Consell Directiu ha admès en diferents reunions, que fan un total de 16, i de les 10 que s'han donat de baixa per diferents motius.

Es van elegir els càrrecs que calia renovar segons els estatuts, de manera que la Junta de la FCEC ha quedat formada així:

Presidenta: Montserrat Cadevall.

Vicepresident: Lluís Gómez.

Secretari: Joan Jordana.

Tresorer: Josep Maria Martínez.

Equip Tècnic: Ramon Vilar (cap de

l'Equip), Xavier Baulies, Montserrat Ríos, Emili Fortea i Dolors Ricart.

Vocals: Toni Prat i Maria Josep Udina.

Deixaven la Junta la vicepresidenta Montserrat Lluveras i el tresorer, Josep Antonio. Toni Prat, Ramon Vilar, Xavier Baulies i Montserrat Ríos, el lloc dels quals també corresponia renovar, van optar per presentar-s'hi de nou. A tots, la presidenta els agrai la dedicació i l'eficàcia, i l'Assemblea els dedicà un fort aplaudiment.

La composició de l'Equip Territorial és la següent:

Jaume Gavalrà, cap de l'Equip.

Bages-Berguedà: Carme Quintana.

Baix Llobregat: Jaume Gavalrà.

Barcelonès: Mar Pujol.

Camp de Tarragona: David Molina.

Comarques de Girona: Antoni Amorós.

Maresme: Montserrat Grau.

Osona-Ripollès-Cerdanya: Montserrat Orriols.

Penedès-Anoia-Garraf-Baixa Segarra: Empar Mateo.

Terres de Lleida: Divina Melé.

Terres de l'Ebre: Emilio Miralles.

Vallès: Joan Serra.

Departament de Cant Gregorià: Pep Quintana.

Els caps de cada demarcació els nomena el territori i els ratifica l'Assemblea.

La presidenta prengué novament la paraula per presentar les actuacions que s'han previst per a l'any 2010, entre les quals hi ha l'organització del cicle Catalunya Coral i de les Jornades Internacionals de Cant Coral. Va felicitar la S. C. El Llessamí de Sant Vicenç dels Horts i la S. C. C. La Coloma d'Esplugues de Llobregat pel 150è aniversari que celebren, i va esmentar en el mateix sentit la vint-i-cinquena edició del Musicoral del Baix Llobregat. Anuncià que el Consell de la Federació Internacional per a la Música Coral es reunirà a Barcelona al juliol i, com a actuacions extraordinàries, va informar de la convocatòria per interpretar El pessebre de Pau Casals amb motiu del cinquantè aniversari de l'estrena d'aquesta obra, i de la possible participació de les corals en la cerimònia de benedicció de la basílica de la Sagrada Família, entre altres activitats.

El cap de l'Equip Tècnic, Ramon Vilar, al seu torn, va presentar el projecte del 2010, que inclou els Cursos de Direcció, els Cursos de Cant Gregorià, la celebració del V Fòrum de Directors, les converses per a crear un segell discogràfic de la FCEC, l'edició del CD que continuarà les obres guanyadores del Premi Catalunya Coral 2009, la convocatòria del postgrau de direcció coral, l'edició de partitures i la creació de nous departaments, com el de cors universitaris i el de corals de gent gran, i moltes altres realitzacions.

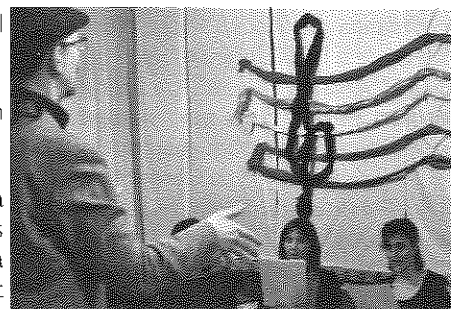
El cap de l'Equip Territorial, Jaume Gavalrà, va anunciar els projectes de les diferents demarcacions. A continuació, la presidenta, presentà el pressupost per al 2010. Van quedar aprovats el projecte i el pressupost.

CURSOS DE DIRECCIÓ CORAL 2009-2010

Han acabat amb èxit els Cursos de Direcció Coral organitzats per la FCEC per al període 2009-2010. Concretament:

· El XVIII Curs a Barcelona, al Seminari Salesià de Martí Codolar, en el qual es van inscriure 51 alumnes.

· El VI Curs a Girona al Conservatori de Música, que va aplegar 14 alumnes: va començar el dia 9 de gener i va celebrar la darrera sessió el 8 de maig; en total, sis jornades completes. S'hi va treballar amb dos cors pilots: el Cor de Cambra de la Diputació i la Coral Polifònica de Figueres, i també hi va participar el conjunt instrumental L'Ensemble de l'Empordà. Els professors van ser Lluís Vila i Xavier Baulies.

- El III Curs a Lleida (a Cervera), al qual van assistir 20 alumnes.
  - El II Curs a Tarragona, al Conservatori de Música, amb 19 alumnes.
- Com tots sabem, per a inscriure's en aquests cursos s'ha de tenir una edat mínima de setze anys i coneixements de solfeig suficients i participar en alguna associació musical com a director de cor, o bé ser mestre especialista de música en actiu, o treballar com a professor d'una escola de música, o ser cantaire-assistent de direcció o animador de cant per a la litúrgia.

JORNADES INTERNACIONALS DE CANT CORAL

Se celebren a Barcelona del 4 al 10 de juliol.
Els tallers d'enguany són:

A) Ressons d'Al Àndalus
Director: Xavier Puig

B) Glòria de Puccini
Director: Joan Martínez

C) Música gospel
Director: Walt Whitman

Hi participen:

Libre Choir, Bloemfontein-Pretòria, Sud-àfrica

Cor fundat l'any 2007, quan es va demanar al Cor de la Fichardt Park High School de participar en el projecte de concert "Songs of Praise" amb la Free State Symphony Orchestra. Aleshores, diversos cantaires es van afegir a aquest Cor per a aquesta producció i es va crear el nou Cor Libre. L'any 2009, el Cor es va tornar a formar i va convidar Richard Cock, reconegut director, a tornar a dirigir el Cor i l'Orquestra. La directora del cor és Joanita Erasmus, professora de cultura, art i matemàtiques a la Fichardt Park High School, on també dirigeix la coral de l'escola.

Ensamble Vocal Fuenteclara, Ciudad de México, Mèxic

Conjunt vocal integrat per cantaires d'una àmplia trajectòria coral que s'ha endinsat en diversos gèneres de la gran literatura religiosa, profana, romàntica, contemporània i popular europea i americana per a formacions de cambra. La versatilitat per a abordar diversos gèneres musicals i la creació d'una sonoritat dúctil han estat dos valors que ha perseguit l'agrupació amb la directora actual, Ethel González Horta, que ho és des del 2003. La coral ha actuat a les principals sales de Mèxic i va realitzar una sèrie de presentacions en el marc de l'America Cantat.

Chamber Choir of Burntwood School, Londres, Gran Bretanya

Aquest Cor ha actuat a les principals sales de concerts de Londres, ha treballat amb la Royal Philharmonic Orchestra en diverses ocasions, en enregistraments i en actuacions en directe, i també ha actuat a la BBC Radio. Entre les seves intervencions destaquen l'estrena mundial de l'obra de Peter Wyer *May Peace prevail on Earth* a la sala Barbican, i la interpretació dels *Carmina Burana* sota la direcció de Daniele Gatti a l'Albert Hall, per a la reina d'Anglaterra a l'abadia de Westminster i per a l'arquebisbe Desmond Tutu a Saint Martin-in-the-Fields. La directora del Cor és Debbie Lammin, formada a la Royal Academy of Music de Londres.

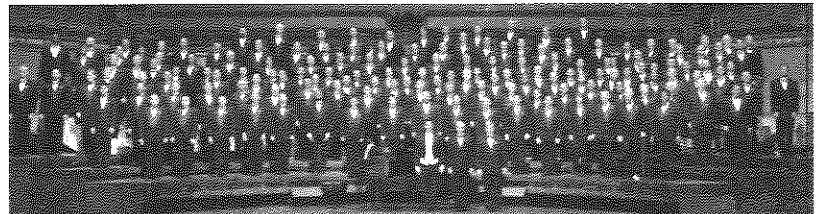
Taipei Philharmonic Youth & Children's Choir, Taiwan

Cor fundat l'any 1989 a partir del Taipei Philharmonic Chorus per promoure l'educació musical dels infants. El seu repertori és molt variat. Ha pres part en activitats destacades al seu país i ha realitzat gires de concerts per molts països d'arreu del món. També ha participat dos anys en el Festival Internacional de Música de Cantonigròs, en el qual va obtenir el primer premi de la seva categoria l'any 2004. La directora del Cor és Fu Shiang-Yun.

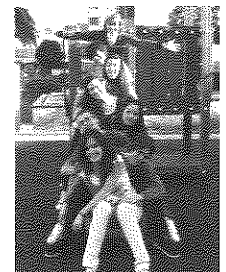
Turtle Creek Chorale, Dallas, EUA

Durant el curs present, aquesta Coral celebra el seu trentè aniversari. Formada per més de 150 membres, presenta anualment sèries de concerts que solen congreguar més de 50.000 espectadors. Els cantaires canten de forma amateur i participen cada any en més de cinquanta concerts benèfics. Es compon de quatre grups: Chamber Chorus, Encore!, New Texas Symphony Orchestra i Turtle Creek Strangerettes, grup de dansa. Ha publicat 36 CD i diversos DVD i ha actuat en convencions estatals, regionals i nacionals de l'American Choral Directors Association i en la convenció regional de la Music Educators National Conference. Diverses gires de concerts l'han dut Europa, on ha fet concerts a Barcelona, Berlín, Praga i Londres.

Tantak Korala, Mungia, País Basc

Formació d'alumnes d'una acadèmia privada de música que realitza l'activitat coral com un complement de la seva formació musical. L'any passat van realitzar per primera vegada una actuació en públic i des d'aleshores no han parat. Aquest any s'han federat a la Federació de Cors de Biscaia i han fet 4 concerts. El cor està format per 30 nois i noies de 7 a 18 anys. La directora del grup és Asun López.

De casa nostra, hi participen la Coral Carlit de Barcelona i la Coral Nova Ègara de Terrassa, a més d'un bon nombre de cantaires de diferents corals de la FCEC.

Concerts de les corals participants corals al llarg de la setmana:

- Dimarts 6 de juliol:**
- Sant Boi de Llobregat, 21,30 h. Cal Ninyo
  - Libre Choir, Bloemfontain-Pretoria, Sud-Àfrica
  - Sant Vicenç dels Horts, 21,30 h., Església de Sant Vicenç Màrtir
  - Taipei Philharmonic Youth & Children's Choir, Taiwan

- Dijous 8 de juliol:**
- Sant Boi de Llobregat, 21,30 h. Cal Ninyo
  - Ensamble Vocal Fuenteclara, Ciudad de México, Mèxic
  - Sabadell, 22 h. Amfiteatre Jardins Caixa Sabadell
  - Libre Choir, Bloemfontain-Pretoria, Sud-Àfrica

- Divendres 9 de juliol:**
- Calella, 21 h. Pati Museu Arxiu Municipal JM Codina i Bagué
  - Ensamble Vocal Fuenteclara, Ciudad de México, Mèxic
  - Casserres, 21,30 h. Església
  - Chamber Choir of Burntwood School, London, Gran Bretanya

I el dissabte 10 de juliol, es farà el Concert Final a l'Auditori de Barcelona.

XIII CATALUNYA CORAL

El cicle Catalunya Coral, com és costum, se celebrarà els caps de setmana d'octubre i novembre.
Com és habitual, a cada concert hi participaran com a màxim tres corals, inclosa l'organitzadora.

Al final de cada concert s'interpretaran tres cançons de conjunt, preferentment del repertori comú de la FCEC, entre les quals serà obra obligada una d'aquestes tres:

- "Ton pare no té nas", de Baltasar Bibiloni (FCEC 59),
- "L'hora del repòs", de Pere Mateu Xiberta (FCEC 213),
- "El ball de Sant Ferriol", de Josep Lluís Guzmán (FCEC 194a).

Programa general:

OCTUBRE

16 dissabte
EL MORELL

CORAL GUSPIRA D'EL MORELL
CORAL CONGOST DE GRANOLLERS
CORAL PRELUDI D'AMICS DE LA UNESCO DE BCN

17 diumenge
RIPOLL

CORAL INFANTIL ELS FOLLETS DE RIPOLL
CAPELLA SANTA MARIA DE RIPOLL
CORAL HARMONIA DE VALLDOREIX
CORAL SELLARÈS DE GAVÀ

23 dissabte
TORTOSA

COR TYRICHAE DE TORTOSA
CORAL DIADEMA DE CORBERA DE LLOBREGAT
CORAL SANT ESTEVE DE BALSARENY

24 diumenge
MANRESA

CORAL FONT DEL FIL DE MANRESA
CORAL FLOR DE LIS DE MONTBLANC
POLIFÒNICA JOIA D'ALELLA

24 diumenge
SABADELL

CORAL BELLES ARTS DE SABADELL
SINFONIA CHORALE DE NOTTINGHAM (GB)
CANTABILE COR DE CAMBRA D'OLOT
CORAL SI FA SOL DE SANTA MARGARIDA DE MONTBUI

NOVEMBRE

6 dissabte
FIGUERES

CORAL POLIFÒNICA DE FIGUERES
CORO VASCO AMA-LUR DE SALOU
COR DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

13 dissabte
BARCELONA

CORAL SANT MEDIR DE BARCELONA
ORFEÓ VEUS DEL CAMP DEL SOLERÀS
CORAL BRIANÇÓ DE SANT CELONI

13 dissabte
VILANOVA DE BELLPUIG

CORAL VERGE DEL LLIRI DE VILANOVA DE BELLPUIG
COR DRASSANES DE BARCELONA
CORAL L'AMARANT DE BIGUES

14 diumenge
ARGENTONA

CORAL LLAÇ D'AMISTAT D'ARGENTONA
CORAL SANTA LLÚCIA DE EL PERELLÓ
CORAL SANT ESTEVE DE SANT ESTEVE SESROVIRE

21 diumenge
CUNIT

CORAL ARRELS DE CUNIT
CORAL ZAIDINENSE DE SAIDÍ
ORFEÓ BARCELONÈS DE BARCELONA

28 diumenge
SANT BOI DE LLOBREGAT

CORAL RENAIXENÇA DE SANT BOI
CORAL EIXÀRCIA DE SALOU
CORAL RAMON CARNICER DE TÀRREGA

CURSOS DE DIRECCIÓ 2010-2011

La Federació organitza nous cursos de direcció coral a Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona, adreçats a directores de cor, mestres especialistes de música en actiu, professors d'escoles de música, cantaires i assistents de direcció i animadors de cant per a la litúrgia.

Nivells: Iniciació, Mitjà, Avançat i Superior.

Continguts: tècnica de direcció, pedagogia de l'assaig, tècnica vocal aplicada al cor, sensibilització auditiva, control d'afinació, anàlisi de partitures, recerca de repertori, sensibilització rítmica, educació corporal, cant comú amb directores convidats i altres activitats. Aquests continguts són generals i s'ajustaran a cada nivell.

Els professors són músics altament qualificats, amb una llarga experiència pedagògica en l'àmbit de la música i de la direcció coral.

El calendari previst és:

A Barcelona: 23 i 24 d'octubre, 20 i 21 de novembre, 29 i 30 de gener, 26 i 27 de febrer.

A Girona: 27 de novembre, 22 de gener, 19 de febrer, 19 de març, 30 d'abril, 16 de maig.

A Tarragona i Lleida: 22 de gener, 5 i 19 febrer, 5 i 19 de març, 2 d'abril de 2011

A Cervera: 4, 5, 6, 7 de desembre de 2010

Un curs de Cant Gregorià, amb dates i lloc a determinar.

Es farà també a Barcelona, un Postgrau en Direcció Coral. En reproduïm la informació

EL PESSEBRE, DE PAU CASALS

El 17 de desembre del 1960 s'estrenà al Fuerte de San Diego, a Acapulco (Mèxic), l'oratori El pessebre, que Pau Casals, impulsat pels seus ideals pacifistes, havia compost els anys quaranta sobre el poema de Joan Alavedra. Mèxic, país que havia acollit

molts exiliats d'Espanya, va veure reconegut així el seu gest.

En commemoració del cinquante aniversari de l'estrena, la FCEC organitza un concert, obert a tots els cantaires que hi vulguin participar, que

es farà el pròxim 17 de desembre de 2010, coincidint dia per dia amb l'aniversari, en el qual s'interpretarà aquest oratori del mestre Casals. El període d'inscripcions i el programa d'assaigs es comunicaran aviat.

Auditori de Barcelona

Cicle Coral 2010-2011

Dissabtes a les 6 de la tarda – Sala Oriol Martorell

23 d'octubre de 2010

Agrupació Polifònica de Vilafranca
David Hernández, director
Joan Cererols

20 de novembre de 2010

Cor femení Voxalba de Barcelona
Elisenda Carrasco, directora
Ànima femenina: de l'amor diví a l'amor carnal

15 de gener de 2011

Cor Tyrichae de Tortosa
Raül Martínez, director
Cançó catalana, tradicional i de les Terres de l'Ebre

19 de febrer de 2011

Coral Nit de Juny de Palafrugell
Rita Ferrer, directora
Baltasar Bibiloni i la música coral de les Balears

2 d'abril de 2011

Cor Lieder Camera de Sabadell
Xavier Pastrana, director
De Victoria a Vaughan Williams: una tradició coral

CARNET DEL CANTAIRE

No serà vàlid sense fotografia

FEDERACIÓ CATALANA D'ENTITATS CORALS

CARNET DEL CANTAIRE

Caduca el 31/8/2010

Nom i cognoms

Entitat

Població

HOLA!
SÓC EL
CARNET
DEL
CANTAIRE

L'actual carnet caduca el 31 d'agost d'enguany. Com ja sabeu i és habitual, els carnets es reparteixen a través dels vostres caps de demarcació, però si ho voleu també podeu passar per la Secretaria de la FCEC a recollir-los en persona. Només heu de dir el nombre de cantaires que sou, i podrà passar qualsevol persona de la coral.

DESCOMPTES AMB
EL CARNET DEL
CANTAIRE !!!

DESCOMPTES AMB EL CARNET DE CANTAIRE DE LA FCEC

www.fcec.cat

En totes les activitats organitzades per la FCEC.

Botigues Unió Musical: descomptes i condicions de venda i de lloguer especials; lloguer gratuït de cabines d'estudi equipades amb piano i orgue.

L'Auditori de Barcelona: 10 % de descompte (màxim, dues entrades) en la programació de cicles de cambra, el Festival de Músiques Contemporànies i de l'OBC; 25 % per a grups (mínim, 25 persones), en els concerts de l'OBC dels dissabtes a la tarda; 50 % de descompte en els concerts del Cicle Coral a l'Auditori (vendes a taquilla).

Orquestra Simfònica del Vallès (OSV): 40 % de descompte en els Concerts Simfònics al Palau; 50 % de descompte en els Simfònics a la Faràndula.

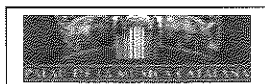
Palau de la Música Catalana: 25 % de descompte en els cicles següents (màxim, dues entrades per carnet): Cobla, Cor i Dansa al Palau; Els Diumenges al Palau; El Primer Palau; Cambra Coral; Concerts Simfònics al Palau; ONCA; Cicle d'Orgue al Palau, i Cambra al Petit Palau; descompte en les visites guiades al Palau de la Música Catalana.

Escola de Música Berna: projecte Escola Coral, 50 % de descompte en els cursos musicals.

Pianoservei: 10 % de descompte en lloguer de pianos de cua (www.pianoservei.com).

Meridià Viatges: 7 % de descompte en la programació del Club Català de Viatges; 5 % de descompte en paquets turístics d'agències majoristes. Preus especials per a viatges organitzats per les corals.

Festival Internacional de Cant Coral Catalunya Centre: 20 % de descompte en els concerts normals i 10 % de descompte en els concerts de cloenda.

Dijous Clàssics al Poliorama: 20 % de descompte en "Programació Familiar" (cal reservar a través de la productora Actes Únics, 932966800).

Botigues Balil I i Balil 2: 10 % de descompte en moda d'home i moda jove.

Albergs de la Fundació Torre del Palau (Navàs): 10 % de descompte (per al titular del carnet i un acompanyant).

Cursos Internacionals de Cant a Sant Cugat: 50 % de descompte a oients.

Discos Castelló: 5 % descompte a la botiga Clàssica (compres en efectiu).

Parc Aquàtic Illa Fantasia: 10 % de descompte.

Caixa Forum: 50 % de descompte en totes les activitats musicals.

XI cicle Concerts a Barcelona: 20 % de descompte.

I RECORDEU !!!

Es continuen negociant més descomptes. Anirem informant-vos-en...

Us demano que quan organitzeu un concert i feu pagar, feu un descompte als qui em portin.

Per a poder fer-me servir m'heu d'enganxar una foto vostra i posar-me el segell de la vostra coral.

Aquatreveus

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms _____ Professi6 _____

Correu electr6nic _____

Adreça _____ Tel6fon _____

Poblaci6 _____ Codi Postal _____

Desitjo subscriure'm a partir del n6mero _____ Quota anual 8 €, corresponent a 2 n6meros

Far6 efectiu l'import mitjançant: Tal6 bancari adjunt _____

Domiciliaci6 bancària ____ / ____ / ____ / _____

Títular: _____

Signatura

Envieu aquesta butlleta a:
Federaci6 Catalana d'Entitats Corals Via Laietana, 54, 2n. Despatx 213 08003-Barcelona

ANOIA-PENEDES-GARRAF

Coral Moixaina de Vilanova i la Geltrú: vint-i-cinquè aniversari

Ja som a les portes de l'acabament del vint-i-cinquè aniversari de la Coral Moixaina de l'Escola Pia de Vilanova, i a punt de complir vint-i-sis anys d'existència.

Aquest darrer curs s'ha caracteritzat per haver estat ben ple d'activitats, potser amb més quantitat i de més envergadura que les d'un any normal.

Hi ha una sèrie d'actes que ja s'han celebrat i d'altres que encara s'han d'acomplir, però que estan programats.

El tret de sortida d'aquestes celebracions és el concert que es va fer el dia 3 de juliol del 2009 a la capella de l'Escola. Vam preparar un programa amb peces de més dificultat, com ara un fragment del musical *Mar i cel* ("Les veles s'inflaran"), l'espiritual "Oh, happy Day" i d'altres. Hi van pronunciar parlaments diversos exdirectors del Centre, com Miquel Garcia, Josep Julià i Jordi Cadevall, la directora, Conchi Pérez, i l'alcalde de Vilanova, Joan Ignasi Elena.

En acabar el concert es van posar a la venda els records fets exprés per a l'ocasió: punts de llibre, escuts, ampolles de cava amb disseny exclusiu, xapes del cava commemoratiu, etc. Després es va celebrar un sopar al qual van assistir un centenar de persones.

Com que el nostre curs és molt semblant a l'acadèmic, a mitjan setembre vam reiniciar els assajos.

També vam participar en l'acte de l'Onze de Setembre que es va fer davant l'estàtua de Francesc Macià. Ens hi vam reunir les tres corals amb seu a Vilanova - l'Orfeó Vilanoví, la Coral Isquione i la Coral Moixaina- i hi vam interpretar tres cants patriòtics amb l'acompanyament instrumental d'Els Ministrers: "El cant de la senyera", "Cant del poble" i "Els segadors".

Com no podria ser altrament, tenim els nostres espais de lleure exclusius: es tracta de l'acostumada castanyada. Encara que aquell dijous no assagem, l'aprofitem per a sopar, xerrar, cantar i compartir.

Qualsevol oportunitat és bona per cantar

El 14 de novembre vam assistir a un curs de veu que es va fer a Vilafranca del Penedès. Hi vam aprendre a respirar correctament i a no malbaratar la veu.

No podia faltar la nostra assistència anual a la Fira de Santa Llúcia de Canyelles, durant la qual uns quants cors canten nadales a l'església i, posteriorment, recorren la ben proveïda fira, en què hi ha de tot i més, d'allò que faci referència a les immediates festes nadalenques. També

La Coral Moixaina, durant el concert dels 25 anys

tenim l'oportunitat d'assaborir-hi una exquisida escudella que apaivaga la sensació de fred.

Continuant en la temàtica de Nadal, el 13 de desembre, diada de Santa Llúcia, vam cantar en la inauguració del pessebre de la plaça de la Vila juntament amb la Coral Isquione.

Dies abans de Nadal fem un espectacular sopar de compartir. Es tracta que cadascú hi porti un menjar fet. Se'n fa l'exposició i tothom passa a escudellar-se la menja que li fa més patxoca. Després se celebra l'"amic invisible", on tothom queda ben firat.

I acabem el cicle amb un concert de nadales a la església de la Immaculada Concepció, el 20 de desembre.

El 30 de gener vam rebre la visita de la Coral de Sant Esteve Sesrovires, vam fer un concert conjunt i vam entaular lligams amistosos.

No solament vivim per fer concerts, sinó que mirem de fomentar l'esbarjo i la bona convivència. Així és que el nostre cantaire Adolf Trenkle ens proposà d'aplegar-nos el 13 de maig en un restaurant que disposa de piano de cua, per tal de celebrar una trobada musical i gastronòmica. En aquesta ocasió, a part de cantar, vam tenir l'oportunitat d'escoltar la privilegiada

En concert...

veu de la jove soprano Marta Arbonés, hi hagué un concert de piano, vam contemplar una artística dansa del ventre i assistírem a l'estrena d'un grup d'havaneres format per membres de la Coral. Ens ho vam passar molt bé.

El dissabte 15 de maig, Vilanova -i la Coral Moixaina com a amfitriona- va

ser la seu del quart concert dels Cicles Corals organitzats per la Federació Catalana d'Entitats Corals. Vam convidar-hi la Coral de Torrelavit i la Polifònica de Vilafranca. Al final del cant comú, la presidenta de la Federació, Montserrat Cadevall, ens va dedicar unes emotives paraules referents al nostre aniversari i ens va lliurar un àlbum amb les dues-centes partitures que ha editat la FCEC.

Pel que fa als actes pendents a l'hora de redactar aquestes línies, cal dir que el diumenge 23 de maig ens torna la visita la Coral de Mequinensa, vila que va ser visitada per la nostra formació fa tres anys. Ells tenen preparada una missa sencera i un programa per a cantar després. Esperem que s'emportin un bon record de Vilanova.

I el 30 de maig tornem la visita a la Coral Sant Esteve de Sant Esteve Sesrovires. Serà una diada de convivència i cant amb altres cors.

El Cor de Calafell ens ha convidat a participar en un concert que es farà el dia 20 de juny. Esperem que el curs que ve ens tornin la visita.

Enguany, l'Orfeó Vilanoví celebra els quaranta anys d'existència, en la seva darrera etapa. Està preparant aquest aniversari amb molta il·lusió, i el dia 27 de juny faran el seu concert a l'església de Mar, acte al qual hem estat convidats a cantar amb ells. En aquests moments assistim a uns assajos comuns, cada quinze dies, per tal de preparar el cant comú. Cantarem, acompanyats d'una petita orquestra, peces de Händel i de César Franck.

El nostre concert final

El nostre concert final es farà el 3 de juliol. Constituirà la cloenda de les celebracions del vint-i-cinquè aniversari i la nostra fi de curs, i tindrà lloc al Foment Vilanoví. El concert consistirà a interpretar onze peces, escollides democràticament, que la Coral ha cantat en el decurs d'aquest llarg període. Aniran enllaçades musicalment per unes composicions i uns acompanyaments creats per Marc Solà, integrant de la nostra Coral que actualment viu i desenvolupa la seva carrera a París i que serà el pianista acompanyant en el concert. Clourem la vetllada amb un sopar a la mateixa entitat.

Coral Moixaina, per molts anys!

Alexandre Urpí

Delegats de la F.C.E.C., hem estat, i una assemblea sha organitzat.

Concert d'homenatge a Joan Sàbat i Vendrell

El diumenge 13 de juny del 2010 va ser un dia màgic a la Granada del Penedès.

La Coral La Ginesta va organitzar-hi un emotiu homenatge a Joan Sàbat i Vendrell, fundador i director de la Coral durant trenta anys, que va morir ara fa un any. L'homenatge es va formalitzar al llarg d'un concert que es va efectuar a l'Auditori del Centre Cívic de la Granada del Penedès, curosament preparat fins al menor detall.

En la primera part del concert, Joan Sàbat va ser recordat en paral·lel amb la història de la Coral, visualitzada en una pantalla on es projectaven fotografies il·lustratives dels diversos episodis, que una cantaire explicava amb molt belles paraules. Entre narració i cançó, amb la direcció d'Argemí Curto, digne successor del mestre homenajat.

Una silueta de Joan Sàbat feia ressaltar l'escenari de l'Auditori, ple a vessar de familiars, amics i veïns de la Granada i de localitats de l'entorn, que van veure i viure com els emocionats cantaires de La Ginesta entraven amb una rosa a la mà i la "plantaven" damunt d'una plataforma situada al peu de l'escenari: de color de rosa les sopranos, blanques les contralts, grogues els tenors i vermelles els baixos.

El públic va respectar, amb dificultat, la voluntat de la Coral de reprimir la necessitat d'aplaudir fins al final d'aquesta primera part, arribada la qual l'auditori va explotar; a peu dret, amb picades de mans, picor d'ulls i rius de llàgrimes entre els cantaires i el públic: va ser un llarguíssim aplaudiment a

Corals i Orquestra recordant Joan Sàbat

l'amic i mestre i a la seva obra, la Coral La Ginesta de la Granada.

En Joan Sàbat també era cantaire del nostre Cor Llevant, de Barcelona. La Coral La Ginesta ens va convidar a acompanyar-la cantant en la segona part del concert. I així ho vam fer -amb tota l'emoció que ja portàvem posada, afegida a la que vam acumular després de la magnífica actuació de la Coral La Ginesta-, interpretant algunes de les cançons que a en Joan li agradaven més, amb la sensible i precisa direcció de Maria Teresa Giménez i Esther Doñate. Agraïm a la Coral La Ginesta que comptés amb nosaltres.

I encara hi va haver una tercera part, en què totes dues corals vam cantar amb emoció i sentiment la *Missa Brevis Sancti Joannis de Deo* de Joseph Haydn, dirigida al cinquanta per cent per Esther Doñate i Argemí Curto, amb l'Orquestra de Vilafranca del

Penedès -ben capaç d'acompanyar, i molt bé, tothom qui ho demani-, amb el seu director, Ramon Alonso, com a concertino, Maria Teresa Giménez al piano i el solo "de pell de gallina" de Fina Curto en el "Benedictus".

Van cloure l'acte unes paraules del president de la Coral La Ginesta, Carles Seuma, per a agrair l'obra d'en Joan i la participació de tothom; un sentit i breu parlament d'Alberta Cuscó, viuda de Joan Sàbat, i un record de la presidenta de la FCEC, Montserrat Cadevall, a aquest mestre que va col·laborar amb tant d'encert i constància en la construcció del món coral al nostre país.

L'emoció no va baixar d'intensitat ni un moment, i la personalitat d'en Joan va acompanyar la màgia de la música. El recordarem sempre.

Cor Llevant, de Barcelona

BAGES-BERGUEDÀ

Activitats extraordinàries de la Demarcació des de 1998

- El 1998, aplec extraordinari de la Demarcació Bages-Berguedà a Montserrat.
- El 2000, aplec extraordinari al santuari de Queralt.
- El 2003, aplec extraordinari a Manresa, que inclogué el concert d'homenatge al mestre Francesc Vila.
- El 2005, aplec a Balsareny, en homenatge a quatre directors emblemàtics de la Demarcació Bages-Berguedà.
- El 2006, aplec a la Cova de Sant Ignasi, a Manresa, en homenatge al mestre Josep M. Descarga.
- El 2007, assemblea de la FCEC a la Cova de Sant Ignasi i concert extraordinari.
- Els anys 2008, 2009 i 2010, sengles tallers de tècnica vocal a càrrec del mestre Xavier Baulies.
- Catorze anys de Roda Coral, amb un total de 63 concerts a les nostres contrades.
- Festival Internacional de Cant Coral Catalunya Centre

Festival organitzat per la Capella de Música Burés i la Coral Polifònica de Puig-reig. Enguany, l'última setmana de agost, se celebrarà la trenta-unena edició d'aquest FICCCC.

Activitats destacades de les corals

- La Coral Sant Esteve de Balsareny ens acull periòdicament per fer les reunions i trobades de la Demarcació.
- El Cor Artesenc va editar l'any 2006 el CD titulat *Música espiritual catalana del segle XX*.
- L'any 2009, el Cor Reravera va organitzar un concert d'homenatge al mestre Francesc Vila.
- La Coral Czarda i La Fònica, Santa Maria d'Avià i l'Esplai de Súria són fidels seguidors i participants en la majoria dels actes de la Demarcació.
- La Coral Al Vent-Grup Vocal Eumèlia edità el 2004 el CD titulat *Francesc Vila*.
- La Coral de Salelles, amb molt d'enginy, ens ofereix l'obra musical *Fum, fum, fum*.
- La Coral Estel de Gironella aporta cada curs noves i atractives obres musicorals.
- La Coral Font del Fil va editar un CD el 1999, i cada any organitza el Concert Memorial Maria Comas.
- La Coral Nova Harmonia de Sallent va editar un CD l'any 2008.
- La Coral L'Albada del Caravàning Club del Bages participa en molts dels actes de la ciutat.
- La Coral Romança ret homenatge al mestre Francesc Vila dedicant-li un concert.
- El Grup Cantaire Sant Bartomeu de Casserres organitza l'Aplec anual de Caramelles (enguany, la vint-i-vuitena edició).
- El Grup Vocal V9 ens representa l'obra *Fil i carbó*.
- L'Orfeó Monistrolenc celebra cada any el Concert de Primavera, compartit amb una altra coral.
- L'Orfeó Manresà va publicar, l'any 2006, el DVD titulat *Ciutat*, un musical-visual per a cor, piano, instruments, teatre i dansa.

Amb els cinc sentits

I ens resta encara agrair a la Coral Polifònica de Puig-reig, sempre participativa en totes les reunions, la constant col·laboració que ens presta, fent costat a tots els esdeveniments que organitza la Demarcació.

A banda d'això, totes les corals organitzen innumerables concerts propis i participen en les festes locals, en cantades de caramelles i en molts altres actes que són expressió de la vivesa i de la incessant actualitat del cant coral en aquesta i en altres demarcacions.

Carme Quintana,
Delegada Territorial

XIV Roda Coral 2010

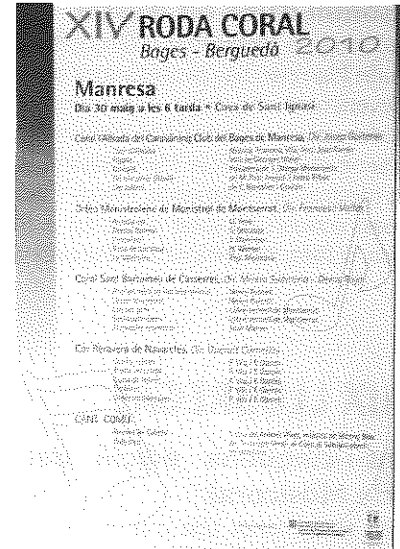
Lloc, dia i hora	Coral/Orfeó	Direcció
Súria 9 maig Teatre del Foment Cultural 6 de la tarda	Coral L'Esplai de Súria Coral La Fònica de Freixenet Grup Vocal V9 de Viladomiu Nou Coral Czarda de Sant Joan de Vilatorrada Coral La Nova Harmonia de Sallent	Montserrat Fàbrega Cristina Koch Margarida Curriu i Carles Rulló Maria Díaz Joan Camprubí
Castellbell i el Vilar 16 maig Casino Burés 6 de la tarda	Capella de Música Burés de Castellbell i el Vilar Coral Romança de Callús Grup Coral Horta de Barcelona Coral Al Vent de Sant Vicenç de Castellet Orfeó Manresà de Manresa	Daniel Antolí Isidre Badia Albert Santiago Pere Díez Lluís Argüijo
Avià 23 maig Ateneu Cultural 6 de la tarda	Coral Santa Maria d'Avià Coral L'Estel de Gironella Coral Font del Fil de Manresa Coral Sant Esteve de Balsareny	Xavier Llobet Joan Alsina Joan Ballús Joan Bajona i Olga Puigbó
Manresa 30 maig Cova de Sant Ignasi 6 de la tarda	Coral L'Albada del Caravàning Club del Bages de Manresa Orfeó Monistrolenc de Monistrol de Montserrat Coral Sant Bartomeu de Casserres Cor Reravera de Navarcles	Josep Guiteras Francesc Vallès Mireia Subirana i Denis Rojo Queralet Comellas

Cant comú:

"Record de Calella", text d'Antoni Vives, música de Vicenç Bou. *Coro dei schiavi ebrai: "Va pensiero"*, de l'òpera *Nabucco*, de Giuseppe Verdi.

Va rodant, la roda

Coral Estel de Gironella

Els dies 26, 27 i 28 de març, els cantaires de la Coral Estel vàrem anar a Lezo (Biscaia) per participar en la Semana Pedagógica Musical Lesoinu 2010, que va tenir efecte a l'Auditori Gezala de Lezo, convidats per la Coral Sutargi Abesbatzak.

Hi vàrem fruit d'uns dies molt agradables, durant els quals el director de la Coral ens va fer de guia. Vam visitar Hondarribia, el mont Jaizkibel, a Donostia, vam pujar al mont Igueldo i també vam seguir la ruta costanera Zarautz-Getaria.

Els dies 14, 15, 16 de maig ens han tornat la visita, i nosaltres els hem pogut ensenyar les nostres muntanyes que tant estimem. El dia 15, a les nou del vespre, la Coral Sutargi Abesbatzak va oferir un concert a l'Església Vella de Gironella.

Ha estat una bona experiència i esperem poder continuar fent-ne.

Carme Quintana
Cap de la Demarcació

Coral La Fònica de Freixinet: "Porgy Thea"

La Coral La Fònica de Freixinet va néixer en aquest petit nucli de població l'any 2000. Des dels seus inicis ha estat dirigida per Christina Koch. Consta de 28 cantaires de diferents edats, veïns de Freixenet o dels pobles pròxims. El dia 13 d'abril del 2010, Christina Koch va presentar, al Conservatori Superior de Música de Manresa, el musical *Porgy and Thea* com a projecte de final de carrera de l'ESMUC. En van ser intèrprets la Coral La Fònica de Freixenet, que dirigeix la mateixa Christina Koch, membres de la Coral Jove de Cardona i el Cor Infantil del Conservatori de Manresa.

L'espectacle és un musical que conté cançons de G. Gershwin, L. Bernstein i K. Weill, entre d'altres, com ara Louis Prima, de qui vam poder sentir, a la mitja part, la famosa "Sing, sing, sing", brillantment interpretada per la Banda de Cardona dirigida per Narcís Mellado i Xavi Ventosa.

En aquest projecte hi ha participat un munt de persones, i la qualitat musical ha estat fabulosa. La interpretació va ser molt aplaudida pel nombrós públic assistent, entre el qual hi havia professors de l'ESMUC. Amb aquest treball, la directora Christina Koch va obtenir la nota d'excel·lent.

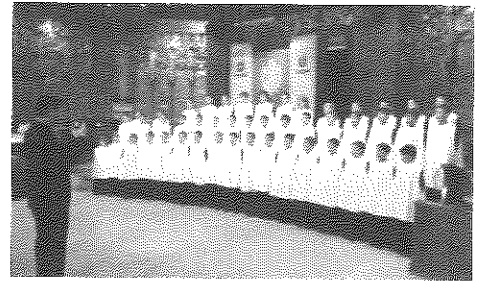
Arts escèniques en marxa: un projecte apassionant

El somni d'una nit d'estiu

L'Escolania de Montserrat i l'Orquestra de Cadaqués, sota la direcció de Sir Neville Marriner, han protagonitzat un concert que s'ha convertit en un gran esdeveniment. Aquestes dues formacions, amb la col·laboració de Jordi Dauder com a narrador, han interpretat una obra tan popular com *El somni d'una nit d'estiu* de Felix Mendelssohn, juntament amb tres responsoris d'un dels mestres de Montserrat, Narcís Casanovas.

Aquest concert ha estat presentat a l'Auditori de Girona, a l'Auditori de Lleida, al Palau de la Música de Barcelona i al Festival de Peralada.

Un somni fet realitat

BAIX LLOBREGAT

Vint-i-cinquena edició del Cicle Musicoral

Quan es comença una gran iniciativa, ningú no s'imagina mai del tot que en podrà veure la vint-i-cinquena edició. Quan aquells que varen idear el Musicoral van haver d'animar corals i cantaires per fer-lo realitat, segurament no pensaven que al vint-i-cinquè aniversari hi prendrien part un total de trenta-nou formacions.

Aquella llavor s'ha convertit en un arbre ample i frondós. El cant coral s'ha estès

per la nostra demarcació i el Musicoral és responsable d'una gran part de l'èxit.

El 7 de juliol del 1985, el delegat del Baix Llobregat, Edmund Elgström, i representants i directors de corals -entre d'altres, Jordi Ollé, Lluís Soler, Josep Armengou, Ramon Marcó, Rafa Barbero, Joan Jordana, Hermenegild Vives, Carles Anducas, Manuel Clavel, Joan Mitjans...- van decidir el naixement del Musicoral amb la intenció d'aconseguir un contacte humà i musical entre totes les corals. Alguns

d'aquells iniciadors ja no ens poden acompanyar, però els durem sempre, amb agraïment, al cor.

El 25 de gener del 1986 es va fer el primer concert del Musicoral, al Col·legi Salesià de Sant Boi, i la Coral Diadema fou la primera de cantar-hi. Des d'aquell dia s'han fet cent setanta-cinc concerts a vint-i-vuit poblacions, en els quals han pres part un total de 54 entitats corals.

EL MUSICORAL del Baix Llobregat

25

1985

1986

1987

1988

1989

1990

1991

La consolidació

EL MUSICORAL del Baix Llobregat

25

1992

1993

1994

1995

1996

1997

El creixement

EL MUSICORAL del Baix Llobregat

25

2000

2001

2002

2003

2004

2005

2006

2007

2008

2009

2010

Un inici de segle extraordinari

I celebrem el 25!

Per tal de recordar la història sencera d'aquest esdeveniment al llarg dels anys, el company Joan Jordana, cantaire de la Coral Renaixença, exdelegat de la Demarcació i actual secretari general de la FCEC, i una de les persones que van concebre el Musicoral, ha fet una labor d'investigació i recerca d'arxius que ara ens permet tenir en un llibre, *El cant coral al Baix Llobregat*, tota aquesta informació i conèixer els inicis del cant coral a la demarcació.

D'altra banda, els concerts del Musicoral d'enguany han anat acompanyats d'una exposició il·lustrativa d'aquestes vint-i-cinc edicions, que aplega cartells, programes, fotografies i estadístiques de participació.

Felicitem-nos per aquesta fita que hem aconseguit, la vint-i-cinquena edició del Musicoral, i continuem units en favor de la música i l'amistat.

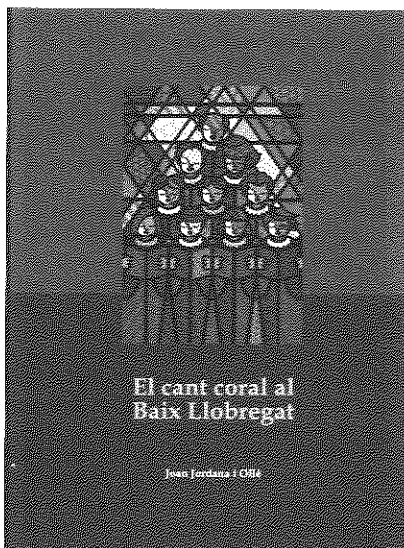
Reproduïm a continuació el calendari dels nou concerts, completat amb la indicació de les dates i del nom dels organitzadors, de les corals participants i dels directors.

Calendari del XXV Musicoral. 2010

Població	Organitz.	Participants
Martorell Església de CRIST SALVADOR diumenge 28 febrer	Ars Nova	Coral La Passió (Esparreguera) <i>Dir. Olga Aurín</i> Cor de l'Ateneu Santfeliuenc (Sant Feliu) / Coral La Perdiu (El Papiol) / Coral Flor de Neu (Molins de Rei) <i>Dir. Julià Monje</i> Cor de Cambra (Sant Boi) <i>Dir. Rafa Barbero</i>
Cornellà AUDITORI dissabte 6 de març	Àuria	AC La Lira (Viladecans) <i>Josep M. Fradera</i> Orfeó Vicentí (Sant Vicenç dels H.) / Coral Margalló (Castelldefels) <i>Dir. Joan Vinyes / Enric Gavalda</i> Coral Renaixença / No ve d'un to / Esqueix / Patim Patam (Sant Boi) <i>Dir. Pau Jorquera</i>
Corbera SOCIETAT CORAL DIADEMA diumenge 7 de març	Diadema	La Falguera (Collbató) <i>Dir. Rosó Morales</i> Amadeu Vives (Torrelles) <i>Dir. Xavier Tobella</i> Coral Pedres Blanques (Sant Boi) <i>Dir. Damian Moragas</i> Coral Jove del Centre Catòlic (Sant Vicenç dels H.) <i>Dir. Joan Vinyes</i>
Esparreguera TEÀTRE LA PASSIÓ dissabte 13 març	La Passió	Musicòrum (Esplugues de Llobregat) <i>Dir. Sònia Gatell</i> Coral l'Esclat (Vallirana) / Coral Columba (Santa Coloma de Cervelló) <i>Dir. Marilyn Socarràs</i> Coral Ars Nova (Martorell) / Coral Montau (Begues) <i>Dir. Xavier Pagès</i>
El Papiol SALA DEL CASTELL diumenge 14 de març	La Perdiu	Cor de la Unió Filharmònica (El Prat) <i>Dir. Bruno Nàjera</i> Coral Sant Esteve (Sant Esteve Sesrovires) <i>Dir. Eduard Vila</i> Coral Sellarès (Gavà) <i>Dir. Júlia Sessé</i>
Sant Boi Parròquia de SANT BALDIRI divendres 19 de març	Renaixença	Coral Pau Casals (Pallejà) <i>Dir. Jordi Font</i> Coral Solvay (Martorell) <i>Dir. Carles Farràs</i> Coral El Llessamí (Sant Vicenç dels H.) <i>Dir. David Pastor</i> Coral Àuria (Cornellà) <i>Dir. Meritxell Gallés</i>
Gavà ESPAI MARAGALL dissabte 20 març	Sellarès	Coral Diadema (Corbera) <i>Dir. Domènec Olivella</i> SCR Lo Llobregat de les Flors (El Prat) <i>Dir. Jordi Marin</i> Quòdlibet Grup (Coral Molins de Rei) <i>Dir. Tomeu Quetgles</i> Orfeó Enric Morera (Sant Just Desvern) <i>Dir. Núria Serraina</i> Coral Crescendo (Sant Feliu) <i>Dir. Damian Moragas</i>
Begues Església Parroquial de SANT CRISTÒFOR diumenge 21 de març	Montau	Cor de la Unió (Coral Sant Feliu) <i>Dir. Jordi Giol</i> Coral Contrapunt (Abrera) <i>Dir. Oriol Hernández</i> Coral Ferran Sors (Sant Andreu de la Barca) <i>Dir. Albert Folch</i> Cor Adinói (L'Hospitalet) <i>Dir. Josep Martí</i>
Sant Boi CAN MASSALLERA dissabte 27 de març	Cor de Cambra	Coral Heura (L'Hospitalet) <i>Dir. Gemma Andreu</i> Orfeó Catalònia (Cornellà) <i>Dir. Òscar Salvador</i> Coral Ressò (Sant Boi) <i>Dir. Juan Carlos Márquez</i> Coral La Vall (Sant Climent) <i>Dir. Benet Puig</i>

Presentació del llibre "El cant coral al Baix Llobregat"

La sessió de presentació va tenir lloc el dia 22 de març a la sala d'actes del Consell Comarcal del Baix Llobregat i va ser presidida per la presidenta d'aquest organisme, Rosa Boladeras.

Van assistir-hi diverses autoritats dels municipis de la comarca i del mateix Consell Comarcal, membres de la Junta Directiva de la FCEC i de la Federació de Cors de Clavé i nombrosos representants de corals de la demarcació.

Hi prengueren la paraula, per aquest ordre, el delegat territorial de la FCEC, Jaume Gavalrà; la presidenta de la FCEC, Montserrat Cadevall; l'autor del llibre, Joan Jordana, i la presidenta del Consell Comarcal del Baix Llobregat, Rosa Boladeras.

Joan Jordana, recolzant-se en un power point elaborat per Maria Josep Udina, explicà com s'havia plantejat i portat a terme l'edició del llibre i va agrair de manera especial la col·laboració que havia trobat en tot moment en Maria Josep Udina.

També mereixen un agraïment especial la presidenta del Consell Comarcal,

Rosa Boladeras, i Maria Amor Rodríguez i Rosa Pérez, del mateix Consell, pel suport, el patrocini i l'encoratjament que hi han dedicat.

L'acte acabà amb el cant d'"El rossinyol", de Pérez Moya, interpretat per tots els presents sàviament dirigits pel mestre Benet Puig.

Aquest llibre és el primer treball que s'ha escrit sobre el món coral en una demarcació catalana. La tasca que encara hi ha per fer és considerable, però tots confiem que de mica en mica s'anirà estudiant, recopilant i publicant l'enorme bagatge cultural que han significat els últims cent cinquanta anys de cant coral a la comarca i arreu de Catalunya.

Jaume Gavalrà
Cap de la Demarcació

Els participants a la presentació canten El Rossinyol

Coral El Llessamí de Sant Vicenç dels Horts: 150è aniversari

Enguany, totes les activitats de la Societat Cultural La Vicentina de Sant Vicenç dels Horts giren entorn del cent-cinquantè aniversari de la Coral El Llessamí. Aquesta efemèride, efectivament, marcarà tots els actes que organitza la institució vicentina. I és que la Coral El Llessamí és la primera entitat de Sant Vicenç i també de les primeres de la comarca del Baix Llobregat que arriba als cent cinquanta anys d'activitat contínua des de la seva fundació, l'any 1860.

Per això a Sant Vicenç dels Horts, la ciutat que la va veure néixer i créixer, aquesta efemèride se celebrarà intensament amb un reguitzell d'actes que ompliran d'activitats tot aquest any.

Aquests actes, la Presidència d'Honor dels quals ha estat acceptada pel Molt Honorable President de la Generalitat de Catalunya, varen tenir el tret de sortida el dia 23 de gener, com a acte central de la Festa Major, amb la sessió de presentació de l'aniversari, a la qual van assistir totes les autoritats locals, presidides per l'alcaldeessa, Sra. Amparo Piqueras, el director general del Centre

de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional de la Generalitat de Catalunya, Sr. Ramon Fontdevila, i els presidents de les principals federacions catalanes de cultura popular, el Sr. Josep Cruells, de la Federació de Cors de Clavé, la Sra. Montserrat Cadevall, de la Federació Catalana d'Entitats Corals, el Sr. Pere Joan Pujol, de la Federació d'Ateneus de Catalunya, i el Sr. Josep Rafecas, de la Federació de Grups de Teatre Amateurs de Catalunya. La sessió es va celebrar al Teatre La Vicentina, ple a vessar, i es pot ben dir que els assistents trigarán a oblidar-la.

Els actes van continuar durant el mes de febrer: el dia 13 va tenir lloc la presentació i benedicció d'un nou estendard, el quart en la història de la Coral, que va rebre el patinatge dels presidents de les dues grans federacions de cant coral del nostre país, la senyora Montserrat Cadevall i el senyor Josep Cruells. L'acte es va desenvolupar a l'església de Sant Vicenç Màrtir. L'endemà, a la Sala Xica de la Societat La Vicentina, s'iniciava la sisena edició del Festival de Cant Coral "Veus", en què el magnífic Orfeó La Lira de Sant Andreu de Palomar de Barcelona ens va oferir, sota la direcció de Carles Grébol, un esplèndid concert que va acontentar al públic que omplia el recinte.

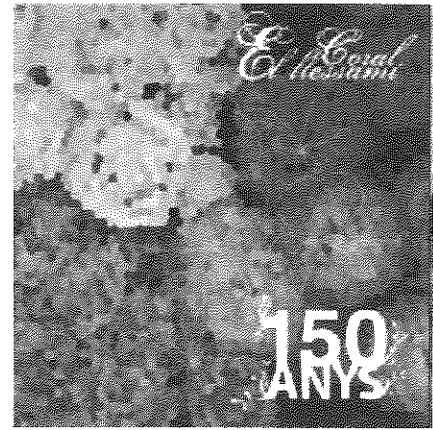

Les festes de celebració continuaren durant el mes de març. Així, el dia 7, la Coral El Llessamí va acollir al Teatre La Vicentina representants de corals de tot Catalunya amb motiu de la celebració de l'assemblea anual de la històrica Federació de Cors de Clavé. Com a anècdota, cal indicar que la primera reunió que aquesta Federació va convocar fora de la ciutat de Barcelona també la va fer en aquest mateix teatre de la Societat Cultural La Vicentina, on va ser acollida, igualment, per la Coral El Llessamí. El diumenge següent, dia 14, la Sala Xica de La Vicentina va ser l'escenari del segon gran concert del Festival de Cant Coral "Veus": hi va participar la Coral Joventut Tiana de Tiana, que va interpretar el bo i millor del seu repertori i va deixar un bon regust de boca a tot el públic que omplia la sala del concert.

Un dels actes més importants d'aquesta celebració, malgrat que tots ho són, és l'exposició que el dissabte 27 de març

va inaugurar l'alcaldeessa de la ciutat, senyora Amparo Piqueras, i que va estar oberta durant tota la Setmana Santa al Teatre La Vicentina. Integraven aquesta exposició més de mil fotografies que il·lustraven la història d'aquests cent-cinquanta anys de la Coral, així com programes, documents i records d'actuacions i viatges. També s'hi projectaven imatges de concerts i viatges que la Coral ha realitzat durant els últims trenta anys. L'exposició ha permès donar a conèixer i acostar una mica més la Coral als ciutadans.

Per al mes d'abril es van programar dos altres actes de gran significació, com són la recuperació de la cantada de caramelles, que el dia 18 va recórrer

a l'església de Sant Vicenç, el Concert de Primavera, protagonitzat per la Coral Jove del Centre Catòlic, l'Orfeó Vicentí i la Coral Baluern. El Festival de Cant Coral Veus finalitza el dia 27 de juny amb l'actuació de la Coral Ars Nova de Martorell.

Com podeu comprovar, la celebració del cent-cinquantè aniversari continua a un bon ritme. Fóra també una bona alegria que us poguéssim anunciar que la Generalitat de Catalunya hagués atorgat a la Coral El Llessamí la preuada Creu de Sant Jordi, reconeixement que tant mereix, per la seva trajectòria, aquesta Coral. Toquem fusta i que tingui molta sort, que bé prou que s'ho mereix!

Per al dia 4 del mes de juliol està prevista la gran Festa del Cantaire, que acabarà amb un dinar de germanor. Després de les vacances continuaran els actes de celebració d'aquest excepcional aniversari, els quals estaran repartits per tots els mesos fins a final d'any i que inclouen, per exemple, una conferència a càrrec de l'eurodiputat i historiador Oriol Junqueras i un concert a la basílica de Montserrat al mes de setembre; la presentació d'un llibre que recull la història de la Coral, titulat *Una olivera de 150 anys. Crònica d'una coral*, al mes d'octubre; un gran concert protagonitzat per la prestigiosa Coral Lieder Càmera, que presentarà el seu últim CD, *Nova Cançó*, i que també interpretarà cançons del repertori històric de la coral vicentina, al mes de novembre. Un espectacle, anomenat *Més de 150 voltes*, que farà conèixer la trajectòria de la Coral El Llessamí, i el tradicional concert de Nadal posaran fi durant el mes de desembre a la celebració del cent-cinquantè aniversari de l'entitat vicentina més veterana: la Coral El Llessamí.

carrers i places de Sant Vicenç i en la qual van prendre part quatre corals: Intimitat de Gelida, Lo Pom de Flors de Sant Just Desvern, Marinada de Castelldefels i El Llessamí de Sant Vicenç dels Horts, seguint dos itineraris combinats per tal d'arribar al màxim nombre possible d'indrets de la vila, i que van ser acompanyades per la Colla de Grallers dels Gegants de Sant Vicenç i els Grallers de Gelida. Les cantades van començar a les onze del matí a la plaça de Sant Jordi i van acabar a la plaça de la Vila al voltant de les dues del migdia. Aquell mateix diumenge, a les set de la tarda, es va celebrar a la Sala Xica de La Vicentina el tercer concert del Festival "Veus", en el qual va intervenir la Coral La Nova Harmonia de Sallent.

Al mes de maig corresponen dos altres concerts: el dia 16, a la Sala Xica i a les set de la tarda, el quart concert del cicle "Veus", a càrrec de la Coral Montau de Begues, i el dia 29, a les nou del vespre,

Coral El Llessamí, un nou CD: "cent-cinquanta anys"

La Coral El Llessamí de la Societat Cultural La Vicentina de Sant Vicenç dels Horts (Baix Llobregat) ha editat un nou CD, que ha enregistrat, en commemoració del seu cent-cinquantè aniversari, sota la direcció del mestre David Pastor i Pi. Aquesta gravació vol ser un testimoni sonor que tots els cantaires volen dedicar a la seva ciutat de Sant Vicenç dels Horts com a record d'aquesta efemèride.

Aquest CD, que porta el títol de *150 anys*, s'ha enregistrat gràcies a la col·laboració de l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts i sota el segell discogràfic de la Federació de Cors de Clavé. El responsable de la gravació ha estat Albert Moraleda.

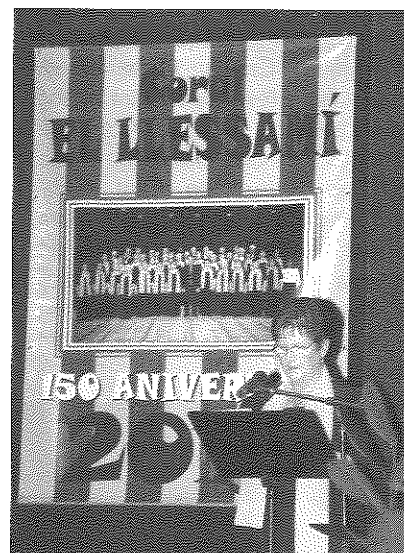
Malgrat que és el primer enregistrament que ha fet en aquest format, la Coral ja havia enregistrat i publicat cançons en altres formats.

L'any 1980 va editar *Ramell de cançons/1*, disc de vinil de llarga durada que també va sortir en format de casset. Va repetir l'experiència l'any 1984 amb *Ramell de cançons/2*, i amb la gravació, l'any 1991, d'una casset de nades titulada *El Llessamí canta el Nadal*. El 1993 se'n va editar una altra que contenia la *Missa Pictòrica Sant Vicenç*. El Llessamí també va participar en l'enregistrament de dues cassetts més, produïdes pel desaparegut poeta vicentí Joan Nicolau i Costa: *Aires vicentins* i *Antologia poètica*.

El contingut de l'actual CD és una breu mostra de l'ampli repertori que interpreta la Coral en els seus concerts. També s'hi han inclòs dues cançons de les típiques i tradicionals caramelles, gravades per les veus masculines, com a homenatge a aquells homes que van començar aquesta aventura que enguany ha atès el 150è aniversari. S'hi pot trobar una mica de tot, en aquesta gravació: sardanes, gospel, musicals, havaneres, cançons populars, nades,

etc., i en diverses parles: català, mallorquí, castellà i anglès.

Tot això suposa un altre pas endavant d'aquesta històrica i centenària coral.

La presidenta del Llessamí ho explica

Societat Coral Centenària La Coloma: cent-cinquanta anys

La SCC La Coloma, d'Esplugues de Llobregat, va ser fundada l'any 1860 seguint l'impuls social i musical que el mestre Josep Anselm Clavé encomanà a la societat catalana d'aleshores.

Durant molts anys (quaranta-tres), la Coral La Paloma va ser dirigida pel seu fundador, el mestre Andreu Amat i Parera, natural de Martorell. Posteriorment, l'any 1949, s'integrà en l'entitat L'Avenç, dins la qual continua com a secció adherida més antiga i reconeguda. Ja en època democràtica, canvià i catalanitzà el seu nom de "La Paloma" pel de Societat Coral La Coloma.

En aquests últims anys, adoptant un plantejament de futur, ha creat la coral infantil La Colometa, que anima i dirigeix magistralment el director actual de La Coloma, el mestre Jordi A. Jasso.

Els actes del cent-cinquantè aniversari van començar el dia 21 de març amb una sessió oficial, festiva i musical, en què van participar diverses seccions de L'Avenç.

L'acte central de l'aniversari es farà el dia 11 de juliol. Hi seran presents les principals autoritats polítiques nacionals i municipals i dirigents de la Federació de Cors de Clavé i de la FCEC.

Dins l'ampli ventall de celebracions, cal destacar la inauguració de l'exposició del cent-cinquantè aniversari de La Coloma, que es farà el dia 18 de setembre al Museu de Can Tinturé, i

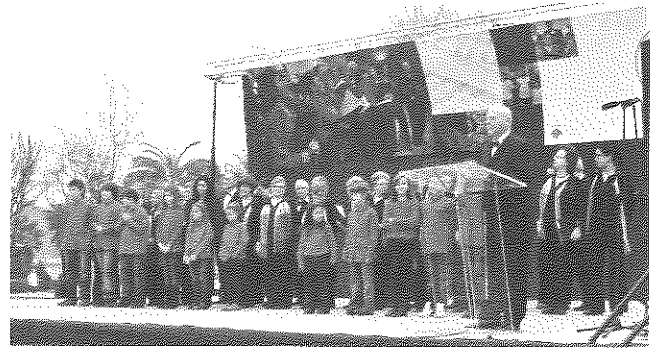
Abans...

l'organització de l'Aplec de Corals del Baix Llobregat de la FCEC, programat per al dia 24 d'octubre. Els actes commemoratius es tancaran el dia 28 de novembre del 2010 amb un concert extraordinari al local de l'Escola Alemanya.

La ciutat d'Esplugues té la sort de comptar amb una coral que ha desplegat la seva música i els seus cants al llarg de cent cinquanta anys; tot un luxe cultural i social en el món de la música coral. Els seus cants s'han mogut i es mouen dins els paràmetres

determinats per les dues grans federacions de cant coral existents a Catalunya: la Federació de Cors de Clavé i la Federació Catalana d'Entitats Corals, que omplen l'espai de la música coral al nostre país.

... i ara

Coral Lo Llobregat de Les Flors del Prat de Llobregat

La vint-i-tresena edició de la Diada del Soci, celebrada al local de l'entitat el 15 de novembre del 2009, va aplegar un centenar d'assistents, en una jornada dedicada a totes les persones que donen suport a la Coral amb les seves aportacions. Per aquesta raó, els membres de la Coral van oferir un breu

concert que va amenitzar la trobada. El dia, però, va ser especial per a dues persones de l'entitat, ja que van celebrar els vint-i-cinc anys del seu ingrés a la Coral: l'Àstrid Corral i l'Ana Redondo van rebre la insígnia d'argent que les acredita com a cantaires des de fa vint-i-cinc anys. Tot un honor per a elles.

Cal destacar i agrair la presència de l'alcalde del Prat de Llobregat, Lluís

Tejedor, del vuitè tinent d'alcalde i regidor de Cultura, Francisco M. Gallardo, i de la regidora de Joventut, Neus Fernández. També van assistir a aquest acte el regidor per Convergència i Unió Jordi Gili i el president de la Federació de Cors de Clavé, Josep Cruells.

Dia del Soci, dia de la Coral, dia de tots

BARCELONÈS

Maig Coral

S'ha celebrat aquest cicle, amb la participació de:

Divendres 7 de maig
Cor de Cambra Dyapason
 Teodor Roura, direcció
Cor de Cambra Fòrum Vocal
 Xavier Sans, direcció
Coral Cantiga
 Josep Prats, direcció
 Pablo Larraz, direcció

Divendres 14 de maig
Capella de Música de Santa Maria del Pi
 Josep Martí i Montoliu, mestre de capella
Orfeó Atlàntida
 Milén Panayótov Panayótov, director
The University of Santo Tomas Singers (Filipines).
 Fidel Calalag jr, direcció

Divendres 21 de maig
Orfeó de Sants
 Montserrat Tous i Alsina, direcció
Camerata Impromptu
 Daniel Antolí i Plaza, director

Divendres 28 de maig
Orfeó Gracienc
 Poire Vallvé, direcció
Coral Càrmina
 Gorka Sierra, direcció
Orfeó Laudate
 David Malet, direcció

Dissabte 29 de maig / Concert cloenda
 Saló de Cent
Coral Sant Jordi
 Lluís Vila, direcció

Divendres Corals

Com cada primavera, la Demarcació del Barcelonès ha celebrat els Divendres Coral, amb aquestes formacions:

Divendres 5 de març
Cor dels Antics Escolans de Montserrat
 Direcció: Ricard Rodríguez Moreso
Capella Gramalla
 Direcció: Carme Guinart
 Clave: Lluís Rodés
 Viola de gamba: Jordi Sacasas
Coral de la Federació Farmacèutica de Barcelona
 Direcció: Natàlia Casasús
 Piano: Francesc d'Assís Pagès.
Orfeó de Les Corts
 Direcció: Josep Gustems
 Piano: Assumpta Sagués

Divendres 12 de març
Coral Sant Medir
 Direcció i piano: M. Mercè Viña i Ramon Beltran
Grup de petits
Grup de mitjans
Grup de grans
Grup de mitjans i grans
Cor de noies
Cor d'adults

Centenari de l'Orfeó Martinenc

L'Orfeó Martinenc va ser creat el 12 de juny del 1910 amb el nom d'Escola Coral Martinenca i amb l'objectiu de proporcionar educació musical a l'ampli teixit obrer d'escassos recursos econòmics que vivia al barri del Clot de Barcelona.

L'eina en què es va basar l'Escola Coral Martinenca per portar a terme el seu propòsit va ser la fundació de l'Orfeó Martinenc. Ben aviat, la nova entitat va ser coneguda al barri per la seva massa coral, l'Orfeó Martinenc, formada per més de cent-cinquanta cantaires.

L'Orfeó va anar creixent però no disposava de seu pròpia. Fins que l'any 1923, un mecenes de l'època, el Sr.

Delfí Sabadell, va construir un edifici de propietat seva però per a ús de l'Orfeó, situat a l'avinguda Meridiana cantonada amb el carrer del Consell de Cent i dotat de bar, teatre, secretaria i altres dependències, a fi que l'entitat pogués desplegar-hi les seves activitats.

Aquestes activitats, malauradament, van ser estroncades de socarrel l'any 1936 per les forces d'esquerra, que van requisar l'entitat i la seva seu. Com si no n'hi hagués hagut

prou, el 1939 el local va ser ocupat per les forces de dreta, que el 1941 obligarien a canviar el nom d'Orfeó

Això sí que és celebrar un centenari!

Martinenc pel de Centro Moral de San Martín de Provensals (més propi del temps que corrien). Les activitats van haver de modificar-se, i les musicals van desaparèixer per complet i van ser substituïdes per d'altres.

Temps difícils, de resistència, que amb els anys, com el conjunt del nostre país, van anar virant, fins a aconseguir, l'any 1982, la recuperació de l'Orfeó cantaire i, posteriorment, la creació de la coral infantil Els Petits Martinencs i de l'Escola de Música, com també de seccions noves de cultura popular adreçades al jovent, com els Gegants, els Grallers, Tolc i els Diablers amb Tabalers.

L'any 2000, més de dos terços dels socis reunits en Assemblea van aprovar la recuperació del nom que tenia l'entitat abans de la guerra civil: Orfeó Martinenc.

Començàvem bé el nou segle, però poc ens pensàvem que l'any 2002 es presentaria la nostra gran oportunitat: la possibilitat de comprar l'edifici de l'Orfeó, enderrocar-lo i construir-lo de cap i de nou. Una bogeria que s'ha convertit en realitat: sis anys d'obres, sis anys sense locals propis, sis anys escampats ací i allà, sis anys d'exili, aixoplugats en entitats, escoles i organismes municipals del barri que ens deixaven els locals segons les seves disponibilitats perquè poguéssim tirar endavant els nostres programes d'acció, sis anys de resistència i d'esforç que han valgut molt la pena.

Durant aquests anys va minvar el nombre de socis, però els que hi van continuar van mantenir vives totes les seccions de l'Orfeó i van aconseguir

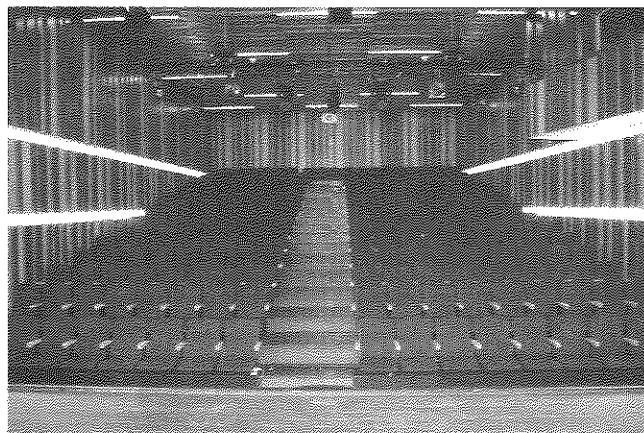
que tornessin totes a l'edifici nou pel setembre del 2008.

El projecte de l'Orfeó Martinenc va obtenir la implicació de les diverses instàncies, i totes van anar a l'una: l'Ajuntament de la ciutat, la Generalitat de Catalunya, el Consell Comarcal, els partits polítics, les entitats del Clot i del Camp de l'Arpa i, evidentment, els nostres socis.

Amb la intenció de dotar el projecte de la màxima solidesa, sobretot amb vista al futur, vam crear la Fundació Orfeó Martinenc, que és la propietària de la seu social. El 27 de setembre del 2008 vam poder inaugurar l'edifici nou, equipat amb bar-restaurant, espais per a secretaria i sala de juntes, un auditori de 290 places, set sales de diferents dimensions, foyers, dos camerinos, dos tallers i sis magatzems.

Arrodonint el procés, el 2 d'octubre del 2009 l'Ajuntament de Barcelona va concedir a l'Orfeó Martinenc la Medalla d'Or al Mèrit Cívic.

I enguany, el 2010, celebrem el centenari de l'Orfeó Martinenc amb un ampli ventall d'actes participatius i oberts a tothom, organitzats per les seccions de l'Orfeó. En el programa destaquen les convocatòries musicals, com el concert inaugural del centenari, que anirà a càrrec de l'Orfeó de Sants, l'Orfeó Gracienc i l'Orfeó Martinenc; el

El magnífic teatre-auditori-sala d'actes

concert del centenari, que protagonitzaran la Coral Infantil, el Cor Jove i l'Orfeó Martinenc, que interpretaran l'obra *Membra Jesu Nostri* de Dietrich Buxtehude, amb orquestra i solistes; l'actuació prevista a l'altar major de la basílica de Montserrat; el piromusical Orfoc, amb l'Orfeó; el concert Gala Lírica i el Concert de Nadal. Dins l'apartat musical també hi ha programades dues òperes en format reduït: *La Traviata* i *Hänsel i Gretel*, la sarsuela *Don Gil de Alcalá* i tres Nits de Jazz, durant els mesos de juny, octubre, novembre i desembre.

Aquest centenari i l'edifici nou, més polivalent i més ben equipat, són factors que permeten que les seccions de l'Orfeó presentin una oferta variada i atractiva per celebrar un passat esplèndid i un futur prometedor en el món de la cultura, l'associacionisme i el voluntariat.

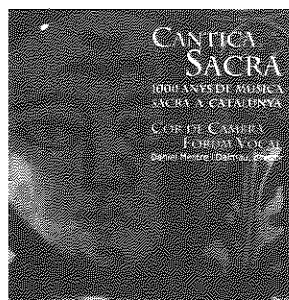
Jordi Gras i Mateu
President de l'Orfeó Martinenc

Cor de Cambra Fòrum Vocal. Nou CD: "Cantica Sacra"

Amb una selecció d'obres corals que abasten gairebé mil anys de música sacra a Catalunya, el Cor de Cambra Fòrum Vocal de Barcelona ha tret al mercat el seu primer CD, editat per Columna Música.

Enregistrat a l'església de Sant Esteve de Granollers entre el juliol del 2008 i el novembre del 2009, aquest treball discogràfic inclou obres

medievals com el *conductus* pasqual "Cedit frigus hiemale", datat cap al 1250, i un dels primers exemples a casa nostra de la polifonia de l'Ars Antiqua provinent del monestir de Ripoll, o el "Mariam, matrem virginem" del Llibre Vermell de Montserrat, en una versió inèdita per a cor i orgue de Bernat Vivancos.

COLUMNA MÚSICA
es compta a considerars a la presentació del nou CD

CANTICA SACRA
1000 ANYS DE MÚSICA SACRA A CATALUNYA
FÒRUM VOCAL
Daniel Mestre i Dalmau, direcció

amb a càrrec de:
XAVIER CHAVARRIA, musicòleg
DANIEL MESTRE, director de Fòrum Vocal

A continuació, el Fòrum Vocal ens interpretarà algunes de les obres recollides en el CD
L'edició física i el proper divendres 18 de juny, a les 8 del vespre, a la capella de Santa Àgata (Pl. del Rei, s/n Barcelona)

www.columnamusic.com

També hi figuren obres de Joan Brudieu -els seus "Goigs de Nostra Dona"-, Joan Pau Pujol -"Regina coeli

Els cantaires en plena natura

laetare"- o "E la don don, Verge Maria", del Cançoner del Duc de Calàbria. En representació de la música dels segles XVII i XVIII podem sentir-hi obres de dos compositors de l'escola montserratina: Joan Cererols -"iAy, qué dolor!"- i el pare Antoni Soler -"Laudate pueri Dominum"-, així com un fragment de la *Missa Scala Aretina* de Francesc Valls. Del segle XIX hi trobem l'emotiu "O crux ave, spes unica" de Ferran Sors, i del segle XX, el deliciós "Ecce panis angelorum" de Cristòfor Taltabull, enregistrat per

primera vegada, o la coneguda cantiga d'Alfons X el Savi, transcripció de la *Cançó i dansa núm. 10* de Frederic Mompou.

El disc es clou amb una peça del compositor i director coral, ben conegut a casa nostra, Josep Vila i Casañas: el seu brillant "Sanctus-Benedictus".

Per a aquest projecte, el Fòrum Vocal ha comptat amb les intervencions d'alguns solistes que hi col·laboren

habitualment, com el baix Tomàs Maxé o la soprano Ulrike Haller, a més d'un conjunt instrumental integrat per cornetes, violins i viola de gamba que acompanya algunes de les obres incloses en el disc. Cal destacar igualment la inestimable col·laboració de Vicenç Prunés, tant en l'acompanyament d'orgue com en les facilitats que va donar per a l'enregistrament al temple de Sant Esteve de Granollers, del qual és l'organista titular.

Albert Moraleda ha estat el tècnic de so responsable de les mesclades i la masterització; Sergio Martínez, Raúl Coré i Jordi Rifé, de l'estudi musicològic publicat en el llibret; finalment, n'ha estat el director musical Daniel Mestre, que des del gener passat ha cedit a Xavier Sans la direcció del Cor de Cambra Fòrum Vocal.

La presentació oficial del CD es va dur a terme el dia 18 de maig a la Capella de Santa Àgata de Barcelona. L'acte va començar amb un parlament del periodista i exdirector del Fòrum Vocal Xavier Chavarria i va continuar amb la interpretació de tres de les peces aplegades en aquest treball discogràfic que desitgem que tingui una bona acollença entre els cantaires i els cors del nostre país.

Daniel Mestre

L'Orfeó Gracienc homenatja Antoni Pérez Moya

Amb motiu del cinquè aniversari de la mort del mestre Antoni Pérez Moya

(Barcelona, 1920-2005), el dia 30 de gener proppassat l'Orfeó Gracienc va descobrir una placa honorífica dedicada a la memòria del músic. L'acte de descoberta va tenir lloc a les set de la tarda a la sala d'assaig de la

seu de l'Orfeó (Astúries, 43), l'entitat que Pérez Simó va dirigir durant més de cinquanta anys.

Coral Cantorum: trentè aniversari (1979-2009)

La Coral Cantorum va ser guardonada amb la Medalla d'Honor de Barcelona el 2003, el Premi Nou Barris el 2006 i el Premi Francesc Layret el 2007.

Col·labora assíduament en els actes culturals que organitza el Districte de Nou Barris. Des del 1984 organitza anualment la popular Trobada de

Corals a la Guineueta, que darrerament forma part del programa de la Festa Major de Nou Barris.

Sota la direcció i el mestratge del seu fundador i director, Constantí Sotelo i Paradela, la Coral ha celebrat el seu trentè aniversari amb un seguit d'activitats, entre les quals destaquen les següents:

- 23.01.2009 Cants amb motiu de la festa de Sant Sebastià.
 22.04.2009 Participació en la Trobada de Corals.
 25.04.2009 Dissetè Concert de Cambra a la Masia de la Guineueta.
 16.05.2009 Concert a l'església de Sant Mateu, amb el Cor de la Universitat de Piteå (Suècia).
 17.05.2009 Acte d'agermanament amb l'Agrupació Sardanista Ideal d'en Clavé.
 23.05.2009 Vint-i-cinquena Trobada de Corals a la Guineueta (Festa Major de Nou Barris). Participants: Coral Canticela, Coral Santa Eulàlia, Coral Som, Polifònica de Blanes i Coral Canticorum.
 30.05.2009 Divitè Concert de Cambra a la Masia de la Guineueta.
 13.06.2009 Concert de Festa Major de la Guineueta a l'església de Sant Mateu.
 19.06.2009 Sopar de germanor al Fòrum de la Tecnologia: trentè aniversari.
 21.06.2009 Concert de fi de curs del trentè aniversari: interpretació dels *Carmina Burana* per les corals Canticorum i Argentum.
 06.06.2009 Cants a la missa i a l'acte de graduació de l'Institut Químic de Sarrià, a l'Auditori de Barcelona.
 11.09.2009 Diada Nacional de Catalunya. Celebració a càrrec de l'Orfeó Badalonense, la Banda de les Roquetes i la Coral Canticorum.
 21.09.2009 Cants a la missa i breu concert amb motiu de la festa de Sant Mateu.
 29.09.2009 Cants a la missa oficiada pel cardenal Martínez Sistach amb motiu de la festa de Sant Rafael.
 17.10.2009 Cantata "Barcelona 2009. Music & Friends", a l'església de Sant Mateu.
 21.11.2009 Festa de Santa Cecília. Concert familiar a la Masia de la Guineueta.
 18.12.2009 Concert de Nadal a la plaça del Virrei Amat.
 19.12.2009 Concert de Nadal a l'església de Sant Rafael. Cloenda del trentè aniversari.
 20.12.2009 Concert de Nadal a l'església de Sant Sebastià.
 27.12.2009 Cants a la missa emesa per TV2.

Trenta anys ben plens i ben celebrats

Cor Vivaldi Petits Cantors de Catalunya

El Cor Vivaldi Petits Cantors de Catalunya és un cor de veus blanques d'allò més insòlit: essent el cor d'una escola de l'Eixample de Barcelona (l'escola IPSI) no limita la seva activitat als Festivals de fi de curs de l'escola i a tres concerts a l'any a la Parròquia del costat, sinó que porta la seva tasca artística i pedagògica molt més enllà del que es podria esperar fins i tot d'un cor professional: ha guanyat els més importants guardons dins el món coral, ha fet gires i concerts arreu del món (per Europa, Argentina i els Estats Units), ha enregistrat el seu repertori en més de 13 CDs, ha enregistrat les bandes sonores de pel·lícules d'Almodóvar i Balagueró, col·labora periòdicament amb les produccions operístiques del Gran Teatre del Liceu, i a més, comissiona anualment un compositor català perquè li compingui una obra.

El Cor Vivaldi ha establert també la seva activitat en un cicle de concerts: Mas i Mas Cor Vivaldi a L'Auditori, en el qual ofereix anualment 4 concerts diferents a L'Auditori de Barcelona.

I és precisament del darrer concert del cicle d'enguany del qual vol parlar qui

signa. El propassat 27 de juny, el Cor Vivaldi va oferir un concert tan singular com espectacular: un concert per a Cor i Cobla amb el cor d'homes del Cor Madrigal i la Cobla Principal d'Amsterdam, la darrera peça del qual va ser una adaptació feta per a l'ocasió pel brillant compositor Albert Guinovart del seu Concert per a Piano i Cobla sobre temes de Mar i Cel, convertint-lo en un concert per a Piano, Cor i Cobla que va comptar amb el mateix compositor com a pianista solista.

Probablement, les sardanes en versió coral no són el gènere preferit d'un servidor; però en aquesta ocasió, la qualitat i riquesa de les veus, treballades i cohesionades com pocs grups corals poden mostrar, que van anar esgranant les sardanes més tradicionals del nostre repertori amb un domini i una cura interpretativa inigualables, i per altra banda la força instrumental de la Cobla la Principal d'Amsterdam unida a una demostració vocal tan destacable, van fer que l'articulista acabés aplaudint entusiasmat, dret, enmig d'una platea també dreta i completament entregada a una festa de música popular absolutament remarcable.

No voldria acabar aquest escrit sense dedicar un espai a qui, sens dubte, va ser

el culpable del gran èxit assolit per tots plegats. El mestre Manuel Cabero sempre ho ha deixat molt clar: allí on hi hagi un cor bo hi haurà, al davant, un bon director. Aquest fet és fàcilment comprovable en el cas que ens ocupa: Óscar Boada, el director del Cor Vivaldi, va demostrar que sap el què vol i com ho vol i, més important, ho sap comunicar a públic, cantaires i músics amb una aparent senzillesa que fa molt més meritòria la seva destacada tasca. Boada fa anys que treballa a un alt nivell i ja és hora que el considerem en la seva justa mesura: és, sens dubte, un dels principals valors directorials del nostre país.

El Cor Vivaldi va demostrar, conjuntament amb la secció d'homes del Cor Madrigal i la Cobla La Principal d'Amsterdam, i, no cal dir-ho, amb el sempre inspirat Albert Guinovart, que la nostra música és sense cap mena de dubte un gènere de gran qualitat i riquesa, difícilment equiparable a cap altra música d'inspiració popular. Si, a més, és servida amb aquesta destresa pels seus intèrprets, només ens queda cridar, parafraçant Igor Stravinsky: més Morera, més Pérez Moya, més Guinovart!

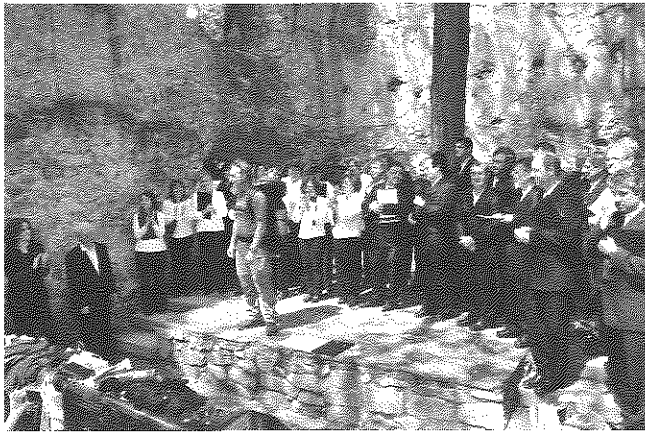
Joan Massana
Melòman i admirador del Cor Vivaldi

COMARQUES DE GIRONA

Agenda de concerts

MAIG			
Dissabte	1	PENELLES Cor de Cambra de Girona	Pavelló Municipal VII CAFÈ CONCERT
Diumenge	2	MAÇANET DE LA SELVA Coral El Gínjol Veus de l'Estany	La Societat CONCERT DEL XV CICLE CORAL
Dissabte	8	GIRONA Capella Polifònica de Girona	Església de Sant Feliu CONCERT INAUGURAL TEMPS DE FLORS
Diumenge	9	OLOT Coral Croscat Coral Montiliví Coral Germanor Empordanesa	Pati de l'Hospici CONCERT DEL XV CICLE CORAL
Diumenge	9	GIRONA Cor Maragall	Jardí dels Alemanys CONCERT A GIRONA TEMPS DE FLORS
Dissabte	15	FIGUERES Coral Polifònica de Figueres	Església de Sant Pere CONCERT DE FIRES
Dissabte	15	GIRONA Coral El Pla	Jardí dels Alemanys CONCERT A GIRONA TEMPS DE FLORS
Diumenge	16	GIRONA Harmonia de Sant Antoni	Jardí dels Alemanys CONCERT A GIRONA TEMPS DE FLORS
Diumenge	16	GIRONA Coral Tribana	Jardí dels Alemanys CONCERT A GIRONA TEMPS DE FLORS
Diumenge	16	LA JONQUERA Orfeó Jonquerenc Coral Santa Cecília Orfeó de l'Empordà	Societat Unió Jorquerenca CONCERT DEL XV CICLE CORAL
Diumenge	16	GIRONA Coral Pla de Girona Coral Sol Ixent Coral Cypsella	Centre Cívic de Pedret TROBADA DE PRIMAVERA CONCERT DEL XV CICLE CORAL
Diumenge	16	GIRONA Veus de l'Estany	Bonastruc de Porta CONCERT A GIRONA TEMPS DE FLORS
Diumenge	16	PALAFRUGELL Coral Mestre Sirés Coral Sant Esteve	Església Parroquial CONCERT DE PRIMAVERA
JUNY			
Diumenge	13	SANT ESTEVE D'EN BAS Cantabile Cor de Cambra	Església Parroquial CONCERT DE CLOENDA CURS 2009-2010
Divendres	18	GIRONA Capella Polifònica de Girona	Auditori La Mercè CONCERT FI DE CURS

Un escenari immillorable

Girona, Temps de Flors

La Demarcació de Girona ha organitzat una sèrie de concerts amb motiu de la celebració de la cinquanta-cinquena edició de l'Exposició de Flors de Girona.

El primer el va protagonitzar la Capella Polifònica de Girona el dia 8 de maig a l'església de Sant Feliu, que després

d'una etapa d'obres ha obert les portes a l'itinerari de l'exposició.

A aquest concert, que formava part dels actes inaugurals de l'exposició i també de les obres de l'església, van assistir-hi les autoritats de la ciutat.

El dia 9 del mateix mes va actuar el Cor Maragall al Jardí dels Alemanys, un dels

jardins més visitats, situat a la part antiga de la ciutat. En el mateix jardí, en dies successius, van cantar la Coral Tribana, la Coral El Pla i la Coral Harmonia de Sant Antoni.

Al seu torn, la Coral Veus de l'Estany va fer el seu concert al centre Bonastruc de Porta.

MARESME

Festival de cant coral "Maresme 2010", al Masnou

Quarts de deu del vespre del dissabte 8 de maig. La parròquia de Sant Pere del Masnou, plena. Molts cantaires per tot arreu; se'ls veu perquè van mudats; bé, amb "vestit de cantar". Uns cent cinquanta, potser? Em sembla que sí.

A més de l'interès musical, n'hi havia un d'afegit: el concert era a benefici de l'Associació Esquima del Masnou, que és una entitat compromesa des de fa anys en la rehabilitació de persones amb malalties mentals i en l'ajut a les famílies. Art i solidaritat, doncs.

L'acústica de l'església va realçar les interpretacions corals. Què tenen certs temples en la seva arquitectura que afavoreixen la música i encara la fan més noble? El de Sant Pere del Masnou ho té, certament.

La Coral Xabec, del Masnou, dirigida per Montserrat Llagostera i amb Bàrbara Llacay al piano, va encetar la vetllada. Eren els amfitrions del festival. Peces reposades, de música ben travada, corprenedores, de lletres curulles de poesia.

El Cor Atàlia, de Teià, va agafar-ne el relleu amb cançons de més lluny, amb molt de nervi, juganeres, bellugadisses. Carme Julià dirigia els cantaires i Bernat Antolí els acompanyava al piano.

Un altre cor de Teià, la Coral Esclat, va cantar-nos melodies i lletres ben nostrades, amb ressò per dintre i per fora. Qui els dirigia era Víctor Barbé, i també Bernat Antolí els acomboiava.

Per cloure la cantada, la Coral Polifònica Joia, d'Alella, sota la batuta de Jordi

González, amb Josep Buforn al piano i amb l'actuació d'Artur Condeminas com a tenor solista, va omplir d'aire i de llum espectacular el capvespre d'aquell dissabte de maig; la música, des de la més *castiza* fins a la més clàssica en pocs minuts.

Ja és costum que en aquestes trobades de corals tots els cantaires s'uneixin en un cant comú, signe de germanor i expressió magnífica de plenitud coral. Va ser amb el cor dels esclaus hebreus "Va, pensiero", de l'òpera Nabucco, de

La Coral Joia d'Alella, solidària com les altres participants

Giuseppe Verdi, cant d'adolorida enyorança i ensem de llibertat desitjada. Tothom sota el comandament de Víctor Barbé.

Montserrat Grau, com a cap de la Demarcació del Maresme de la Federació Catalana d'Entitats Corals; Joan Casals, com a president de Gent del Masnou, entitat cívica masnovina de

la qual forma part la Coral Xabec, i Pilar Palomino, secretària de l'Associació Esquima, van intervenir en l'obertura i en la clausura del concert i van agrair la presència de tants amics de la bona música, així del públic com dels mateixos components de les corals. Aplaudiments, flors i simpatia.

No hi ha festa sense pa i vi..., i a fe que als locals parroquials hi va haver quelcom més que pa i vi. Els qui hi eren us en poden donar testimoni de primera mà o, potser millor, de primera boca. L'alegria ho amania tot.

Fins a la propera, germans cantaires!

Esteve Pujol i Pons

Norantè aniversari de l'Orfeó Misericòrdia de Canet de Mar

L'any 1885 es fundà a Canet de Mar el Centre Catòlic, que en els seus primers anys d'existència (1890) ja incloïa un cor que actuava en totes les festivitats, tan religioses com laiques.

Fou el 1903 quan el jove Tomàs Jover Sellarés inicià les activitats de l'Orfeó Canetenc, segurament amb la intenció d'acollir-hi cantaires procedents de tots els àmbits socials del poble. L'Orfeó va desaparèixer circumstancialment l'any 1917, però va ressorgir al cap de poc, el 1919, amb el nom d'Orfeó Misericòrdia, que és el que llueix encara avui dia.

De bon començament, l'Orfeó va actuar sota la batuta de Mn. Josep Soler, mestre de capella de la parròquia de Sant Pere i Sant Pau de Canet; va dirigir-lo fins al 1928, en què va haver de plegar per motius de salut. El succeí el mestre Alfons Dotras Feliu, veritable impulsor de l'Orfeó.

Mn. Joan Serrabella, que tenia el títol de mestre de capella, sense ser-ne el director, també el dirigia, sobretot en les festivitats religioses, tant les de la parròquia com les del santuari de la Mare de Déu de la Misericòrdia.

Amb motiu de les festes jubilaires commemoratives del centenari del santuari, l'any 1957, Alfons Dotras cedí la direcció de l'Orfeó al seu fill, el mestre Jaume Dotras Serrabella, que el conduí i l'impulsà fins al 2003, any en què, malauradament, ens deixà per sempre.

Des de llavors n'és el director el seu fill, Xavier Dotras Dotras, que ha assumit la responsabilitat de continuar la tasca iniciada el 1919, que actualment comparteix amb Imma Roig Travesa.

Qui ho havia de dir que aquell projecte que va engegar un grup d'homes i dones, es perllongaria en el temps fins a arribar encara avui, al cap de noranta anys, a continuar tan ple de vida i d'activitat!

Com és que es manté al cap de tants anys? Evidentment, gràcies a la força de voluntat dels seus components i al compromís que exerceix de col·laborar en funcions religioses, cíviques i populars.

Orfeó Misericòrdia

qualitat possible, també ho és la de portar a terme una tasca social important: constituir un espai de trobada, d'esbarjo i de companyia, obert a tothom i que aplega maneres ben diverses de pensar i de fer de la gent que en formem part, tots units per l'amor a la música i les ganes de cantar.

El nostre repertori és extens i variat. Hi figuren autors clàssics com Victoria, Palestrina, Bach, Mozart, Gounod i Fauré, catalans com Cererols o Pérez Moya..., i també autors canetencs, com Vives, Jover i els Dotras, i no hi deixem de banda la música popular catalana, ni les adaptacions de bandes sonores de pel·lícules, ni l'aproximació al jazz...

Ens considerem ambaixadors del nostre poble i de la nostra cultura, perquè en la nostra dilatada història hem fet sentir les nostres veus arreu de Catalunya en diferents trobades i concerts corals, i a Isla Cristina, en el Festival Internacional del Atlàntico, i a l'Ateneo de Madrid. Hem cantat a França i a Itàlia, davant de polítics, poetes, bisbes, cardenals i fins i tot del Sant Pare, i a tot arreu on hem estat, hem intentat ser una bona i digna representació del poble de Canet i de la cultura catalana.

I pensem continuar, perquè això només són els nostres primers noranta anys!

Més que un Orfeó

Si féssim un símil amb el Barça, que diuen que és més que un club, podríem dir que l'Orfeó Misericòrdia és més que un orfeó, perquè si la seva principal missió és la de cantar, i fer-ho amb la millor

OSONA-RIPOLLÈS-CERDANYA

Expressions corals. Tres concerts

23 d'abril. Inauguració de l'Auditori Atlàntida, a Vic, amb l'estrena de l'obra *El cant del lloc*. Aquesta peça, encarregada especialment per a l'ocasió a Lluís Solà i musicada per Josep Baucells, fou interpretada per la Coral Canigó, el Cor de l'Escola de Música de Vic, l'Orfeó Vigatà, la Coral Regina de Manlleu i l'Orquestra de Cambra de Vic, tots dirigits per Jordi Mora, amb Santi Ricard com a narrador. El resultat fou el fruit de l'esforç i del treball del granet de sorra en una formació tan gran.

25 d'abril. Concert de Sant Jordi a l'església romànica de Sant Vicenç de Torelló. Com a complement de l'intercanvi iniciat l'any passat, conseqüència de l'amistat entre corals de pobles veïns, es va dur a terme aquest concert, que enforteix la vida cultural de Sant Vicenç. Les dues corals van interpretar-hi una selecció de seu repertori a capella, que ens va permetre d'apreciar la feina que es va fent setmana rere setmana. La sessió musical va acabar amb un cant conjunt, abans de compartir uns bons talls de

coca amb llonganissa al voltant d'una taula.

9 de maig. Concert de Festa Major a Ripoll. Dins l'oferta d'actes de la Festa Major de Sant Eudald, la Capella Santa Maria de Ripoll hi va aportar un acte coral de diumenge a migdia a l'antiga església de Sant Pere, plena. La Capella ens va oferir un seguit de peces d'estils variats i d'èpoques diferents, des de les més serioses fins a cançons populars catalanes. El concert va acabar amb la interpretació d'una cançó festiva per a convidar tots els assistents a fer un vermut.

A la demarcació hi ha previstos encara altres concerts que apleguen diversos

La Coral Capella de Santa Maria, de Ripoll

cors, com el que es farà a Santa Eugènia de Berga el 5 de juny; i la realització del 30è Festival de Cant Coral a Centelles, en què participaran quatre corals. I un altre concert, primera part d'un intercanvi que es durà a terme a Cardedeu. Aquests dos darrers concerts seran el dia 12 de juny.

Jaume Vilarrasa i Molas
Demarcació Osona-Ripollès-Cerdanya

TERRES DE L'EBRE

Ebre Coral 2010

Prop de cinc-cents cantaires han participat a l'Ampolla, Amposta i la Sénia, els dies 18 i 25 d'abril i 2 de maig, respectivament, en els concerts que

han aplegat un total de quinze agrupacions corals de les terres de l'Ebre i que han estat organitzats amb el suport de la Federació Catalana d'Entitats Corals (FCEC).

Ebre Coral vol esdevenir una de les activitats més participatives de la FCEC a l'àmbit de les terres de l'Ebre i neix amb la vocació de ser una mostra del treball continu i curós que fan les

A les Terres de l'Ebre hi canta molt més que el riu

entitats corals del territori, un treball de qualitat que ha de servir per a difondre arreu el cant i la cultura coral.

Per tal que l'Ebre Coral 2010 tirés endavant ha calgut que algunes agrupacions corals s'inscrivissin com a organitzadores i d'altres com a participants. L'Associació Coral Amparo Llaó de l'Ampolla, la Coral Aquae de la Unió Filharmònica d'Amposta i la Coral Polifònica Joventuts Unides de la Sénia són les organitzadores d'enguany; per tant, han facilitat el local i la infraestructura necessària perquè la trobada sigui possible a la població respectiva. Cantaires procedents d'Alcanar, Amposta, Camarles, El

Perelló, l'Ampolla, la Palma d'Ebre, la Sénia, Marçà, Ulldecona, Roquetes, Tortosa i Vinaròs han contribuït a fer-hi conèixer les corals respectives i, alhora, a oferir una mostra del repertori propi a nous públics, compartint música amb altres agrupacions corals i altres cantaires amb la intenció d'afavorir la descoberta de repertori nou i l'intercanvi d'obres; tot això, mentre s'assenten les bases per a futurs intercanvis.

La Federació Catalana d'Entitats Corals és una entitat autònoma que té per finalitat essencial impulsar i coordinar les activitats corals de tipus col·lectiu de les entitats federades; com a objectiu

complementari, ofereix assessorament i orientació a les agrupacions adherides, com també estimula la promoció de noves entitats corals. Actualment hi ha prop de 500 entitats corals federades. La FCEC s'estructura en onze delegacions a diverses comarques del país. A les terres de l'Ebre, on tan sols resideix un 6,5 % de la població del país, el nombre d'agrupacions corals federades triplica la mitjana catalana (una per cada 6.500 habitants, mentre que a la resta del país la proporció és d'una per cada 16.500 habitants). Malgrat això, a les terres de l'Ebre encara hi ha algunes corals no federades.

Calendari del cicle de concerts Ebre Coral 2010

L'Ampolla, 18 d'abril: Casal Municipal

Cor Iubilo; direcció: Josep Garriga.
Orfeó d'Ulldecona; direcció: Dolors Sanjuan.
Orfeó Tortosí; direcció: Andreu Ferré Llaó.
Orfeó Vinarossenc; direcció: Pilar Yeves Sabater.
Coral Amparo Llaó; direcció: Andreu Ferré Llaó.

Amposta, 25 d'abril: Auditori de la Unió Filharmònica

Cor Musicorum; direcció: Sònia Gatell.
Coral La Palma d'Ebre; direcció: Rossend Aymí.
Coral Preludi a Caro; direcció: Josep Ignasi Medina.
Coral Santa Llúcia; direcció: Andreu Ferré Llaó.
Coral Aquae; direcció: Núria Ferré Cardona.

La Sénia, 2 de maig: Casa de Cultura

Coral Amics de Marçà; direcció: Jorgina Gironès.
Coral Aquae de la Unió Filharmònica d'Amposta; direcció: Núria Ferré Cardona.
Cor La Lira Ampostina; direcció: Núria Francino Murgadas.
Coral Sant Jaume Apòstol; direcció: Joan Ernest Redó.
Cor Tyrichae; direcció: Raúl Martínez.
Coral Polifònica Joventuts Unides; direcció: Núria Tomàs Albiol.

TERRES DE LLEIDA

IX Primavera Coral

La Coral Zaidinense de Saidí, a la Granja d'Escarp

Amb cara de primavera

La Primavera Coral d'enguany ha estat més primavera que mai: hem donat el tret de sortida als cants des del Soleràs el 18 d'abril i l'hem allargada durant onze concerts gairebé fins al principi de l'estiu, de manera que el concert de cloenda es va celebrar el dia 13 de juny a Gualda (Lleida).

Hem voltat per tot el territori de les comarques lleidatanes: des de la Seu

d'Urgell a la Granja d'Escarp, i de Ponts a Castellldans, Torres de Segre, Masalcoreig i Raimat, on la Coral El Roser celebrava el vintè aniversari.

Hem visitat Isona, on hem assistit a l'IX Trobada de Corals dels Pallars i l'Alta Ribagorça. A Vilanova de Bellpuig també hem gaudit d'un emotiu aplec de la Primavera Coral que commemorava el seixantè aniversari de la Coral Verge

del Lliri, iniciada com a grup de folk i després transformada en coral, sota la direcció de Xavier Pons. La diada va tenir com a cant de cloenda un "kumbaià" adaptat a la celebració del moment, i moltes recordances per a les persones estimades que els havien deixat. Esperem que la desena trobada sigui encara més viatgera. Volem fer quilòmetres musicals i visitar totes les nostres contrades.

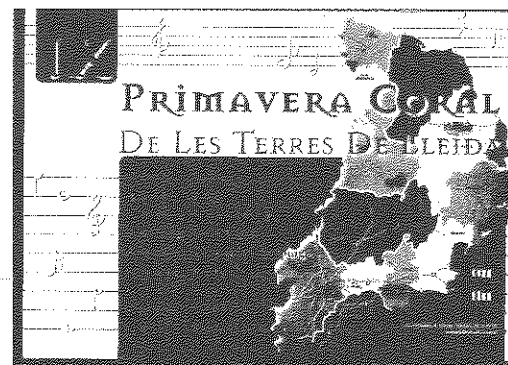

La Coral L'Olivera, de Castellldans

La Coral Ressò de Sant Pere, a Gualda (Lleida)

IX PRIMAVERA CORAL DE LES TERRES DE LLEIDA

18 ABRIL : SOLERÀS Organitza: Orfeó Veus del Camp
Església de l'Assumpció 18:00 h
ORFEÓ VEUS DEL CAMP DEL SOLERÀS
CORAL MARISTES MONTSERRAT DE LLEIDA
25 ABRIL - ISONA Organitza: Coral d'Isona
X TROBADA DE CORALS DELS PALLARS I DE L'ALTA RIBAGORÇA
Poliesportiu 18:00 h
CORAL VERGE DE RIBERA
ORFEÓ DE TREMP
CORAL VEUS DEL PONT DEL PONT DE SUERT
CORAL POLIFÒNICA DE TREMP
CORAL D'ESTERRI D'ANEU
CORAL D'ISONA
9 MAIG: LA GRANJA D'ESCARP
Centre Cívic La Seu 18:00 h
Organitza: Coral Gent Gran de la Granja d'Escarp
CORAL GENT GRAN DE LA GRANJA D'ESCARP
CORAL ZARDINENSE DE SAIDI
9 MAIG: LA SEU D'URGELL Organitza: Cor Signum
Església de Sant Miquel 17:30 h
CORAL DE CASTELLTENDOL
COR SIGNUM DE LA SEU D'URGELL
16 MAIG: VILANOVA DE BELLPUIG
Poliesportiu 19:00 h Organitza: Coral Verge del Lliri
APLEC PRIMAVERA CORAL
CORAL JOIA DE MAIG D'ANGLESOLA
CORAL VERGE DEL LLIRI DE VILANOVA DE BELLPUIG
ORFEÓ GOMLÈSENC DE GOMLÈS
CORAL FLORS D'URGELL DE CASTELLSERA
SANTA MARIA DE BARBENS

SANT PERE CLAVER DE VERDU
VEUS DEL PLA
23 MAIG : PONTS Organitza: Coral Pontsiana
Església Parroquial 18:00 h
CORAL D'AVUI D'AGRAMUNT
CORAL D'ALBELDA
23 MAIG: RAIMAT Organitza: Coral Montserratina de Raimat
Església del Sagrat Cor 18:00 h
CORAL ESPIGA D'OR DE SELLEVIS
COR JOLIU DE LLEIDA
ORFEÓ NOVA TARRÈGA DE TARRÈGA
CORAL MONTSERRATINA DE RAIMAT
23 MAIG: MASALCOREIG Organitza: Coral El Roser de Masalcoreig
Església Parroquial 17:30 h
CORAL D'ALPICA T
CORAL EL ROSER de Masalcoreig
30 MAIG TORRES DE SEGRE Organitza: A. Coral La Lira
Església Parroquial 18:30 h
CORAL EL ROSER DE MASALCOREIG
AGRUPACIÓ CORAL LA LIRA DE TORRES DE SEGRE
6 JUNY : CASTELLDANS Organitza: Coral L'Olivera
Església Parroquial 18:00 h
CORAL L'OLIVERA DE CASTELLDANS
CORAL MORUNYS DE SANT LLORENÇ DE MORUNYS
IDEMARCACIÓ DE BARCELONÈS
13 JUNY: PLA DE GUALDA - LLEIDA Org. Coral Ressò de Sant Pere de Lleida
Associació de Veïns del Pla de Gualda 18:00 h
CORO DE PINSEQUE (SARAGOSSA)
CORAL RESSÒ DE SANT PERE

Isona: Desena Trobada de Corals dels Pallars i l'Alta Ribagorça

Ha estat una de les activitats celebrades en el marc de la Primavera Coral. El diumenge 25 d'abril es va celebrar a la Sala Polivalent d'Isona la desena Trobada de Corals dels Pallars i l'Alta Ribagorça. Hi van participar la Coral Verge de Ribera de la Pobla de Segur, dirigida per A. Romero, la Coral Veus de Ponent del Pont de Suert, dirigida per D. Puigverd, l'Orfeó de Tremp, dirigit per J. Sansa, la Coral Polifònica de Tremp, dirigida per X. Baulies, la Coral d'Isona, dirigida per J. Roy, i la Coral d'Àneu d'Esterrri d'Àneu, dirigida per B. Gondek. El públic, que omplia la sala, va poder gaudir de les dues interpretacions que va fer cada agrupació, a més de sis peces que van entonar conjuntament totes les corals participants.

Un concert gran... un gran concert

Com ja és habitual, i tal com s'ha fet en les edicions prèvies, l'acte es va cloure amb el cant comú de l'obra "Pirineu" de R. Martínez Valls, dirigida enguany per Divina Melé, nova delegada de la FCEC a les terres de Lleida. A continuació, el president del Consell Comarcal del Pallars Jussà, els alcaldes de la Pobla de

Segur, el Pont de Suert i Isona, un representant de l'Ajuntament de Tremp i el tinent d'alcalde d'Isona van fer entrega d'un detall commemoratiu de la trobada als directors i presidents de cadascuna de les corals participants.

Anna Valls

Lleida canta! Sota els ponts

També us esperem a l'Aplec de Tardor que es farà a Lleida el 17 d'octubre i que hem anomenat "Lleida canta! Sota els ponts". Aquesta activitat respon a una idea innovadora que ens permetrà gaudir d'un dia de germanor i de l'experimentació de l'acústica dels ponts que travessen el riu Segre en passar per la ciutat de Lleida. No desaprofiteu l'ocasió i veniu amb nosaltres.

Divina Melé i Gabandé
Cap de la Demarcació de les Terres de Lleida

Sícoris Club de Lleida. Sinopsi de deu anys de degoteig

A les envistes de Sant Jordi, voldria fer esment de la tasca de formigueta, força valuosa, que el Sícoris Club, sota el guiatge d'Omnium Cultural de Ponent-Lleida, va fent en favor de la cultura poètica mitjançant la celebració de la Jornada Literària.

Des de fa deu anys, la Coral del Sícoris Club ha ofert recitals poètics amb la idea, modestament, d'introduir entre el públic l'obra dels autors joves de la nostra ciutat i d'arreu del Principat que comencen a projectar-se, tant dins com fora de les nostres contrades.

D'aquesta manera, i a tall de recordatori, aquests recitals s'han nodrit de l'obra de poetes tan nostrats com Jordi Pàmies i Pere Casaldàliga, el 2000; Jaume Pont i Dolors Miquel, el 2001; Lorenzo Plana i Txema Martínez, el 2002; Vicent Fausto i Ona Rius, el 2003; Carles Solé i Bernat Rius, el 2004; Xavier Macià i Gemma Casamajó, el 2005; Carles Hac Mor i Víctor Verdú, el 2006; Josep Borrell i Jordi Solé, el 2007; Carles Sanuy i Gabriel Pena, el 2008, i Rosa Fabregat i Merixell Nus, el 2009; tots d'un innegable talent rimaire, però atès que molts comencen a fer camí poètic, també sorgeix la conveniència i la necessitat que la seva obra pugui ser confrontada davant el públic. Considerem que aquesta tasca és la que correspon i dona sentit a entitats com la nostra.

enguany, els poetes escollits han estat Joan Bellmunt i Enric Falguera, l'obra dels quals va ser dita pels rapsodes Ferran León i Mireia Casado el dia 24

Música i poesia: harmonia i sensibilitat

d'abril, a les 19.30 hores, a l'Aula Magna de l'Institut d'Estudis Ilerdencs. La presentació de l'acte va anar a cura de mossèn Francesc Martí i Solsona. A aquesta tan necessària tasca de difusió literària cal afegir-hi la intervenció de la nostra Coral, dirigida per la seva titular, Blanca Julià, i acompanyada al piano per Mireia Segarra.

També com cada any, hi vam estrenar una obra inèdita amb lletra d'un poeta novell: enguany Enric Falguera amb música de Josep Lluís Guzmán.

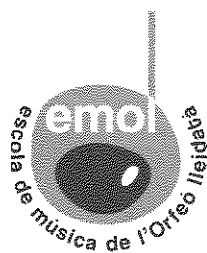
Tot plegat, música i poesia si aquesta distinció és possible... Confiem novament que hagi arrelat un espectacle no solament gratificant per al públic, sinó també de clar sentit cultural i ciutadà alhora. La llàstima, atès el propòsit de l'acte d'obrir-se a la ciutat, i amb l'experiència d'anys anteriors, és

que no vagi aplegar més concurrència; de tota manera, tenim molt assumit que aquests actes solen ser de minories, i per aquesta raó considerem fonamental que la tasca iniciada tingui continuïtat.

Any rere any, i ja en són deu, la consolidació de la Jornada Literària de la Coral del Sícoris s'identifica amb el valuós compliment d'un servei ciutadà. Entenem que cal mantenir la línia encetada, la qual fins ara, a més a més ens fa sentir útils a la nostra societat i al Club que ens dona aixopluc. Tant de bo puguem portar a terme aquesta tasca de futur al llarg de moltes més dècades.

Dionís Gutiérrez i Rosich
Vicepresident de les Seccions Culturals
del Sícoris Club

Orfeó Lleidatà. Cantata "Et regalaré totes les estrelles del cel"

Les dues representacions d'aquesta cantata escènica, que reuniren dues mil persones al Teatre La Llotja de Lleida, acabat d'estrenar, van ser organitzades per l'Escola de Música de l'Orfeó Lleidatà (EMOL) i Unicef. Es tracta de la producció de l'EMOL i Unicef més ambiciosa que l'Orfeó ha fet mai per a públic familiar, ja que reclama una posada en escena espectacular, en la qual van participar 350 nens i nenes d'escoles de Lleida. A més a més, es dona el cas que és la primera producció lleidatana que s'estrena a La Llotja.

Amb la presentació d'aquesta cantata escènica en què van intervenir cantaires de les terres de Lleida d'entre sis i dotze anys, UNICEF i l'Escola de Música de l'Orfeó Lleidatà celebraven el vintè aniversari de la Convenció sobre els Drets dels Infants.

Posteriorment a l'estrena a Lleida, la cantata s'ha posat a la disposició d'altres productors, amb la intenció d'exportar-la a teatres de les principals ciutats catalanes.

Les dues representacions van tenir lloc a les 18.00 i a les 20.00 hores del dia 17 d'abril, i per a totes dues es va crear una fila zero. En total es van recaptar, a benefici d'Unicef, 10.000 euros que contribuiran a la realització de diversos projectes que té programats a favor dels drets dels infants, com ara "Gotes per a Níger", que treballa per

potabilitzar aigua a Níger, o accions humanitàries i d'emergència.

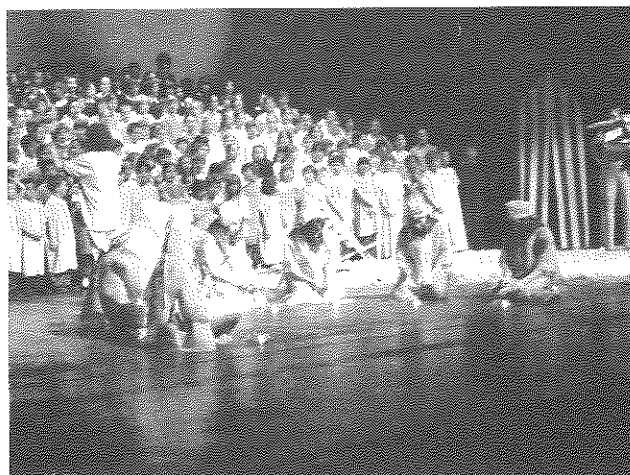
Et regalaré totes les estrelles del cel és una història màgica d'amistat i solidaritat. L'Uriel, un infant de qualsevol racó del món, va descobrir, guiat per l'Estel Polar, la Lluna i altres personatges, els drets dels infants i,

alhora, diverses realitats que viuen els nens i nenes d'arreu.

Per a ampliar informació o obtenir-ne talls de veu cal adreçar-se a Xavier Quinquilà, gerent de l'Orfeó Lleidatà (tel. 654 335 026).

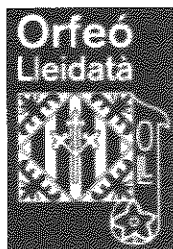

Un bon regal, escoltar-los

I veure'ls

Signatura de Conveni entre Orfeó Lleidatà i Salut mental Ponent

Lleidatà, i Gemma Fleta, gerent de Salut Mental Ponent.

El conveni s'ha signat el dimecres dia 2 de juny de 2010, a l'Estatge de l'Orfeó Lleidatà, a les 16,30 h., amb l'assistència de Xavier Quinquilà, gerent de l'Orfeó

Consisteix en què ambdues entitats posen en marxa un nou projecte social adreçat a persones amb trastorn mental, amb l'objectiu de potenciar la sociabilització i normalització d'aquest col·lectiu a través de la música.

La primera acció programada és la realització d'un *Taller de Percussió* a càrrec del percussionista Josep Maria López, adreçat a persones amb trastorn mental sever del Club Social La Brúixola de l'entitat Salut Mental Ponent, i que es realitza cada dimecres,

de 15.45 a 16.50 h., a l'Escola de Música de l'Orfeó Lleidatà.

També està previst realitzar altres accions de foment de la participació d'aquest col·lectiu en les activitats organitzades per l'Orfeó Lleidatà, així com de sensibilització adreçades a la població en general sobre la realitat de les persones amb trastorn mental.

Berta Palau i Gomà
Comunicació Orfeó Lleidatà

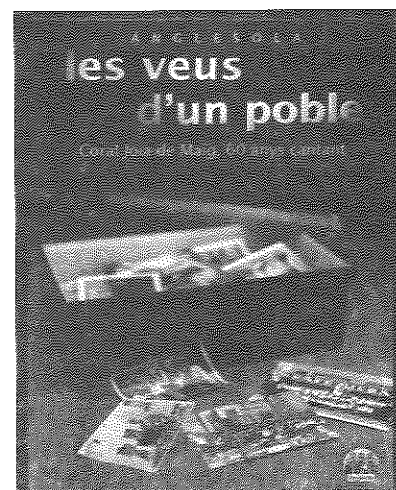
Coral Joia de Maig, d'Anglesola: DVD "Les veus d'un poble"

El DVD històric que ha editat la Coral Joia de Maig d'Anglesola dins les celebracions del seu 60è aniversari, m'ha semblat d'allò més adient per totes aquestes raons:

- L'estructura que adopta, en quatre èpoques, manifesta clarament les diferents situacions que ha travessat la Coral, com també la presència i l'actuació de les personalitats musicals que hi són esmentades, tant directors com directius o cantaires.

- El muntatge cinematogràfic el considero molt acurat i professional. En cap moment dels 80 minuts de durada del DVD no apareix el cansament en l'espectador, i una de les raons és perquè les imatges i les entrevistes s'hi succeeixen amb una agilitat i una mesura que conviden a mantenir l'atenció i l'interès.

- S'hi ha compaginat de manera atractiva la història de la Coral en les etapes successives, les múltiples vivències personals i la situació social específica del moment, dins el marc històric de cada època, tant a escala catalana com espanyola.

Les fotografies, significatives i ben explicades, estan repartides estratègicament i completen un guió que, malgrat la seva durada, està planificat sàviament.

Per acabar, cal dir que ha estat una sorpresa de veure la qualitat del treball,

que considero que és un record immillorable d'aquesta celebració d'aniversari.

Seria bo que a moltes altres corals catalanes els fos possible la realització de treballs com aquest, ja que qualsevol recull històric, exposició, estudi, crònica

o llibre que arriba a terme no fa sinó rememorar i enaltir uns temps passats que tothom hauria de conèixer i mantenir en la memòria.

Jaume Gavalrà
Cap de l'Equip Territorial

Musiquem Lleida. Coral Shalom

Apropar la música a la gent i fer del carrer l'escenari des d'on diferents intèrprets puguin difondre la seva música. Aquest és el doble objectiu del IV Festival Internacional de Música de Lleida, Musiquem Lleida, que es va celebrar poques setmanes després d'encetar la tardor, del 2 al 4 d'octubre. Durant tres dies, carrers, places, llocs emblemàtics i també espais interiors van ser la plataforma des d'on solistes i grups van musicalar la ciutat, és a dir, fer que l'art dels sons envaeixi tots els racons i sorprengui els vianants fent-los gaudir, gairebé per sorpresa, de melodies i ritmes que conquereixin Lleida.

El festival, organitzat per la Coral Shalom, va celebrar aquest any la tercera edició i comptà amb la

participació d'agrupacions amb diferents característiques: des de grups vocals (solistes, cors), conjunts vocals i instrumentals, bandes instrumentals i, finalment, com a novetat, espectacles musicals per a públic infantil. Pel que fa als gèneres, els espectadors de Musiquem Lleida gaudiren d'un ampli ventall d'estils musicals: pels carrers de Lleida s'escoltà música clàssica, renaixentista, barroca, romàntica, contemporània, tradicional i, fins i tot, gospel. Tot un recorregut per diverses èpoques històriques, que ens atansaren a diferents sensibilitats, móns i maneres de fer música. En definitiva, una iniciativa innovadora a la nostra ciutat concebuda perquè la

El Cor Flumine a la plaça Paeria

música cerqui l'espectador i no a l'inrevés; un esdeveniment que pretén convertir-se, a més, en plataforma de llançament per agrupacions i solistes que poden trobar en Musiquem Lleida una bona manera de d'obrir-se pas i donar-se a conèixer al gran públic.

Coral Shalom (pàgina web)

Coral Verge del Liri de Vilanova de Bellpuig: quarantè aniversari

El dia 16 de maig del 2010, a la localitat de Vilanova de Bellpuig, un poble de poc de més de mil habitants situat a la comarca del Pla d'Urgell, es va produir un esdeveniment molt i molt rellevant. Efectivament: dins la IX edició de la Primavera Coral vam celebrar una de les moltes diades amb les quals, durant l'any, la Coral Verge del Liri commemora quaranta anys de cants a Vilanova de Bellpuig.

Per començar una breu pinzellada dels actes de celebració, direm que el 18 d'abril la Coral va actuar al Cottolengo de Barcelona, en una visita que s'ha consolidat com a habitual en el transcurs dels anys.

Abans de continuar la relació dels actes programats, volem agrair el suport moral i tècnic de la FCEC, com també l'ajut i la col·laboració de nombrosos cantaires de corals de la rodalia, les quals coses fan que la nostra entitat es vegi ampliada i se senti acompanyada. Entenem, doncs, que és molt millor obrir-nos a tots aquells que ens volen donar escalf, suport i companyia en un marc de germanor, tantes i tantes vegades proclamada.

Tot seguit direm que el 25 d'abril ens visità a Vilanova la prestigiosa Polifònica de Puig-reig, que va protagonitzar un concert de gran categoria en el qual la nostra Coral també intervingué participant en un acurat cant comú.

El 16 de maig tinguérem una trobada ben bonica a la qual van assistir les corals d'Anglesola, Barbens, Castellserà, Golmés, Verdú i Veus del Pla de Mollerussa i rodalia, més l'amfitriona, Verge del Liri de Vilanova de Bellpuig. Començarem l'aplec amb

un dinar de germanor molt animat. A la tarda es va celebrar el concert, en el qual destaquem la presència de Divina Melé, cap de la Demarcació de la FCEC a les Terres de Lleida, que ens va fer un obsequi ben significatiu amb motiu del nostre aniversari: la col·lecció de totes les partitures editades per la Federació, amb les quals podríem cantar quaranta anys més... En el cant comú del concert s'estrenà la cançó de bressol "La Martina", composta per Xavier Pons i dedicada a la seva néta de cinc mesos.

El 20 de juny vam celebrar una tradicional carmanyolada, a càrrec de cada cantaire i, evidentment, oberta a tothom. A la una del migdia tinguérem una ballada de sardanes i a les dues, el dinar carmanyolístic. Durant el sobretaula, cantada col·lectiva de cançons populars i tradicionals catalanes. I per tancar la diada, un ball de fi de festa conduït per l'Orquestra Fantàstica.

El 18 de juliol, la nostra Coral cantarà a la missa emesa per TVE2. Ja fa temps des de l'última vegada que hi vam

prendre part, i enguany hem volgut incloure aquesta actuació en els actes del quarantè aniversari.

Quaranta anys de música a Vilanova de Bellpuig

Al setembre tornarem a l'activitat. Per la Festa Major de Vilanova de Bellpuig cantarem una macromissa en la qual tindrem la companyia de cantaires de les corals veïnes.

A l'octubre tenim previst sempre amb el suport de cantaires externs de fer un viatge a Praga i Budapest. Naturalment, també per a fer cantades en aquestes dues ciutats europees.

Consta en la nostra programació que el 13 de novembre se celebrarà a Vilanova un concert de

Catalunya Coral en què s'estrenarà el ballet L'Anjuasada, amb música i lletra d'aquest humil redactor i dedicat al nostre Esbart Vilanovenc. La Coral Verge del Lliri també hi participarà.

Tancarem l'any al desembre, amb l'edició d'un llibre commemoratiu i d'un DVD de fotos i d'actuacions de tot l'any 2010. També hem convocat un premi literari de participació lliure i acabarem amb la tradicional i sempre esperada cantada de cançons nadalenques.

Us ho repetim: moltíssimes mercès a tothom, en nom de la nostra estimada Coral Verge del Lliri, per tot el suport i l'ajuda que hem rebut.

Xavier Pons i Huguet

VALLÈS

12 lliçons per al cant coral

Lliçons per al cant coral és el títol del curs que ha organitzat la Demarcació del Vallès de la FCEC i que anava adreçat a cantaires de corals interessats a aprendre més coses sobre el bon ús del seu instrument: la veu. La inscripció va assolir la xifra límit de cinquanta-un cantaires, procedents de nou corals, els quals van saber crear-s'hi un ambient distès, agradable i profitós, segons el parer de tots.

Les classes han tingut lloc a l'Escola de Música del Centre Cultural de l'Escaróvol, a Rubí, els dimecres 3, 10, 17 i 24 de març; 7, 14, 21 i 28 d'abril, i 5, 12, 19 i 26 de maig, sempre de 20.30 a 22 h. La coral amfitriona ha estat l'Obrador Coral de Rubí, que va oferir un concert amb motiu de la clausura de les sessions.

Ara, toca respirar a fons, per la foto

El curs ha versat sobre els temes següents:

El cos. Consciència corporal (peus, malucs, costelles, coll, etc.) - Obertura i relaxació - Estiraments - Postura equilibrada. El cap: La màscara - El maxil·lar inferior (mandíbula) - Els llavis - El maxil·lar superior: el "pont harmònic" - La llengua: ubicació i perills del seu mal ús.

La respiració: Coneixement i observació del ritme de la nostra respiració - Elements de la metodologia d'Ilse Middendorf, de Berlín Correcció de defectes de la respiració - Exercicis de combinació del moviment amb la respiració per a aconseguir economitzar la veu, segons Horst Coblenzerer.

La veu / Tècnica vocal: Timbre i ressonància - Vocalització - Aguts, greus i mitjans - *Legato i staccato* - Agilitat o coloratura - Assentament - La veu parlada.

N'han estat els professors:

T a t y a n a Bogdanchikova, soprano. Nascuda a Novosibirsk (Sibèria), va acabar els estudis musicals de grau superior al Conservatori de Novosibirsk. Ha rebut classes magistrals de Pedro

Lavirgen i Montserrat Caballé i actualment cursa un postgrau de perfeccionament de cant al Conservatori de Música del Liceu. L'any 1997 va guanyar el primer premi en el II Concurs de Talents de CETYS (a Ensenada, Mèxic). El 2004 va obtenir el tercer premi en el IV Concurs Internacional de Vladivostok (Rússia), i el segon premi en el XII Concurs Ajau (Barcelona) el 2007. El mateix any també va obtenir premis especials en el Concurs Internacional "Germans Pla" (Balaguer) i en el X Festival de Joves Músics de Catalunya.

Rafael Montaner Brugarolas, baix, que va obtenir el títol superior de cant al Conservatori Superior Municipal de Música de Barcelona, on va ser alumne de Myriam Alió, Àngels Miró i Manuel García Morante.

El resultat del curs ha estat tan satisfactori que els professors han decidit confeccionar un llibret de resum del temari que han explicat al llarg de les dotze sessions.

Joan Serra Sansó
Cap de la Demarcació del Vallès

Vint anys de Lieder Càmera

Els moments més importants

Hi ha moltes maneres de resumir vint anys d'una entitat com la nostra. Les més usuals són les següents:

a) Explicar la feina de cada dia amb tota mena de detalls.

b) Enumerar-ne els moments més importants.

Com que de la primera ja n'hem fet un llibre, ens decantarem per la segona i en destacarem cinc grans moments, decisius en la vida de Lieder Càmera.

El primer. El dia que en Josep Vila, ara fa vint anys, va decidir crear un cor de cambra de quatre veus per corda, fent una tria d'excel·lents cantaires, per fer música coral de cambra d'alta qualitat. Com us podeu imaginar, això no és fàcil de posar en marxa. Però se'n va sortir.

El segon. El dia que en Josep Vila, al cap d'uns quants anys, va decidir ampliar el cor a vuit veus per corda que és la formació que mantenim avui per poder interpretar altres repertoris de més gran abast. Aquesta decisió ens ha portat a viure moments sublims.

El tercer. El dia que en Josep Vila decidí deixar la direcció de Lieder Càmera. Una decisió molt dolorosa i llargament meditada, ens consta, feta amb el

propòsit de donar un aire nou al cor. Ja eren quinze anys de carregar amb el projecte, i això pesava molt.

Hem d'agrair-li profundament la manera com ho va fer i el temps que ens va donar per a preparar la substitució. També li agraïm la generositat de deixar-nos llibertat per a trobar un nou director i per a reconduir el cor cap a l'objectiu que nosaltres creguéssim més oportú, i la seva disponibilitat per a qualsevol cosa que calgués.

Els tres anys següents el vam tenir molt a prop com a director artístic.

El quart. La reacció del cor, fent pinya a l'hora d'encarar el futur, amb la gran incògnita que s'obria davant nostre amb la marxa d'en Josep Vila. Tenint presents les experiències que han viscut altres cors en una situació com aquesta, la decisió va ser de no decantar-nos per cap substitut -no era gens fàcil substituir en Josep Vila-, sinó de convidar diferents directors a treballar en produccions diverses. I nomenar Glòria Coma directora adjunta.

La Glòria mereix un reconeixement especial per aquests tres anys de treball dur, poc agraït i a l'ombra, encaminat a mantenir el nivell del cor amb la

preparació de programes de gran dificultat, abans que vingués el director invitat. La Glòria ha estat una peça clau en la història de Lieder Càmera: va aconseguir el conjunt en l'etapa psicològicament més delicada que cor i cantaires hem passat en aquests vint anys d'existència. No va ser un camí planer.

Tots els directors -Xavier Puig, Manel Valdivieso, Salvador Mas i el mateix Josep Vila- han valorat de manera molt positiva la feina que hi ha fet.

El cinquè. El dia que el cor decidí designar un nou director titular i n'encarregà la responsabilitat a Xavier Pastrana.

No era fàcil posar-se davant de Lieder Càmera, però al cap d'un any i mig en Xavier, amb la seva manera de fer, ha demostrat que sí, que és el director que ens pot engrescar en aquesta nova etapa i que teníem tota la raó quan el vam escollir.

Tot i que aquests són els cinc moments decisius en la història de Lieder Càmera, hi ha en la nostra trajectòria altres elements igualment importants.

En tots aquests anys, Déu n'hi do la feina feta! Lieder Càmera ha interpretat

Somrient també són bons

més de quatre-centes obres diferents, de molts estils i de totes les èpoques: de Claudio Monteverdi a Arnold Schönberg, de Joan Cererols a Ferran Cruixent, i de la cançó tradicional a l'oratori, missa, passió o simfonia més exigents.

D'altra banda, l'equip humà que ha format Lieder Càmera -cantaires, excantaires i reforços- és el gran protagonista de la vida diària del cor, juntament amb en Josep Vila, que des del començament va saber conrear-hi un ambient excel·lent, que ha fet que avui puguem viure en una harmonia exquísida.

En una ocasió, una senyora fan de Lieder Càmera ens va dir: "Sou un grup molt macu". El bon ambient que el grup respira fa que formem un sol equip a l'hora de treballar en la gestió de cada dia, perquè tothom hi aporta la seva dedicació de manera altruista. Sense aquesta actitud seria impossible arribar on arribem.

Però els cantaires hem de ser humils i pensar que encara ens queda molt per

aprendre. Tots coneixem les nostres mancances, que són moltes. Som un grup amb una altíssima qualitat humana, des del primer fins a l'últim, amb paciència, dedicació, esperit de col·laboració i capacitat, qualitats que ens han ajudat a superar totes les adversitats.

En fi, que estem molt contents d'aquests primers vint anys i de com vam superar la transició. Això ens fa més forts a l'hora d'afrontar un futur curull d'iniciatives i de feina per fer.

I no ens n'hem cansat. Celebrem els vint anys amb il·lusió renovada i amb la gratitud que és de justícia cap a tothom. I en són tants els qui ens han fet costat assistint als nostres concerts i els qui han confiat en nosaltres durant tots aquests anys...!

Més enllà del llibre *Opus 20* que hem publicat¹, en què el nostre company Miquel Humbert fixa fidelment i amb un somriure la vida del cor d'aquesta primera "adolescència", Lieder Càmera treballa en un repte agosarat, que hem batejat com "El projecte Cançónova": la

publicació de dos discos amb trenta obres de la Nova Cançó harmonitzades expressament per a veus mixtes per grans músics de casa nostra compromesos amb el cant coral. La FCEC, amb la qual hem unit esforços -extraordinari Enric Navàs!, n'edita totes les partitures, i queda així a l'abast de tots els cors un nou material coral d'una gran significació i vàlua musical.

Tots els qui estimem el cant coral sabem quantes belles sensacions de tot ordre ens proporciona.

Amb aquesta iniciativa volem, modestament, correspondre una mica a tant com hem rebut.

Ens ha semblat que ara és un bon moment, i el 27 de novembre d'enguany en farem la presentació al Palau de la Música Catalana. Teniu l'agenda a mà? Ens agradarà molt que ens hi acompanyeu.

Miquel Soley
President de Lieder Càmera

¹ Vegeu la ressenya del llibre al final d'aquest apartat dedicat a Lieder Càmera.

La festa de celebració

Calia fer-la sonada: celebrar els vint anys d'un projecte només es pot fer un cop a la vida, i, inexorablement, s'ha de fer justament vint anys després d'haver començat el projecte. (Fins aquí vaig bé, oi?)

El dia D era el 16 de gener del 2010, quan feia exactament vint anys que Lieder Càmera va fer el primer assaig, sense saber encara que s'havia de dir Lieder Càmera. Un cop fixat el "què" i el "quan", només quedava per definir el "qui" i el "com". El "qui" el vam decidir ràpidament: "Tots, ho hem de fer entre tots; sempre ha estat així!". Anàvem avançant; ja només quedava per definir el "què". Havia de ser una cosa festiva, oberta als amics i simpatitzants; havia d'incorporar elements que evoquessin els vint anys de la coral, s'havia de regar amb música i, sobretot, no podia ser "res que ja estigués massa vist" (punyetera mania de posar-nos sempre el llistó allà dalt de tot...!!).

Quan vam plantejar aquesta equació al grup, la Cèlia Prats de seguida va aïllar-ne la incògnita: "Ja ho tinc! Farem una performance...!". Per la Cèlia, que és membre activíssima del grup Les Salonnières, la cosa no tenia secrets; quan els que no estàvem tan avesats a aquella terminologia li vam demanar que ens ho expliqués en català, ens va aclarir que es tractava de "fer un muntatge d'intervenció dialògica en el qual materialitzaríem un esdeveniment que constituiria una experiència artística compartida utilitzant el diàleg i la acció per a investigar sobre noves formes d'intercanvi i de producció de coneixement...". Davant de tan convincent exposició, tots ens vam posar immediatament a les seves ordres: els uns van ser els encarregats d'aconseguir objectes de la dècada dels seixanta (un aparell de ràdio, un tocadiscos, cartells *hippies*, etc.); uns altres van haver de proporcionar una tassa de WC i un bidet; algú va aportar un llit de matrimoni i un parell de tauletes de nit; d'altres van portar les

plantes del jardí i algú altre es va encarregar dels mobles de la cuina, etc. Amb tots aquests elements, i amb el permís dels responsables de l'Estruch (que no ho tenien gaire clar, tot s'ha de dir...), la vigília de l'efemèride vam convertir la sala d'assaigs de l'Estruch en... la Casa de Lieder Càmera: unes cintes adhesives sobre el parquet de la sala definien les diferents estances d'una casa normal i corrent, amb la sala d'estar, el despatx, la cuina, el dormitori, el vestidor, el bany, les golfes i fins i tot un jardí. Cada un d'aquests espais estava enriquit i decorat amb elements al·lusius a les activitats de la coral; així, la sala d'estar lluia el piano de cua voltat de 16 cadires amb sengles coixins que duien els noms dels setze fundadors brodats a mà; el vestidor, amb portats els cantaires al llarg d'aquests vint anys; el cobrellit, estampat de fotos de moments entranyables; les parets del bany, totalment empaperades amb crítiques de diaris; la cuina, amb una mostra de pastissos de la Gretel i la

Pilar, i amb l'arxiu de les receptes corresponents; el despatx, amb una Hispano Olivetti que exhibia els estatuts de la coral; les golfes, farcides d'elements relatius al projecte Cançónova, etc., etc., etc.

La Casa de Lieder Càmera va obrir les portes a tots els seus amics el dia 16 de gener a les cinc de la tarda. No hi va faltar ningú, des del Pulgarcito al Taxi Key, la Blancaneus i els Tres Porquets... Aquella nit podia perfectament sortir el sol, i per això ningú no va voler deixar-s'ho perdre: en Manuel Cabero va ser dels primers d'arribar, i de seguida ho van fer les forces vives de la FCEC, el regidor de Cultura de l'Ajuntament, el president de Caixa Sabadell... i, naturalment, el "culpable" de tot plegat, en Josep Vila i Casañas. Casa nostra es va fer petita per encabir-hi les més de cent persones que s'hi van aplegar.

Després que tothom va haver pogut ficar el nas per tots els racons de "la Casa", van venir els parlaments d'en

Miquel Soley, com a president de Lieder Càmera, i d'en Josep Vila. Tot seguit va arribar un dels moments més esperats: la presentació del llibre *Lieder Càmera, opus 20*, a càrrec del seu autor, que en va lliurar un exemplar dedicat a cada un dels cantaires i que també en va regalar un a cadascun dels presents. Al cap d'una estona, destinada a permetre que tothom fullegés amb avidesa el seu exemplar i intercanviés comentaris, vam començar l'acte següent: vam desplaçar tots els invitats al Teatre de l'Estruch, i tots els cantaires i excantaires es van acomodar a l'escenari, amb la intenció d'oferir al públic quelcom que segurament molts no havien viscut mai: un assaig real. L'assaig va consistir a llegir la versió per a cor a quatre veus que Josep Vila havia fet de la cançó de Joan Manuel Serrat "Ara que tinc vint anys", emmarcada dins el projecte Cançónova. Xavier Pastrana va dirigir l'assaig i Josep Vila s'hi va incorporar com un cantaire més. Després d'una estona de treball, ara per cordes, ara per seccions, cercant

matisos i afinacions, tots es van posar drets per fer l'estrena universal de l'obra de Vila, que va ser premiada amb calorosos aplaudiments per part dels amics que ocupaven el pati de butaques.

Encara amb aquest bon regust, vam convidar els presents a tornar cap a la Casa de Lieder Càmera, on van trobar unes taules farcides de delicioses menges, que, ben regades amb cava del millor, van servir per a posar el punt final a una festa que segurament quedarà en el record de tots aquells que ens hi van fer costat.

I tot just dues hores després que el darrer dels invitats s'hagués acomiadat de nosaltres, de la Casa de Lieder Càmera ja no en quedava ni rastre, només el record, i la Sala de l'Estruch tornava a estar llesta per al nostre proper assaig: començava el 21è aniversari!

Miquel Humbert

El llibre: 'Lieder Càmera, op. 20'

Miquel Humbert i Rius

Ed. Cor Lieder Càmera, Sabadell

Ja és com una tradició que quan una entitat coral celebra un aniversari important editi un llibre on repassa la seva vida i obra, amb noms, fotos, ressenyes, col·laboracions, facsímils de programes o de retalls de premsa, etc.

Tots aquests llibres són igualment valuosos i ho són d'una forma especial per a tots aquells que formen o han format part de l'entitat en qüestió. Tots tenen també un valor testimonial i un valor històric en tant que documents on es reflexa una part de la nostra societat i la seva evolució a tal lloc entre tal i tal altre any. Els pobles evolucionen en paral·lel però no de la mateixa manera. No és el mateix Constantí que Balsareny, no és el mateix un barri de Barcelona que Avià. Les dinàmiques, les vivències, el tarannà i fins i tot els maldecaps són propis de cada punt geogràfic perquè la geografia condiciona els pobles i cada poble fa la seva història i no una altra.

Avui tenim entre les mans el compendi dels 20 primers anys d'una entitat de relleu: el Cor Lieder Càmera de

Sabadell. Un tast per començar: la portada reproduceix un fragment del manuscrit de "Ara que tinc 20 anys", ja sabem de quin autor. Allò que dius vale, comencem bé. Un altre tast: a la primera pàgina hi ha un pròleg de l'autor que acaba dient:

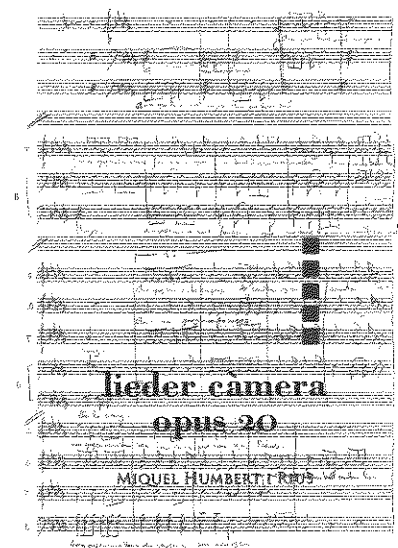
"...puc certificar tranquil·lament que aquest llibre no conté cap falta d'ortografia, cap fílipa, cap orror ni cap quivocació."

Ara que ja ens han situat podem intuir el que ens espera. Ens espera un gran llibre, escrit amb claredat, precisió i amenitat, amb una enorme quantitat d'informació i amb una pinzellada d'humor aquí i allà. Són 183 pàgines de lletra densa i fotos, moltes fotos, la majoria en color. Dóna la impressió que hi és tot, que no s'han deixat fora ni un bri d'herba, ni una data, ni un nom, ni un títol, ni un desplaçament, ni una anècdota i ni tan sols una broma com ara la de llimar-li les puntes al diapasó del director i veure com tothom s'esgargamella cantant un to més alt amb esforç i perplexitat a parts iguals.

La narració segueix el fil cronològic, com no podria ser altrament, començant per la gestació i les primeres passes i acabant el novembre

del 2009, com qui diu ahir mateix. Al final hi ha un apèndix que conté el catàleg de totes les obres interpretades fins ara, amb indicació de l'autor i la data d'estrena. Una altra manera d'explicar la història. I també la geografia perquè hi ha cançons d'arreu i de tota mena, com si ens volguessin explicar que no hi ha gèneres bons i d'altres no tan bons sinó bona música a qualsevol racó i que hi ha un temps per en Pere Gallerí i un altre pel Rèquiem Alemany.

Pep Solé

La Camerata Sant Cugat estrena "Mutacions"

La Camerata Sant Cugat ha estrenat enguany *Mutacions*, la quarta producció de confluència d'arts escèniques que ha dut a terme. Es tracta d'una proposta basada en el *Requiem* de Duruflé i en fotografies de Pere Formiguera creades especialment i encadenades sobre la partitura, que ja ha estat representada al Teatre Auditori de Sant Cugat, l'Auditori de Barcelona i la basílica de Tremp. El concert s'ha

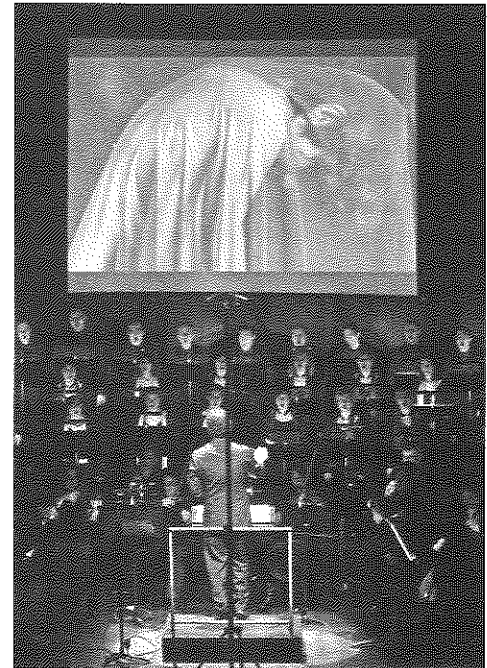
Pla Narbona. L'any 2009, Solo, amb Dansa Color, Emma Vilarasau i Lluís Marco, el fotògraf Pere Formiguera i el pintor Josep Pla Narbona.

El Requiem de Maurice Duruflé

El *Requiem* de Duruflé pertany a la llarga sèrie de rèquiems basats en les melodies gregorianes de la missa de difunts. La composició gira al voltant d'aquestes melodies mil·lenàries, presentades a la llum contemporània i personal que els

Mutacions. Pere Formiguera versus Maurice Duruflé

El fotògraf Pere Formiguera ha concebut i realitzat una extensa col·lecció d'imatges específicament per acompanyar el *Requiem* de Duruflé, en una interacció constant amb la música. D'aquesta manera es crea un continuïtat entre l'experiència visual i

Amb acompanyament d'imatges

completat amb obres sacres de Fauré i Debussy. Hi han participat, en la part musical, la Camerata Coral Sant Cugat, la Coral Polifònica de Tremp, un grup instrumental de l'orquestra Camerata Sant Cugat, amb Pere Bardagí de concertino i els solistes Laura Vila i Tomàs Maxé, tots sota la direcció de Xavier Baulies. El concert celebrat a l'Auditori de Barcelona, dins el cicle coral d'aquest any, fou enregistrat per Catalunya Ràdio.

Des de la seva fundació, l'any 2004, la Camerata Sant Cugat ha presentat propostes multidisciplinars, amb la música simfonicocoral com a eix principal, en què ha combinat diverses formes artístiques aportades per grups professionals de dansa, teatre, poesia i arts plàstiques. L'any 2004, en l'àmbit del Fòrum de les Cultures, va presentar *The Power of Peace*, amb l'actriu Carme Sansa i les companyies de dansa Incredación Danza i Laura Esteve. El 2005 i el 2006, dins el Festival Grec, *Instint Mozart*, amb Mercè Pons i Pere Arquillué, Incredación Danza i la Companyia Pepe Hevia i el pintor Josep

infor l'autor. Duruflé parteix d'un coneixement profund de l'univers gregorià, que reelabora sense trair-ne la mètrica i sense adulterar els subtils matisos del seu cabal melòdic en sotmetre'ls a la mecànica dels compassos moderns i d'una concepció harmònica actual. La grandesa d'aquest rèquiem rau en la seva profunditat poètica i la seva manera genial d'emboïllar les melodies primitives amb una harmonia lunar d'aurèola impressionista.

Convé aturar-se un instant a llegir-hi entre línies: cal ser conscients que, a mesura que avança la composició, la textura musical s'alleuja progressivament, d'una manera gairebé imperceptible per a l'oient. El mateix passa amb la instrumentació, alhora que les veus agudes van adquirint més rellevància. Tot va encaminat a deixar anar llast, a la plasmació d'un moviment ascensional simbòlic que ens condueix a l'estadi superior, al paradís. Les tensions harmòniques d'aquesta peça final es resolen a l'interior de l'acord final.

l'experiència acústica, una atmosfera que subratlla la immersió en el conjunt perceptiu per damunt de les formes particulars. Per això aquest concert, en la línia estilística del compositor, es pot qualificar d'impressionista.

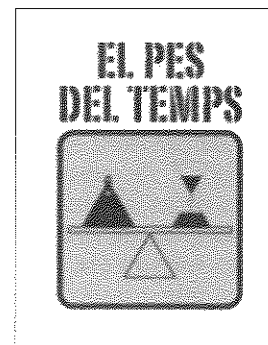
Les imatges de Pere Formiguera condueixen l'espectador cap a un univers poètic en què el cos s'endevina en la sinuositat de la corba, rere l'oneig translúcid dels vels, de la mateixa manera que el substrat gregorià es reconeix sota l'harmonització personalíssima de Duruflé. Velar el que hi ha sota, difuminar els contorns perquè tot formi part d'un mateix paisatge emocional: és el món de la sensació pura. La llum que Duruflé fa brollar d'aquestes melodies ancestrals, produeix en l'oient un efecte d'íntima comunió amb l'entorn.

Xavier Baulies

Nova Ègara. El pes del temps

Rinnnggg! Rinnnggg!!!

- Sí?
- Hola, bon dia! Oi que em vas dir que t'avisés quan es fes algun concert diferent o curiós?
- Sí....
- Doncs mira, avui tens l'oportunitat d'anar a la segona representació d'una "Òpera-Collage". Jo vaig anar-hi ahir..
- I això que és?
- Bé, t'ho explico: Quan entraves a l'Auditori et rebien una colla de gent, vestits amb bata blanca, que amablement et donaven un llapis de color taronja amb goma a la punta, un full també de color taronja on et deien que hi havia una enquesta, i et tapaven l'esfera del rellotge amb una enganxina, també taronja, on hi figurava el nom d'aquesta obra que s'estrenava: "El pes del temps"
- Deus voler dir "El pas del temps"?
- No, no, es diu "El pes del temps" i hi ha el dibuix d'unes balances....
- Caram! I qui són l'autor i els intèrprets?
- En Joan Martínez i la Coral Nova Ègara de Terrassa. Bé continuo: Abans que anassis a seure et trobaves uns "guardespalles" amb cara de pomes agres que molt seriosament et deien que paressis el mòbil.... Un cop a la meva butaca, vaig començar a llegir l'enquesta. Primer era senzilla: si utilitzes rellotge, despertador, si habitualment endevines l'hora que és, si normalment ets puntual,... però després la cosa es complicava: preguntes sobre relativitat, sobre la teoria d'un senyor a qui, la veritat, no havia sentit mai anomenar.... quants minuts duraven certes actuacions,... en fi, que primer calia veure l'obra:

Va sortir un conferenciant i cantant o si vols a l'inrevés, parlant de la teoria d'aquest hipotètic científic: sí, ben entretingut, ara canta ell, ara canta el cor, ara.... els guardespalles feien sortir diferents persones del públic i, saps?, em van fer sortir: què em faran fer, vaig pensar, ja que això d'improvisar a l'escenari..... però vaig tenir sort: em van fer llegir un text i llavors van demanar al públic que contestés l'enquesta: quant temps havia durat la lectura; com recordaràs teníem els rellotges tapats,... I la cosa continuava, contestant les preguntes, demanant l'opinió al públic, donant els resultats....fins que..... a un senyor del públic li va sonar el mòbil. No et pots imaginar la reacció dels de "cara de pomes agres", que ben ràpidament se'l van emportar a fora..... Bé i no sé si explicar-te res més: un espectador rebut la teoria tot cantant i acaba ballant un tango amb una senyora del públic, que en sabia molt..

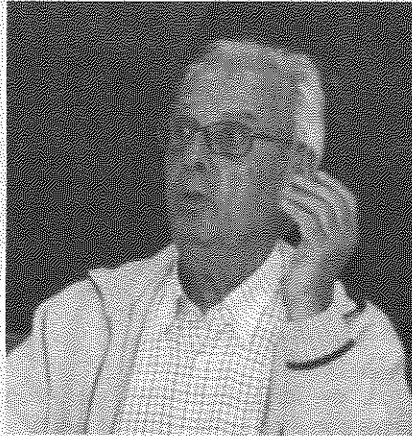
- Caram aquests de les corals ja no sabeu què més inventar-vos...
- Doncs mira, vàrem passar una estona ben entretinguda, i anar pensant: i ara què més vindrà....
- Em sembla que avui hi vaig.....
- Ja t'aniré avisant ..... per cert em sembla que la Coral Ginesta de Cervera tornarà a fer el concert sota l'autovia: estigues alerta als "Propers concerts de la Fcec".
- Ho faré.....

DEPARTAMENT DE CANT GREGORIÀ

Curs de Cant Gregorià

A càrrec de Ramon Moragas

Es va fer al Seminari Salesià de Martí Codolar de Barcelona els dies 10, 17 i 24 d'abril, i s'adreçava a tots els membres de les entitats de la FCEC i de tots els grups de cant gregorià que volguessin inscriure-s'hi, com també a tots els interessats en general, coneixedors del tema, directors de cors, membres de comunitats religioses, alumnes i professors de conservatoris de música, mestres, divulgadors, etc., i a qualsevol persona interessada en introduir-se en el coneixement d'aquesta importantíssima part de la història de la música.

Ramon Moragas

Llicenciat en musicologia i cant gregorià al Pontificio Istituto di Musica Sacra de Roma, ha estat professor de cant gregorià al Monestir de Montserrat i director del Cor de l'Abadia de Montserrat. Ha impartit setmanes i cursos de cant gregorià a diverses ciutats espanyoles i és autor d'articles sobre cant gregorià, així com de la transcripció de l'*Himnario de Huesca*, del segle XI. Actualment dirigeix el Grup de Cant Gregorià de l'Ateneu de Sant Just Desvern.

La foto de família

Contingut del curs

El curs s'estructurà en tres jornades de vuit hores de classe, en dues sessions de matí i tarda. La base era la pràctica del cant i tractà tots els aspectes teòrics a mesura que anaven apareixent durant les classes.

El primer dia es féu lectura de cant gregorià, individualment i per grups, i s'exposaren nocions de paleografia i semiologia, i d'història del cant gregorià, des d'abans del segle VII i fins als nostres dies.

El segon dia s'analitzaren la composició melòdica i les classes de composició, com també les fórmules, els tipus i les formes que els són pròpies, i així mateix el ritme, la cadència i els puntals del ritme.

El tercer dia es treballà en la modalitat, l'anàlisi modal, la interpretació i la direcció.

Durant el curs, els alumnes reberen còpies de diverses peces gregorianes per il·lustrar les sessions.

Concerts de la programació general de l'Auditori en els quals hi intervé una coral

El Liceu simfònic-coral

Orquestra i Cor del Gran Teatre del Liceu
Daphnis et Cloé, suite núm. 2, de Ravel
Dimarts 9 de novembre de 2010

La tercera de Malher

Cor Madrigal (Cor de dones)
Divendres 3, dissabte 4, diumenge 5
i dimarts 7 de juny de 2011

La Pesta

Cor de Cambrà del Palau
Orfeó Català
La Pesta, de Robert Gerhard
dimecres 22 de juny de 2011

Nit d'òpera amb l'OBC

Cor del Gran Teatre del Liceu
Daphne, de R. Strauss, en versió concert

XI Jornada de Cant Gregorià

El cant gregorià i la cançó tradicional catalana

A càrrec de Ramon Vilar i Josep Crivillé. Organitzada pel Departament de Gregorià de la Fcec, el dissabte 19 de juny es va fer a Sant Just Desvern adreçada a tots els membres de les entitats de la FCEC i de tots els grups de gregorià que volguessin inscriure-s'hi, com també a totes les persones interessades, coneixedors del tema, directors de cors, alumnes i professors de conservatoris de música, mestres, membres de comunitats religioses, divulgadors i als qui aspirin a introduir-se en el coneixement d'aquesta importantíssima part de la història de la música.

Contingut del taller

La cançó tradicional catalana, com també la de tot l'àmbit de la civilització occidental, ha rebut una influència notable de l'anomenat cant gregorià o cant pla: girs melòdics, elements modals i cèl·lules rítmiques que es troben repartits en una quantitat important de cançons populars, aspectes que han estat objecte d'estudis musicològics significatius. Per què s'ha esdevingut així? Quins moviments socials i musicals hi han influït?

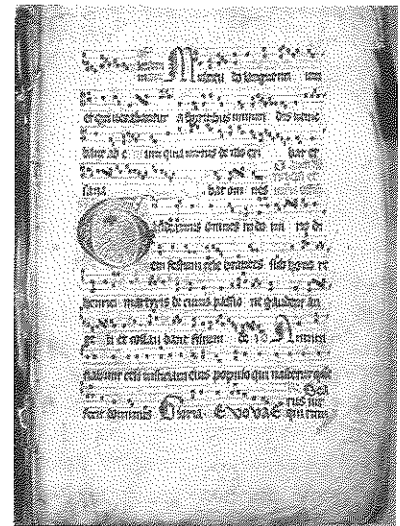
En aquest taller es resseguí aquesta influència o relació a través d'exemples, de petites anàlisis, d'audicions i

especialment de la participació activa dels assistents en la interpretació de les melodies gregorianes i les cançons tradicionals proposades (tant a l'uníson com en diferents versions corals).

Ramon Vilar i Herms

Nascut a Barcelona el 1943, va iniciar la formació musical a l'Escolania de Montserrat i va continuar-la al Conservatori Superior Municipal de Música de Barcelona, on obtingué l'especialització en etnomusicologia i en direcció coral i el títol de professor de cant. Va fer estudis de cant gregorià a la càtedra Félix Huarte del Conservatori de Pamplona, extensió de l'Institut de Chant Grégorienne de París. Així mateix, és llicenciat en filosofia per la Universitat Autònoma de Barcelona.

Ha estat professor de direcció coral i de didàctica de la cançó al postgrau "Especialistes de música per a l'escola" del Conservatori Superior Municipal de Música de Barcelona, i a la facultat de Psicologia i Ciències de l'Educació Blanquerna, i professor de direcció coral en els cursos de l'Orfeó Lleidatà i À Coeur Joie de Cervera i la Caparrella (Lleida). Deixeble d'E. Ribó, M. Cabero, P. Cao i E. List, actualment és director de la Coral Preludi (d'Amics de la Unesco de Barcelona), del Cor Blanquerna de la Universitat Ramon Llull i de la Schola Gregoriana de Catalunya. Des del 1987 porta a terme treballs d'etnomusicologia a la Fonoteca de Música Tradicional Catalana del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya,

Josep Crivillé i Bargalló

Titulat superior en etnomusicologia per la Universitat de La Sorbonne (París) i en musicologia, cant pla i composició pel Conservatori Superior Municipal de Música de Barcelona. Ha estat alumne becat i col·laborador de l'Institut de Musicologia del Consell Superior d'Investigacions Científiques. És professor del Conservatori Municipal de Música de Barcelona i coordina el programa de recerca i edicions de la Fonoteca de Música Tradicional Catalana. És autor d'articles, llibres especialitzats, edicions sonores i treballs de divulgació.

El Codex Calixtinus de Santiago de Compostel·la

A càrrec de Juan Carlos Asensio Palacios

Contingut

Es va fer el dissabte 29 de maig al Centre Cívic de Can Deu, al Districte de Les Corts de Barcelona, a càrrec del professor Juan Carlos Asensio, sobre el *Codex Calixtinus* que es conserva a la catedral de Santiago de Compostel·la. S'hi van analitzar els aspectes monòdics i polifònics primerencs d'aquest manuscrit, com també el seu context històric i musical. Aquest taller ha estat organitzat amb motiu de l'Any Sant Compostel·là.

Juan Carlos Asensio Palacios

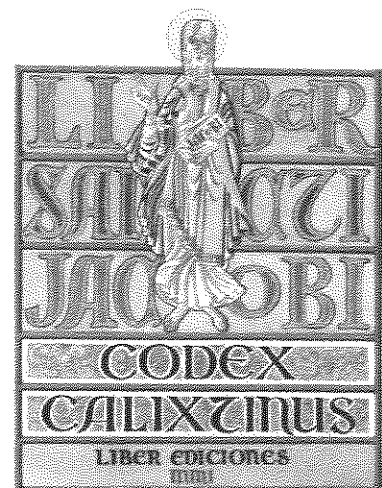
Nascut a Madrid, ingressa com a nen cantaire a l'Escolania de la Santa Cruz del Valle de los Caídos, on comença els estudis musicals, que després

continuarà al Real Conservatorio Superior de Música, on cursa musicologia, flauta travessera, direcció coral...

És col·laborador dels projectes musicals de la Fundación Caja Madrid i del Répertoire International des Sources Musicales (RISM), de l'Atelier de Paléographie Musicale de l'Abadia de Solesmes, professor de cant gregorià, notació, història i anàlisi de la música medieval al Conservatorio Superior de Música de Salamanca i professor d'història de la música medieval, notació i cants litúrgics llatins a l'Escola Superior de Música de Catalunya. Des del 1996 es director de Schola Antiqua, i des del 2001 és membre del Consiglio Direttivo de l'Associazione Internazionale Studi di Canto Gregoriano (AISCGre). Fins a l'agost del 2006 ha estat president de la seva secció hispana (AHisECGre) i

actualment és editor de la revista *Estudios Gregorianos*.

És autor del llibre *El canto gregoriano: historia, liturgia, formas...*

ANÀLISI DE LES CANÇONS QUE LA FCEC PROPOSA PER A AQUEST CURS

“El petit vailet”

Albert Alcaraz i Pastor (1978)

Heus aquí una nova harmonització, en aquest cas per a veus blanques, d'una coneguda nàdala popular catalana, alegre i extravertida, el tema literari de la qual és l'adoració de l'infant Jesús a Betlem. N'és protagonista una de les figures més petites del pessebre casolà, que s'acosta pel camí de molsa vers l'establa. La seva ofrena és material: una carmanyola plena de vi blanc, una llangonissa i unes calces de bon piteu; paraula, aquesta, que ens remet a un teixit de llana de gran qualitat que en temps reculats es fabricava, si més no, al poble de Sant Llorenç de Morunys, també anomenat per això Sant Llorenç dels Piteus. L'autor ens presenta la cançó de la manera següent: una introducció (compassos 1-8) i tres estrofes amb refrany exterior (“Xerrampim, xerrampim, xerrampia...”), de les quals la primera i la tercera tenen una extensió semblant, de 16 compassos, mentre que la segona en té 22 a causa de la repetició dels mots “petit minyó”, a la manera d'una coda però a l'interior de la composició.

La introducció és un fragment escrit per a quatre veus blanques que ens introdueix a l'aire de la melodia i al ritme binari compost (6/8) d'aquesta cançó popular. D'entrada, l'autor ens situa dins la tonalitat de la menor, però amb certs cromatismes en les veus interiors, els quals, a través d'acords de sèptima, presenten modulacions intratonals vers re menor, la menor, si major, mi major i la menor. La introducció acaba amb un acord obert de novena.

La primera estrofa està escrita per a tres veus “soles”, o solistes, a la manera d'una polifonia simple a base de terceres i sextes paral·leles i sense abandonar la tonalitat de la menor. No deixa de ser una referència a la polifonia popular.

La segona estrofa torna a l'escriptura de quatre veus blanques, especialment en els nou darrers compassos (del 39 al 47), ja que des de l'inici del compàs 26, de fet, només s'hi senten tres veus perquè la segona i la tercera emprenen un discurs melòdic a l'unison fent una polifonia de terceres i sextes paral·leles amb la primera veu. Tota l'estrofa no es mou de la tonalitat de la menor, llevat de la tercera o la quarta veu -segons el cas-, la qual acoloreix harmònicament aquesta part de la composició amb uns graus conjunts descendents enharmònics. Una altra particularitat d'aquesta estrofa és que acaba amb una mena de coda de sis compassos, molt expressiva, tot repetint les paraules “petit minyó” -com ja s'ha dit més amunt-, però aquí cantades per augmentació dels elements melòdics i rítmics. El darrer acord d'aquesta estrofa ens fa present l'acord de la menor amb la seva novena.

A la tercera estrofa, d'entrada, trobem un

contrast dinàmic: s'abandona el *tempo d'andante cantabile* amb el qual s'ha desenvolupat fins aquí tota la partitura, per a passar al *tempo lento*, amb l'afegit de *molto espressivo*. Aquí, l'harmonia deixa de ser purament vertical -com hem vist al llarg de la cançó- per a enriquir-se amb petits elements melòdics: brodadures i notes de pas que omplen els espais buits que deixen les notes llargues de la melodia principal en un cert nombre de compassos.

El refrany d'aquesta darrera estrofa, a més de tornar al *tempo primo*, ens ofereix un altre contrast: la tonalitat de la major. Aquí, l'harmonitzador d'aquesta cançó ha volgut expressament posar fi a aquest color brillant del mode major, i, a més, amb un acord final molt obert quant a l'àmbit harmònic, concretament de 13a sobre la tònica. La quarta veu fa en aquesta tornada un pedal de tònica, a més d'un ritme amb aire de percussió. També cal dir que el tractament melòdic i harmònic de la tornada és semblant aquí al discurs de la introducció, en el sentit que és com una glossa de la melodia popular tot fent servir la lletra que li pertoca i el mateix ritme.

Per acabar, diré que aquesta harmonització ens aporta una nova manera de donar interès a una melodia popular coneguda i que la presentació harmònica d'Albert Alcaraz és didàcticament progressiva en el sentit que va des de la menor de l'inici fins a la major del final, que és el relatiu secundari de la tonalitat dominant al llarg de la peça; des d'elements polifònics simples a una escriptura harmònica més complexa; des d'una dinàmica d'*andante*, passant pel *lento* fins a acabar amb el *tempo* inicial d'*andante*. En general, no és una composició fàcil, però tampoc no és tan difícil per a grups vocals de veus blanques avesats a cantar a quatre veus. La sonoritat d'aquesta obra té un interès harmònic evident i és molt recomanable, especialment pel fet d'oferir noves maneres de tractament d'un tema popular.

EDICIONS DE LA
FEDERACIÓ
CATALANA
DE
IDENTITATS
CORALS
Núm. 218 - Abril de 2009

EL PETIT VAILET
TRADICIONAL CATALANA
Canta i interpreta en 4 v.
Proc. Catalunya de Gerardo i Canal 2001

Arm. Albert Alcaraz i Pastor (1978)

Andante cantabile

Jo sóc el petit vai-let, pe-tit vai-let, pe-tit vai-let, pe-tit vai-
Jo sóc el pe-tit vai-let, pe-tit, el pe-tit, el pe-tit,
Jo sóc el pe-tit vai-let, pe-tit, el pe-tit, el pe-tit,
Jo sóc el pe-tit vai-let, pe-tit, el pe-tit, el pe-tit,

Tres veus soltes

let, pe-tit vai-let, Jo sóc el pe-tit vai-let, car-ra-
pe-tit vai-let, Jo sóc el pe-tit vai-let, car-ra-
el pe-tit, pe-tit vai-let, Jo sóc el pe-tit vai-let, car-ra-
pe-tit vai-let,

de de molt ca-mi, vine amb el meu ge-ia-let per veu-re Je-sus di-
de de molt ca-mi, vine amb el meu ge-ia-let per veu-re Je-sus di-

FCEC-218

Edicions Corals de l'Entitat Catalana - Barcelona
Tel. 932 896 646 - info@entitat.cat - www.entitat.cat

V FÒRUM DE DIRECTORS

Dia: dissabte 2 d'octubre del 2010.

Lloc: Orfeó Martinenc. Avinguda Meridiana, 97, cantonada amb el carrer del Consell de Cent).

Temàtica: "El concert, presentat en format d'espectacle".

Esquema de la jornada

9.30 h: Benvinguda per part de l'Orfeó Martinenc i de la FCEC.

Cant d'inici: "Ave Maria" de F. Cruixent; director: Manuel Cabero.

10.00 h: Taula rodona-exposició sobre experiències dutes a terme en la temàtica de referència per diversos directors de cor:

- Xavier Baulies (Camerata Sant Cugat),
- Quim Manyós (Coral L'Espígol),
- Agustí Vidal (Polifònica de Granollers),
- Joan Vinyes (Orfeó Vicentí de Sant Vicenç dels Horts).

12.00 h: Descans.

12.30 h: Col·loqui.

14.00 h: Dinar (al mateix Orfeó Martinenc).

16.00 h: Informació sobre l'Associació de Mestres Directors, a càrrec del seu president, Jordi Gargallo.

16.30 h: Muntatge d'una obra, "La bomba", ensalada de Mateu Fletxa (1481-1553), amb dinàmica d'espectacle, a càrrec d'Agustí Vidal. Són convidats a participar-hi no solament els assistents sinó també els cantaires interessats en aquest sistema de treball coral. Es facilitarà la partitura prèviament perquè tothom pugui preparar-la.

19.00 h: Final del V Fòrum de Directors.

Palau de la Música Catalana

Relació de concerts de la temporada 2010-2011 al Palau de la Música, en els quals hi intervé una coral

L.v. Beethoven: Fantasia Coral en Do menor, per a piano, cor i orquestra

Orfeó Català

Orquestra Simfònica del Vallès

20 d'octubre de 2010

W. A. Mozart: Requiem en La menor. K. 626

Cor de Cambra del Palau

22 de novembre de 2010

K. Orff: Carmina Burana

Cor de la Societat Filharmònica Nacional de Bielorrússia

Orquestra simfònica Estatal Ucraïnesa

5 i 7 de desembre de 2010

G. F. Händel: El Mesies

Cor de la Societat Filharmònica Nacional de Bielorrússia

Orquestra simfònica Estatal Ucraïnesa

6 de desembre de 2010

Alabama Gospel Choir

18 de desembre de 2010

F. Mendelssohn: Somni d'una nit d'estiu

Cor Madrigal

Orquestra Filharmònica de Praga

14 de febrer de 2011

L. v. Beethoven: Simfonia núm. 9 en re menor, op. 125

Orfeó Català

Orquestra de Cadaqués

8 de març de 2011

J. S. Bach: Passió segons Sant Joan, BWV 245

Amsterdam Baroque Choir

Amsterdam Baroque Orchestra

13 d'abril de 2011

J. Brahms: Ein Deutsches Requiem, op. 45

Orfeó Català

Orchestre Nationale du Capitole de Toulouse

31 de maig de 2011

FELIÇ ANIVERSARI

1960-2010: cinquanta anys
de la fundació de fet
a Ginebra (Suïssa)

Europa Cantat

Paul Wehrle, exsecretari general d'Europa Cantat, té molt a dir dels inicis d'Europa Cantat:

- Un fet poc conegut és que la nostra federació té un doble naixement. Com és això?

- La Federació Europea de Cors Joves la van fundar l'any 1960 a Ginebra perquè promogués festivals corals internacionals de joves. Mig any abans del festival de Passau, Gottfried Wolters em va trucar dient: "Ja tinc el nom. Serà «Europa Cantat»". Ben aviat, el nom del festival va esdevenir també la marca de la mateixa federació. Així és com va començar tot...

Extracte dels estatuts

Amb la intenció de proporcionar una estructura organitzativa a l'intercanvi i la cooperació internacionals, directors rellevants de cors de sis països europeus, així com les entitats nacionals À Choeur Joie de França i Arbeitskreis Musik in der Jugend de la República Federal Alemanya (RFA), van acordar, el dia 15 de maig del 1960, crear la Federació Europea de Cors Joves, a Ginebra. La primera trobada representativa de cors joves, amb la denominació d'Europa Cantat, es va fer del 28 de juliol al 6 d'agost del 1961 a la ciutat de Passau (RFA); van participar-hi seixanta-nou grups procedents de dotze països i va significar la confirmació fidedigna de l'acord pres.

El dia 9 d'agost del 1962, durant la celebració de les quartes Choralies d'À Choeur Joie a Vaison-la-Romaine (França), la comissió executiva provisional, formada per membres de vuit països europeus, va decidir formalitzar la unió mitjançant la inscripció en el registre d'entitats de dret, d'acord amb la legislació alemanya, davant la inexistència d'una llei d'associacions d'àmbit europeu. Sobre aquesta base es va fundar l'associació el dia 9 de febrer del 1963.

Christian Wagner, France, about the beginnings

1. La Lorelei :
en 1950, diverses personnes, politiques (de droite comme de gauche, généralement chrétiennes) ou engagées dans des associations diverses (Amitiés franco-allemandes, Maison de l'Europe, etc...), ont été contactées par M. MOREAU, chef des services culturels français à Mainz (ville où se tenait la délégation française en Allemagne occupée) pour organiser un rassemblement de jeunes venus d'Allemagne, de Grande-Bretagne, de Belgique et de France, rassemblement axé sur la "culture européenne".

Il prit alors contact avec des Français qu'il connaissait : François BUREL (chargé, par des autorités chrétiennes, de promouvoir la future et nécessaire réconciliation entre les deux peuples), le Père du RIVEAU, Alexandre MARC, André PHILIP (ex-ministre socialiste de l'Economie du gouvernement de la Libération). C'est ainsi que naquit l'idée - immédiatement traduite en actes - de cinq rassemblements consécutifs de dix jours chacun pour des jeunes de 16 à 28 ans, si possible venus en groupes constitués, entre début juillet et fin août 1951.

Ces jeunes (il en vint au total quelque 7 ou 8000) vécurent sous tentes ; ils se virent offrir des activités culturelles : chant collectif, danses, rencontres à thèmes, théâtre. C'est ainsi qu'entre autres vint pendant plusieurs jours le tout nouveau TWP avec Gérard PHILIPPE.

Et François fit appel à des musiciens français et allemands pour que le théâtre (faussement antique, construit par Hitler) puisse chanter en chœur. C'est ainsi qu'Egon KRAUS resta les cinq décades, tandis que du côté français César GEOFFRAY fit une décade, Jean-Paul d'ELLER deux (il s'appelait en réalité von ELLER, mais, entre 45 et 55, il avait préféré "franciser" sa particule...) et moi-même deux.

NB : cette escapade nous servit, à Claude et à moi, de voyage de noces...

Et c'est à la Lorelei que nequit l'idée d'une fédération chorale franco-allemande. Grâce ensuite à la rencontre entre Gottfried WOLTERS et César ; car le flûte n'avait pas passé entre Egon KRAUS et César... Voilà !

Christian Wagner (França) parla dels inicis

Tot va començar amb "Lorelei"... l'any 1950. El senyor Moreau, responsable de Cultura de la ciutat de Magúncia, seu de la legació francesa a l'Alemanya ocupada, va contactar amb diversos polítics d'esquerra i de dreta, però sobretot democristians, així com amb personalitats que havien treballat en diverses organitzacions, entre d'altres l'Associació per a l'Amistat Francogermànica Europahaus. Volia organitzar una trobada de joves d'Alemanya, Gran Bretanya i Bèlgica orientada cap a una "cultura europea".

També va contactar amb amics francesos, entre d'altres François Bourel, que era el responsable de promoure un ràpid i necessari apropament entre França i Alemanya, i relacionat amb associacions cristianes. [...] Va néixer la idea d'organitzar cinc trobades, de deu dies cadascuna, de joves entre divuit i vint-i-vuit anys que, sempre que fos possible, hi participarien en grup. La idea va fructificar els mesos de juliol i agost del 1951.

Entre set mil i vuit mil joves es van acomodar en tendes i van portar a terme activitats culturals com cants comuns, dansa, teatre i, als vespres, debats. François Bourel hi va convidar músics francesos i alemanys perquè organitzessin els cants comuns al pseudoantic amfiteatre construït per Hitler. El responsable alemany, present en totes les cantades, va ser Egon Kraus, mentre que per part de França César Geoffray hi va dirigir una cantada, Jean Paul d'Eller n'hi va dirigir dues i Christian Wagner, unes altres dues.

Durant aquestes cantades va sorgir la idea de crear una federació coral francogermànica basada en l'amistat personal entre Gottfried Wolters i César Geoffray, vist que entre Egon i Geoffray

no s'havia creat una bona entesa.

Acta de l'assemblea fundacional. Ginebra, 14 i 15 de maig del 1960

Llista dels presents!

Llista dels que s'han excusat.

L'Assemblea aprova l'ordre del dia preparat per Pierre Host i Paul Wehrle.

I. Acord fundacional. Els participants en l'Assemblea, que es considera una assemblea preparatòria, acorden la fundació de la Federació Europea de Cors Joves (EFYC)² D'entrada, aquesta federació constarà d'un cert nombre de cors joves amateurs fundats en anys anteriors, alguns dels quals ja l'any 1948. Aquests cors han estat cercant l'intercanvi i la cooperació internacional com a part del seu treball, i la seva qualitat musical és exemplar a nivell internacional.

II. Modalitats de cooperació

- a. Trobades "cor a cor". Promoció i suport de totes les maneres possibles.
- b. Primera trobada internacional. L'Assemblea acorda organitzar un festival coral jove europeu com a primera activitat de l'EFYC, a primers d'agost del 1961. Es preveu celebrar aquest festival cada tres anys en un país diferent.
- c. Setmanes cantants internacionals. En principi, organitzades per les societats corals implicades. Per l'agost del 1961 ja estan previstes tres d'aquestes setmanes. S'anunciaran en les publicacions de les associacions nacionals.
- d. Seminari de composició coral.
- e. Seminari internacional per a directors.
- f. Qüestions de drets d'autor: intercanvi de repertoris.
- g. Bilingüisme: intercanvis individuals de joves.

III. Organigrama

- a. Comissió executiva de set persones, dividida en dos grups²
- b. De forma preliminar, la feina de cada dia anirà a càrrec de Pierre Host i Paul Wehrle. L'Assemblea acorda que el grup organitzatiu es reunirà a la segona meitat de juliol per debatre els pròxims passos i negociacions. Més endavant es concretarà l'ordre del dia.

L'Assemblea acorda que la Comissió Executiva en ple es reunirà a París els dies 15 i 16 d'octubre coincidint amb el Consell Internacional de Música de París.

IV. Festival Internacional de Cors Joves

- a. S'ha de celebrar al sud d'Alemanya, a Passau o a Konstanz. Es demana a la delegació alemanya que tempteji la disponibilitat d'aquestes ciutats per a acollir aquest esdeveniment internacional.
- b. L'Assemblea dóna a la Comissió Executiva el mandat de planificar el festival coral del 1961.

V. Altres assumptes

L'Assemblea deixa en mans de la Comissió Executiva, i en especial del Grup Organitzatiu, l'estatus jurídic de la Federació, així com la forma de trobar un finançament

Annexes

1. Vorbereitendes Treffen der "Europäischen Federation Junger Chöre" - Genf, den 14./15. Mai 1960

Teilnehmende Teilnehmer aus Paris

<u>Frankreich:</u>	Philippe Galliard (Paris)
	Robert Germain (Genève)
	Pierre Host (Paris)
	Oliver Geoffrey (Genf)
<u>Frankreichland:</u>	Harbert Böde (Hamburg)
	Paul Facke (Frankfurt)
	Wolfgang Wolters (Hamburg)
<u>Schweden:</u>	Sture Pernow (Genf)
<u>Spanien:</u>	Wlad Martorell (Barcelona)
<u>Argentinien:</u>	Paul Sosaite (Genf)
<u>Brasilien:</u>	Mrs. Pires-Schneider (Genf)
	Rob. Oliveira (Amerikanische Schulen in Genf)
<u>Teilnehmende aus Genf:</u>	
<u>Frankreich:</u>	Mary Martorell (Genf)
<u>Frankreichland:</u>	Wolfgang Wolters (Genf)
<u>Schweden:</u>	Peter Paul (Genf)
<u>Frankreichland:</u>	Ann Kraus (Genf)

Das Vorgesandene wird von Pierre Host und Paul Wehrle vorbereitete Tagesordnung.

1. Zielsetzung

Die Teilnehmer aus Paris und Genf, die sich als vorbereitende Versammlung betrachteten, beschließen die Gründung einer "EUROPEISCHEN FEDERATION JUNGER CHÖRE" (EFYC).

Diese Föderation wird zunächst von einer Anzahl (chorales pilotes) - Jugend- und Erwachsenen - gebildet. Sie in den vorangehenden Jahren (in dem, wo Pilote waren seit 1948) den internationalen Austausch an die internationale Musikarbeit zu einem Abgleich der Bestände ihrer Arbeit zu leisten, und durch musikalische Leistung in internationalen Vergleich beispielhaft ist.

II. MODALITÄTEN DER ZUSAMMENARBEIT:

a) Treffen von Chor zu Chor

Die Versammlung beschließt, zugunsten des großen Interesses, welches der Austausch zwischen Chören gefunden hat, und auch angesichts der Erfolge, die Begegnungen von Chor zu Chor erzielten, und in jeder Weise zu fördern.

b) Festiv. internationaler der Jungs

Die Versammlung beschließt, am Anfang August 1961 ein internationale Festival der europäischen Jugend als erste internationale Operation der EFYC durchzuführen. Sie wird in der Organisation der Jungs internationalen Austausch zu berücksichtigen, während in dem drei-jährigen Abstand ähnliche Veranstaltungen ebenfalls werden in einem anderen beteiligten Land folgen zu lassen.

c) Internationale Singwochen

Die Versammlung beschließt, internationale Singwochen zu veranstalten, die zuerst von den beteiligten nationalen Verbänden organisiert werden. Sie vom August 1961, eine Woche und bis drei in Amerika gehalten. Sie werden in einem offiziellen Publikationsorgan der nationalen Verbände veröffentlicht.

d) Seminar für Chorleiterinnen

Die Versammlung prüft die Möglichkeit und plant in der nächsten gemeinsamen Treffen junger Chorleiterinnen zu entscheiden, um einen Chorleiter und Chorleiterinnen zu beschäftigen, um die musikalische Entwicklung der Chorleiterinnen - besonders für Frauen - zu fördern.

e) Internationaler Chorleiter-Treffen

Die Versammlung beschließt, von 1961 an jedes ein internationales Chorleiter-Treffen zu veranstalten, das von den Teilnehmern in einem bestimmten Bereich werden eine von den besten Möglichkeiten von Chorleitern Nationen eine Weiterbildung erhalten.

f) Musiker- und Dirigenten-Treffen von Chorleitern

Die Versammlung beschäftigt sich mit dem Fragen des musikalischen und künstlerischen Austausch und nicht der musikalischen Zusammenarbeit an, das alle internationalen Chorleiter-Treffen abgeben um die Beziehungen zwischen der musikalischen und künstlerischen Zusammenarbeit zu fördern.

g) Zusammenarbeit: Austausch von einzelnen Mitgliedern

Die Versammlung erachtet, das die chorales pilotes mit der Begehrtheit zuerst werden. Der Austausch einzelner Mitglieder von Chor zu Chor soll nach Erfolge gefördert werden.

III. STATUS DER ORGANISATION

a) Die Versammlung in dieser Zusammenkunft als konstituierende Versammlung bildet die vorläufige Exekutivkomitee, das sieben ihrer Teilnehmer umfassen. Es ist in zwei Gruppen gegliedert:

- 1. Internationaler Präzidium
Pierre Host, Wlad Martorell, Pierre Pernow, Wolfgang Wolters
- 2. Organisatorische Präzidium
Philippe Böde, Robert Paul, Paul Sosaite

1 N.T. En la llista dels presents hi figura: "Oriol Martorell (Barcelona)"
 2 N.T. Les sigles EFYC corresponen a l'European Federation of Young Choirs.
 3 N.T. Grup Musical: quatre membres, Oriol Martorell entre ells. Grup Organitzatiu: tres membres.

Gottfried Wolters - César Geoffray

regular.

Aquest text substitueix l'acta preliminar signada a Ginebra el 15 de maig del 1960.

Document annex:

Lista dels cors presos en consideració:

- a. Cors fundadors.4
- b. Altres cors que hi seran convidats.
- c. Cors suggerits però no convidats encara.
- d. Cooperació amb experts: Espanya, Anglaterra, Dinamarca, Suècia, Noruega, Bèlgica i els Països Baixos.

Traducció de l'anglès: Pep Solé

4 N.T. Entre d'altres, d'altres països, la Coral Sant Jordi de Barcelona.

17. Die Leitung der Chorvereinigung von Pierre Heel und Paul Wehrle geführt.
 Die Versammlung beschließt den Zeitplan für organisatorische Fragen, in dem unter anderem die Vorbereitung der Chorvereine, die Teilnahme an Wettbewerben und die Vorbereitung weiterer wichtiger Zusammenkünfte. Der Zeitplan wird noch festgelegt.
 Die Versammlung beschließt die zweite Beauftragtenliste, am 15./16. Oktober und 1961 die Beauftragtenliste der internationalen Chorvereine in Paris zusammenzustellen.

17. INTERNATIONALES CHORFESTIVAL

- a) Die Versammlung überprüft die Möglichkeiten, in welchem Land und an welchem Ort das erste internationale Chorfest stattfinden könnte und welche in der Region, das erste große Fest in Südosteuropa und zwar in Posen oder Konstanz durchzuführen.
 Die deutsche Delegation wird gebeten, die Bereitschaft der gesamten Föderation zu erörtern, Gastgeber dieser internationalen Veranstaltung zu sein.
- b) Die Versammlung beschließt das Exekutivkomitee, dem Gesamtplan des Chorfestes 1961 vorzubereiten.

18. EUROPEAN CHORUS

Die Versammlung beschließt die Beauftragten-Organisationsgruppen - der jeweiligen Länder zu wählen und zur die laufende Finanzierung eines Regimes, zu finanzieren.

Der vorliegende Text tritt am 1. Juni 1960 in Kraft am 1. Juni 1960 unterzeichneten vorliegenden Protokolle und gilt als die offizielle Tomation der Chorvereine.

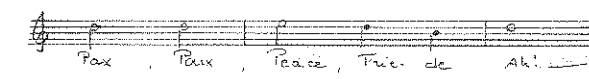
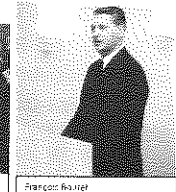
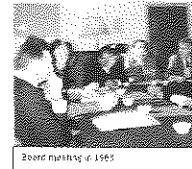
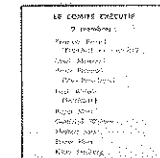
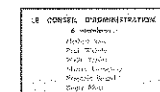
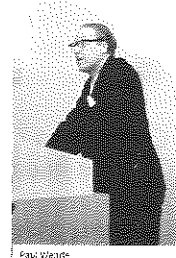
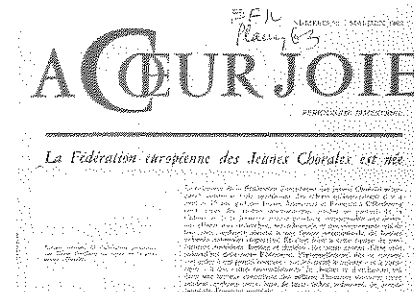
SUMMARY

Linking to the original text of the representative meeting of the FSCG on 15. 5. 1960.

Liste der in Anwesenheit erschienenen Chöre

- a) Chorales Pilotes Nordamerika
    - Hertfordshire Singkreis (Hertford, Leitung: Gottfried Wolters)
    - Kölner Jugend-Singkreis (Köln, Leitung: Dr. Egon Kraus)
    - Karlsruher Jugendchor (Karlsruhe, Leitung: Paul Wehrle)
    - Hauptstadter Singkreis (Berlin, Leitung: Willi Thier)
  - Le Festival de Lyon (Lyon, Leitung: César Geoffray)
  - Ensemble vocale Philippe Celliers (Paris, Leitung: Philippe Celliers)
  - La Foalette de Paris (Paris, Leitung: ... Vincennes)
  - La Foalette de Maron (Maron, Leitung: Marcel Cornéloup)
  - La Foalette de Genève (Genève, Leitung: Pierre Bernoud)
  - Choral Sant Jordi (Barcelona, Leitung: Oriol Martorell)
  - Chœur de Regent (Regent, Leitung: Neil Cossette)
- b) Autres chorales pilotes, qui ont été envoyés
- Berliner Singkreis (Berlin, Leitung: Prof. Hans Grischke)
  - Milchener Singkreis (München, Leitung: Hans Brill)
  - Foalette de Lorraine (Lorraine, Leitung: Paul Carrot)
  - Ensemble Stéphane Gaillat (Paris, Leitung: Stéphane Gaillat)
  - Le Sorat d'Algèr (Algèr, Leitung: André Carreau)
  - Ensemble vocale de Lille (Lille, Leitung: Christian Legros)
  - Chorale Singkreis (Maron, Leitung: Will Schi)
- c) Vertragliche, aber noch nicht abgeschlossene Chöre
- Hertfordshire Chorvereinigung (Hertford, Leitung: Hans Thom)
  - oder Martinianischer Chorvereinigung, Leitung: Ludwig Hahn)
  - Chœur des Jeunes (Lyon, Leitung: André Charley)
  - Die Kantoren: (Genève, Leitung: ?)
  - American High School Choir (Leitung: Robert Oliveira)
  - Chorale Lorient (Lorient, Leitung: ?)
  - Universitätschor Bonn (Leitung: ?)

Hans Günther Franz, Cantor, a. 6

XVIII FESTIVAL EUROPA CANTAT

CORS EN HARMONIA

Cors en harmonia és una sèrie d'esdeveniments internacionals sota el patronatge d'Europa Cantat, que aplega cantaires amb o sense discapacitats. Es va iniciar a França l'any 2006 amb el nom de "Cors en Cors". Cada esdeveniment de Cors en Harmonia té trets propis i s'adreça a uns tipus concrets de discapacitat.

Cronologia dels esdeveniments de Cors en Harmonia.

2006. Primer concert de Cors en Harmonia a París (F). Un concert enorme que va aplegar cantaires amb discapacitats diverses i també cors membres d'A Coeur Joie.

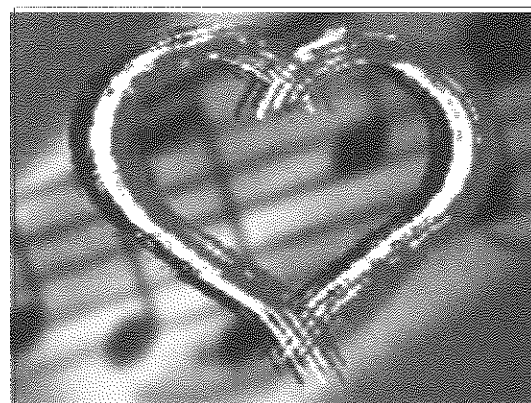
2008. Esdeveniment de Cors en Harmonia a Trondheim (N). Va integrar nens sords i oients cantant amb llenguatge de signes.

2009. Esdeveniment de Cors en Harmonia a Budapest (H) en col·laboració amb una escola per a cecs i persones amb visió escassa, conjuntament amb cors d'Hongria, Àustria, Bulgària, Polònia i Eslovènia.

2010. Cap de setmana i concert a Barcelona.

2011. Esdeveniment de Cors en Harmonia a Örebro (S).

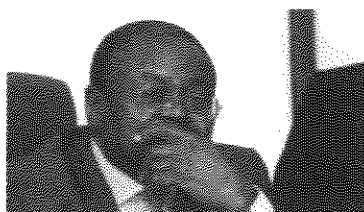
2012. Esdeveniment de Cors en Harmonia a Flanders (B).

VEUS DE LA MEDITERRÀNIA

El projecte de la reunió-festival "Voices" de la Mediterrània, que s'havia previst celebrar a Girona entre els dies 27 i 31 de juliol del 2010 i que organitzaven el Moviment Coral Català (MCC) i l'Oficina d'Europa Cantat a la Mediterrània, ha estat suspès per la nova Junta del MCC, que ha comunicat que segurament es farà l'any 2013.

RELLEU EN LA PRESIDÈNCIA

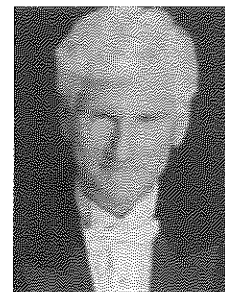
El president de la IFCM, el moçambiquès Lupwishi Mbuyamba, va renunciar al càrrec el mes d'abril passat en el transcurs d'una reunió del Comitè Executiu celebrada a Namur, a causa de la seva feina a la Unesco. Mbuyamba és el director executiu de l'Observatori per a les Polítiques Culturals a l'Àfrica, i les tasques que té encomanades li

impedeixen destinar a la IFCM la dedicació que requereix en aquests moments.

Mbuyamba va ser elegit president l'any 2005 en l'assemblea celebrada a Kyoto i va ser ratificat en el càrrec en la de Copenhaguen l'any 2008. Cal agrair-li la tasca que ha portat a terme dins la Federació durant aquests anys, que no han estat pas fàcils. Ell demana a tothom que continuï donant suport a aquesta institució.

Fins a la celebració de la pròxima assemblea, l'any 2011, actuarà com a

president interí de la IFCM el fins ara vicepresident primer, Michael Anderson, i un dels altres vicepresidents, Alejandro Daniel Garavano, de l'Argentina, n'ocuparà la vicepresidència primera. Michael Anderson viu a Chicago i treballa a la Universitat d'Illinois.

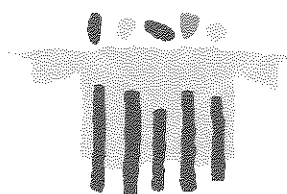

REUNIÓ DEL CONSELL DE LA IFCM A BARCELONA

La FCEC és l'organitzadora de la reunió que el Consell de la IFCM efectuarà a Barcelona els dies 8, 9 i 10 de juliol. Aquesta reunió coincideix amb la celebració de les Jornades Internacionals de Cant Coral i és previst que els participants assisteixin a diversos concerts i també al de clausura, a l'Auditori. L'Ajuntament de

Barcelona els oferirà una recepció a la qual la FCEC ha convidat tots els catalans membres directes de la IFCM, tant els que ho són amb caràcter individual com els que hi representen entitats, com també persones rellevants del panorama musical català. Aquesta reunió serà molt important perquè és la primera des del canvi de

president, i servirà per a posar les bases del funcionament futur en un moment gens fàcil, ja que a les dificultats econòmiques s'hi afegeix la manca de secretari general i de seu, arran del tancament del Centre de Cant Coral de Namur.

**46 JORNADES INTERNACIONALS DE CANT CORAL
BARCELONA 3-9/07/2011**

Setmana Internacional de Cant Coral

Barcelona, obre la porta a la música coral amb aquest festival en què participen cada any diferents corals d'arreu del món i en la que es proposen cada any diferents tallers de música coral.

Els tallers de la propera edició seran:

- *Cançó tradicional catalana en Jazz-Folch amb Poire Vallvé & Folkincats*
- *Magnificat de Rutter, dirigit per Fernando Marina*
- *Missa Criolla d'Ariel Ramírez, dirigit per Damián Sánchez*

Durant la setmana, els tallers es fan cada tarda al Seminari Salesià Martí Codolar de Barcelona, de 16 a 19 h i cada nit les corals participants realitzen concerts a l'Església del Pi i en diferents poblacions de la rodalia de Barcelona. El concert de cloenda és el dia 9 de juliol al Palau de la Música Catalana.

Més informació: fcec@fcec.cat www.fcec.cat

XVI TROBADA DE CORALS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

El dia 21 d'abril del 2010 es va celebrar a Lleida la XVI Trobada de Corals d'Educació Secundària.

La trobada va aplegar quatre mil quatre-cents cantaires de cent-deu instituts de secundària d'arreu de Catalunya, el País Valencià i Andorra, que van ser acompanyats per una agrupació instrumental formada per orquestres d'instituts i del Conservatori Municipal de Lleida.

La jornada es va iniciar a les 9.30 amb els concerts individuals oferts per les diferents agrupacions corals, les quals van "envair" indrets emblemàtics de la ciutat, com la Canonja de la Seu Vella, l'Auditori, el Museu de Lleida, l'Institut d'Estudis Ilerdencs i sales i centres cívics. Posteriorment es van traslladar al Pavelló de Barris Nord, que va quedar replè de pancartes i de samarretes blanques que lluien el logotip de la XVI Trobada i de l'entusiasme "d'una colla de jovent celebrant la primavera", tal

com diu l'himne de la Trobada, obra de Constantí Sotelo.

Les paraules de l'iniciador de la Trobada van tenir la consistència d'aquell que porta la música i l'educació dins la pell i creu en la importància de la música com a motor de la societat i de l'educació dels ciutadans i les persones. No hem d'oblidar que, en les successives reformes educatives, la música ha anat quedant cada cop més menystinguda, però, això sí, els professors de música continuem fent la nostra tasca encara que sigui a hores perdudes perquè estem convençuts que la música i el poder del cant ens faran "més bons minyons i més catalans".

A més a més de "L'hora dels adéus", també es va interpretar el tema de Lleida -que enguany celebra trenta-cinc anys- del professor i compositor lleidatà Lluís Payà, el "Brindis" de *La Traviata* de Verdi, i "Els segadors". Les

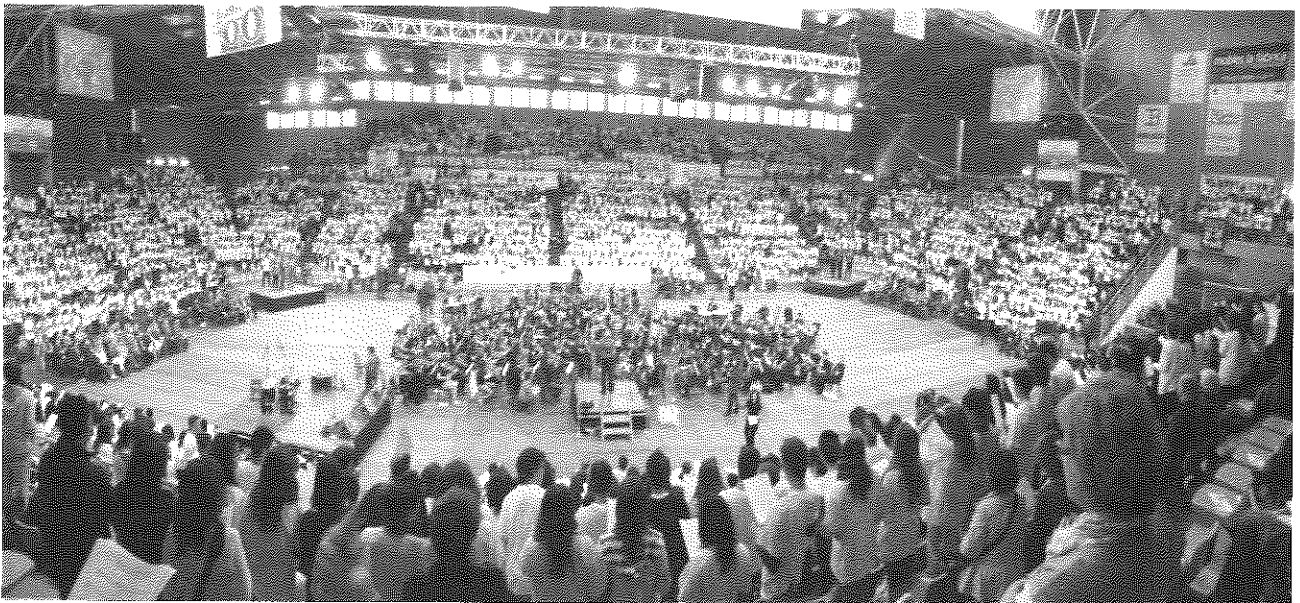
orquestracions pertanyien a músics lleidatans, com L. Badia, F. Espelta i D. Esterrí.

El tema de rock d'enguany, "Llençat", va tenir un al·licient afegit: va ser interpretat pels mateixos components de Lax'n'Busto, que van ser els encarregats d'amenitzar la jornada i fer-ne la cloenda amb algunes de les seves peces.

Tot plegat, una jornada plena d'entusiasme i encoratjadora per al món coral, que veu com van apareixent altres manifestacions corals, que, si les sabem acollir i aprofitar, serviran per a fer créixer la nostra presència i la nostra veu al món.

Divina Melé

Cap de la Demarcació de les Terres de Lleida i professora de música de secundària

El món no s'acaba...

MÚSICA TRADICIONAL DEL MATARRANYA

Amb motiu del 10è aniversari de la Trobada de Corals del Matarranya, l'Associació de Corals de la comarca ha recollit, cantat i enregistrat setze cançons tradicionals de la comarca.

La presentació del CD és la millor manera d'informar-vos d'aquesta obra, coordinada per la presidenta de l'Associació, Margarita Celma, a qui ja coneixem, per altres obres igualment interessants.

Per molts anys, Corals del Matarranya!

Presentació

Quan l'any 2000 vam organitzar la primera Trobada Coral del Matarranya al castell de Vall-de-roures, tots teníem molta il·lusió per cantar i sobretot per interpretar cançons del Matarranya. Sabíem que estàvem començant un projecte nou i que arribaria lluny, perquè érem molta gent i tots units podíem fer coses molt boniques i importants. Els aplaudiments ressonaven a la Sala de les Corts i també ho fan encara als nostres cors. Any rere any ens hem anat reunint cada sis de desembre per celebrar la trobada coral a un poble de la Comarca del Matarranya. Cada vegada érem més corals i al final del concert cantàvem tots junts, estrenàvem les cançons del Matarranya que amb molt afecte ens han anat escrivint grans compositors que han rebut de mans de l'Associació Corals del Matarranya la Menció Honorífica Miguel de Aguilar. D'esta manera i amb una intensa activitat vam aprendre i difondre el nostre folklore, la majoria en llengua catalana materna a tota la zona. Quan vam tenir suficients obres, els directors vam pensar en enregistrar un disc que aplegare aquest gran treball col·lectiu: un projecte on tots els cors hi participaren cantant cançons de la nostra terra.

He de valorar el bon treball realitzat per part de totes les persones que han cantat i dels compositors que han harmonitzat les cançons. A tots gràcies per voler la nostra terra, per cantar-li i fer-la més preciosa, gràcies per recuperar el patrimoni de la Comarca del Matarranya a través de la investigació que s'ha dut a terme des d'esta associació. Especialment vull donar les gràcies a Francisco José Celma Tafalla i Beatriz Barceló Colomer, directors i companys fundadors de l'Associació Corals del Matarranya. Junts hem estat treballant al llarg de molts anys per fer possible este CD amb un objectiu comú: omplir de música coral el Matarranya, fer investigació de la nostra música tradicional i xalar amb la nostra gent. També voldria anomenar José Manuel Conte, director que s'ha incorporat recentment.

Felicitats a tots els cors amb els que hem tingut el plaer de treballar: Coral Francisco Turull de Queretes, Coral de Massaló, Coral de la Freixneda, Grup Kinissis, Cor de Cambra de Beseit, Coral San Miguel de Valljunquera i Coral Thymiaterion de Calaceit i Caseres. Gràcies a tots i a totes per crear aquest disc. La història sabrà valorar-ho.

Margarita Celma
Presidenta de Corals del Matarranya

LA VEU

Un cantaire ens ha fet arribar el link que ens porta a veure, o reveure, el programa que fa pocs dies van passar al Canal 33, programa Qèquicom: "Dominar la veu"

<http://blogs.tv3.cat/quequicom.php?itemid=32541>

Val la pena mirar-se'l... i obrar en conseqüència.

LES CANÇONS DEL CANÇONER POPULAR (3)

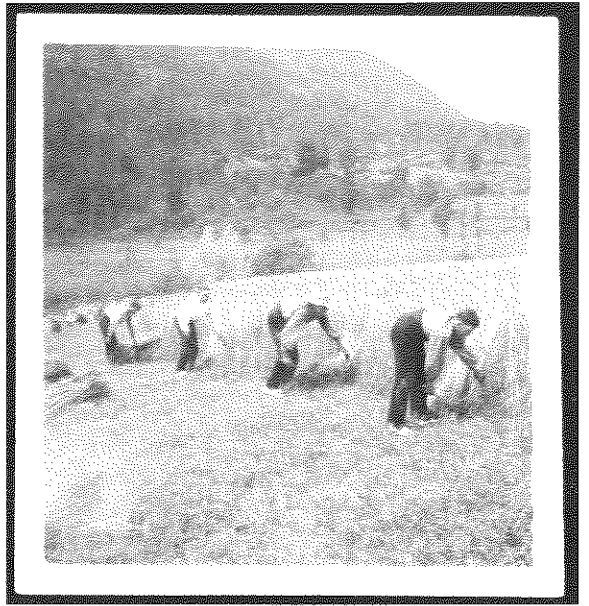
Cançons de treball. La "veu" del batre...

¿És possible sentir cançons de treball avui dia? O cançons que acompanyen alguna activitat humana? La resposta és, simplement, "no", a causa dels canvis en tots els sentits que la revolució tecnològica ha produït, i perquè s'ha perdut la pràctica del cant individual en favor del cant col·lectiu. Com antigament, ara es canten les cançons de moda que ens arriben a través dels grups musicals i dels cantants més diversos. Però on es canten de debò és en els recitals multitudinaris, acompanyant *performances* cada cop més espectaculars. Aquí, a l'empara de la megafonia potent i comptant amb la cohesió generacional que prové de la proximitat física dels col·legues, el cant es converteix en crit i, juntament amb el ritme que marca el cos, en una experiència inoblidable, sovint única, inesborrable. Canvia l'escenari, però la interpretació d'una cançó, sigui la que sigui i com sigui, sempre afecta la dimensió emotiva de la persona humana. Pot ser rock, pop, soul, country, espirituals...: no hi ha límit.

Quan parlem, doncs, de cançons de treball, ens referim a l'antiga pràctica de cantar mentre hom estava ocupat o ocupada en una feina. La seva funció era de fer-la més suportable i fins i tot de marcar un ritme, el qual produïa la sensació d'anar més de pressa. Ja hi fa referència la Bíblia, en el llibre dels Salmos: "Se'n van a sembrar tot plorant, duent la llavor per escampar; però tornaran amb cants de festa, duent les seves garbes".⁵ La veu s'adaptava a cada feina seguint el ritme que permetia o marcava. No resulta estrany evocar aquí les dones de moltes ètnies africanes, que tenen la missió, entre d'altres, de moldre el mill. Aquest cereal és la base de la seva alimentació, com el blat ho és de la nostra. Per tant, amb una mà de morter molt grossa molen dins un tronc d'arbre buidat els grans de mill, dels quals ha de sortir al capdavant la farina que esdevindrà la "bola" de mill que alimentarà tota la família. Fent aquesta activitat, no paren de cantar i de moure la mà de morter

rítmicament, amb la qual cosa, més el moviment del cos, el conjunt s'assembla més a una dansa que a una activitat obligatòria i feixuga. El cant i el ritme esdevenen uns aliats de la feina d'aquestes dones i les estimulen a enllestir-la tan aviat com sigui possible -i encara més perquè, normalment, fan la feina en grup.

Però deixem l'Àfrica i tomem a Catalunya, on, tot i que el context canvia, trobem models similars. Les ocupacions humanes han estat classificades en tres sectors: primari, secundari i terciari. El primari té a veure amb l'obtenció de les matèries primeres de subsistència; el secundari, amb l'elaboració dels productes obtinguts, i el terciari, amb la resta d'activitats, sobretot les domèstiques i les de serveis.

Arxiu Amades, CPCPTC

deixa entreveure una notable antiguitat en la seva estructura musical. Quant als factors de caràcter exclusivament musical, val a dir que les circumstàncies d'execució i l'estat d'ànim del cantador confereixen a aquestes melodies quelcom d'intranscriptible. Ja Baltasar Samper, durant els seus treballs de

Arxiu Amades, CPCPTC

Durant l'execució de les diferents activitats tècniques -sobretot en les del sector primari, com la llaurada, la sega i el batre-, els cants de tradició oral es despleguen amb curiosa espontaneïtat. El repertori que s'ha pogut recollir

recerca de música tradicional a l'illa de Mallorca per a l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya, davant la dificultat de transcriure els enrevessats girs melismàtics de les cançons de treball, va reclamar l'ajut d'un gramòfon

⁵ Salm 126, 6.

Arxiu Amades, CPCPTC

amb el qual va gravar un nombre important de cilindres o corrons de cera. Des del moment inicial de cada discurs melòdic, la impressió de trobar-nos davant d'estructures musicals heretades de les antigues cultures mediterrànies es fa palesa. Tenint en compte que molts dels textos utilitzats en aquest gènere de repertori eren emprats indistintament en una feina o en una altra, podem pensar en una veritable consciència musical per part dels cantadors, consciència que permet parlar de formes musicals, d'estructures de tipus intern i extern de les cançons de treball amb relació a la seva destinació funcional.

En aquestes cançons del sector primari trobem un desenvolupament melismàtic⁶ important. Els informants no parlen tant de cançons com de "la veu del llaurar", "la veu del segar" i "la veu del batre". I això és perquè en la seva memòria ha quedat el record d'una veu que s'allargassava sobre una mateixa vocal segons el temps de què es disposava i les distàncies físiques que determinaven la durada de cada cant. És a dir, l'extensió del camp que s'havia de llaurar amb les tirades de cada solc o bancal que el matxo havia de recórrer determinava la durada del cant format per poques paraules (una quarteta heptasil·làbica) i molt de

desenvolupament melismàtic. Així mateix passava amb l'activitat de segar, en què el cant de colla alternat amb la veu d'un solista marcava el ritme de treball, com també en el batre, en què la "veu" de qui conduïa el matxo que arrossegava el trill, amb els crits encoratjadors que li adreçava ("Aire, aire!" o "Arri, bonica!"), feia més suportable una feina feixuga realitzada al pic de l'estiu. Els informants afirmen que les tasques en les quals era imprescindible l'ajut d'un animal (una mula, un matxo, una bouada, etc.) aquest o aquests s'avesaven a la "veu" de qui el conduïa i el seu rendiment era millor.

També el temps de collir olives o de la verema eren ocasions en què era habitual la pràctica del cant. Generalment, però, premien la forma de corrandes improvisades, invectives o cançons de pugna o de "picadillo", que en deien, en què els uns contestaven els altres -i, molt sovint, entre homes i dones.

Un altre capítol de les cançons de treball són les relacionades amb la fàbrica tèxtil, on els treballadors desafiaven el soroll dels telers cantant a ple pulmó; les que es feien en colla anant i venint de la fàbrica, o les que es cantussejaven tot fent feines

domèstiques (rentar la roba, estendre-la, fer la neteja de la casa, fer puntes de coixí, etc.). En aquest sentit no eren tan característiques com les "veus" de què parlàvem més amunt; aquí, el cantador feia ús de la primera cançó que li passava pel cap, sobretot alguna de les de moda.

El tractament coral d'algunes cançons de treball

1. En primer lloc s'ha de dir aquí que l'himne nacional de Catalunya, "*Els segadors*", prové d'una cançó de treball. Està inspirat en el tema d'"Els tres segadors", que ens ha arribat per tradició oral i que és comú a l'àmbit català. La seva lletra es compon d'estrofa i tornada (o refrany exterior) i comença així:

N'han baixat tres segadors
d'aquí dalt de la muntanya;
n'han baixat a baix al pla
per segar una quinzanada.

Oi, serena de la nit.

*Fresques són les matinades
quan la lluna ha dat son tomb,
en la punteta de l'alba.*

Oi, serena de la nit.

N'han baixat a baix al pla...⁷

En altres versions melòdiques del mateix tema trobem tornades com: "*Sega-la arran, / que la palla va cara, / sega-la arran!*", que en la lletra escrita per Emili Guanyavents (1899) es transforma en: "*Bon cop de falç, / defensors de la terra, / bon cop de falç!*". L'aire reivindicatiu d'aquesta cançó li ve d'una primera relació amb l'anomenada guerra dels Segadors (1640-1652), un dels enfrontaments de la pagesia catalana contra l'absolutisme, el resultat de la qual seria el tractat dels Pirineus (1659). Aquesta cançó, convertida en himne nacional, primer per aclamació popular i després per Llei del Parlament de Catalunya,⁸ ha tingut la fortuna de ser tractada musicalment de diferents maneres. Disposem de les versions corals de Lluís Millet i de Josep Viader i la versió per a orquestra composta per Antoni Ros Marbà, però també el guió

⁶ *Melismàtic*: expressió que ve de melisma 'vocalització sobre una mateixa vocal'. En el cant pla és el cant de diferents notes sobre una sola síl·laba. Per derivació, la música cantada en aquest estil s'anomena melismàtica, oposada a síl·làbica, en què a cada síl·laba del text li correspon una sola nota.

⁷ Cançó recollida pel Grup de Recerca Folklorica d'Osona. Vegeu i escolteu-la a *Música de tradició oral a Catalunya* (doble CD), sèrie I, volum I, Fonoteca de Música Tradicional Catalana, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, document núm. 12 (CD 1), Barcelona, 1991. També a *Cançons i tonades tradicionals de la comarca d'Osona* (CD), sèrie I, volum 2, FMTC, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, document núm. 11, Barcelona, 1994.

⁸ Llei del Parlament de Catalunya de 25 de febrer del 1993. Així mateix, l'article 8.4 de l'Estatut d'Autonomia del 2006 el declara un dels símbols nacionals.

que va fer-ne Pau Casals; la de cobla de Francesc Cassú i la de banda de Joan Lamote de Grignon, però també fou arranjada per a veu i piano per Francesc Alió, Lluís Millet, Enric Morera, etc. Darrerament, la Generalitat de Catalunya va encarregar-ne una nova versió simfonicocoral a Antoni Ros Marbà, que va ser estrenada en l'acte oficial que es va celebrar el dia 11 de setembre del 2005 al parc de la Ciutadella de Barcelona.

2. Per una altra banda, Josep Navàs i Mariné, en l'harmonització que ha fet de tres cançons tradicionals extretes del *Cançoner Tradicional del Baix Camp i el Montsant*,⁹ hi inclou una cançó de treball que porta per títol *Cançó de batre*.¹⁰

Escrita a cappella, a quatre veus mixtes, intenta recrear el paisatge sonor de la feina del batre feta a ple estiu amb el so insistent de les cigales al migdia. Val a dir que és una partitura que, pels efectes sonors que aconsegueix, és d'una gran originalitat. A partir d'un document recollit de la tradició oral en què apareix la "veu" característica d'aquesta activitat, combina el cant d'un solista emmarcat en la repetició onomatopèica de "xi, xi, xi..." (el paisatge sonor de les cigales) amb certs passatges en què les veus fan un acompanyament harmònic per donar relleu al darrer vers de les dues quartetes de què consta la cançó:

Arri bonica!

Jo de tot cor li demano
a la Verge de Loreto

Arri, arri!

que ens dongui un bon torrador

Osquei!

i marinada a la tarda.

Lià, o lià! Nois, a girar!

A tothom dóna clavells

la mare de la Maria,

Llaó! Llaó!

i a mi em donarà la noia
guarnida de pensaments.

3. En el recent projecte que porta per títol *Ressons de l'Al-Andalus*¹¹ endegat pel Cor de Cambra de l'Auditori Enric

Granados de Lleida que dirigeix Xavier Puig, hi ha quatre cançons de treball: "Cançó de llaurar" i "Cançons de batre", arranjades per Xavier Puig, i "Dues tonades de treball" (de fet, són dues melodies diferents), arranjades per Feliu Gasull. Totes aquestes cançons tenen un indubtable interès harmònic i coral, ja que presenten una gran riquesa de melismes, cromatismes i recolzaments rítmics.

En primer lloc, Xavier Puig, en "Cançó de llaurar", parteix d'una melodia recollida a Biosca (Segarra), confiada a un solista masculí amb l'acompanyament d'un pedal harmònic vocal, però tot seguit la cançó o "veu" continua amb un tractament polifònic a quatre veus i un canvi de *tempo* (de *ad libitum* a *lento*). En els darrers compassos apareix novament la veu del solista. Consta només d'una quarteta heptasil·làbica:

La vida del boverito
és una vida real;
tota la setmana llaura
i el diumenge va a fer mal.

L'altra peça arranjada pel mateix autor duu el títol de "Cançons de batre". I s'anuncia en plural perquè inclou quatre breus melodies de treball recollides en terres alacantines: una a Balones (Comtat), dues a Cocentaina (Comtat) i una altra a Quatretonda (Vall d'Albaida). La primera té un aire de jota que permet tractar-la harmònicament a quatre veus del principi al final, mentre que en les altres predomina la "veu" del solista amb l'acompanyament d'un pedal vocal. De tota manera, la segona melodia combina el tractament de solista acompanyat d'un pedal vocal amb un altre d'harmònic a quatre veus i de discurs melòdic contrapuntístic.

Les dues cançons de treball harmonitzades per Feliu Gasull, una de llaurar i una altra de batre, recollides totes dues a Mallorca, comencen amb una introducció harmònica en la qual predominen les veus greus sobre les primeres paraules del text: "Sa vida d'un

llaurador", la primera, i "I segadors", la segona. A la vegada, aquestes introduccions ens situen en la modalitat de cada peça: el primer mode gregorià (la cançó de llaurar) i la gamma espanyola amb el sisè grau elevat (la de segar). El tractament coral d'aquestes cançons és, bàsicament, la d'un solista acompanyat d'un coixí harmònic que fan les veus dels homes, i amb mínima presència de les veus femenines (això, en la cançó de llaurar), i amb un tractament semblant en la de segar, en la qual són presents la veu doblada de les contralts i dels tenors i la veu del baix, per a acabar en els tres darrers compassos amb la veu doblada de les sopranos.

Referències sonores i vídeo-gràfiques

He començat l'article dient que avui ja no es poden sentir cançons de treball en directe perquè ja no se'n canten. Sortosament, però, disposem d'enregistraments sonors i vídeo-gràfics que ens permeten tenir-ne coneixement, encara que sigui fora de context. Per acabar, voldria enumerar-ne alguns -entre els molts que n'hi ha, i, en concret, procedents dels països de parla catalana-: *Música de tradició oral a Catalunya* (doble CD), sèrie I, volum I de la Fonoteca de Música Tradicional Catalana, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, 1991; *Fonoteca de materials*, recopilació sonora de música tradicional valenciana, volums I-XXVI (LP i CD), Conselleria de Cultura, Educació i Ciència de la Generalitat Valenciana, 1988-1997; *Tonades de feina a Mallorca* (DVD), Departament de Cultura del Consell de Mallorca, 2005.

Ramon Vilar i Herms

⁹ *Cançoner Tradicional del Baix Camp i el Montsant*, edició a cura de Gabriel Ferré, Salvador Rebés i Isabel Ruiz, Barcelona: Editorial Alta Fulla i Centre de Lectura de Reus, 1988.

¹⁰ *Tres cançons del Cançoner Tradicional del Baix Camp i el Montsant: "Delgadina", "Cançó de batre" i "El rei mariner"*. Catàleg de partitures de la FCEC, núm. 207.

¹¹ *Ressons de l'Al-Andalus*. Cançons populars de la Catalunya Nova, València i Mallorca d'influència àrab i andalusina. Cor de Cambra de l'Auditori Enric Granados de Lleida, dirigit per Xavier Puig, amb arranjaments de J. L. Guzman, F. Gasull i X. Puig, Lleida, 2009.

POSEU AL DIA LA VOSTRA ENTITAT

Amb tota l'atenció

La celebració de l'assemblea general de la FCEC, que va tenir lloc el dia 6 de març a Barcelona, a la seu de l'Orfeó Martinenc, va incloure dues activitats extraordinàries, una de les quals s'anomenava "Posa al dia la teva entitat".

Hi va ser convidada una experta, la Sra. Rosa Gironès, a fer una xerrada per a explicar les obligacions comptables i fiscals de les entitats i aclarir els dubtes que tots podem tenir amb relació a temes com els estatuts, l'IVA, l'IRPF, la contractació de directors, etc.

En presència d'una quarantena de persones, la Sra. Gironès va exposar el contingut de la Llei d'associacions i de la Llei d'àmbit autonòmic 4/2008, amb la normativa comptable, i la sectorial RD 259/08, que adapta la llei estatal a la nostra comunitat.

Va esmentar la Llei especial per a entitats d'utilitat pública o fundacions (Llei 49/2002), tot i que les corals, en general, s'han acollit al règim general i no pas a aquesta llei especial.

Comentant la Llei 4/2008 (de 24 d'abril), i amb referència al capítol III, de règim comptable, ens va indicar que:

- Hem de portar la comptabilitat de manera ordenada i diligent.
- Hem de portar-la cronològicament.
- Hem d'elaborar els comptes anuals (amb algunes excepcions).

N'hi ha prou de portar un registre o llibre de caixa (sempre que no s'hagi de presentar liquidació per l'impost de societats).

És imprescindible que l'Assemblea hagi aprovat el pressupost anual.

Pel que fa al capítol II, títol II, ens va recordar que l'entitat que rebí subvencions públiques ha d'elaborar comptes anuals i fer-los públics. Quant a l'article 333.8, va indicar que el contingut dels comptes ha d'incloure un balanç, un compte d'explotació i una memòria econòmica, que han de ser aprovats per l'Assemblea (en un termini màxim de sis mesos).

És important tenir aquesta acta d'aprovació signada i fer-hi constar, en la part econòmica, l'aplicació dels resultats, és dir, la quantificació dels beneficis, si n'hi ha, i la destinació prevista). En el cas de les nostres associacions, l'experta considera que un resultat que impliqui pèrdues revela una gestió deficient.

Amb referència al decret 259/2008, relatiu al pla de comptabilitat, va subratllar que totes les operacions han d'estar documentades (factura amb rebut, nòmina, etc.), pensant sempre en la possibilitat d'una inspecció.

Pel que fa als temes de comptabilitat i actes, cal assenyalar que les nostres entitats, com que no superen la xifra d'un milió d'euros l'any de pressupost,

corresponen a l'amenada tipologia reduïda. Per aquesta raó, els llibres de comptabilitat no s'han de registrar, però s'han de tenir actualitzats al dia.

Aspectes fiscals:

- Obligacions informatives a Hisenda:
  - * Model 036 (en els canvis de domicili, canvis en la junta directiva, exempció d'IVA).
  - * Tenir el CIF.
  - * IAE (informació a Hisenda de les activitats mercantils, tot i que no sol ser el nostre cas).
  - * Declaració de les operacions amb tercers (proveïdors per imports superiors a 3.005,06€, que tampoc no sol ser el nostre cas).

· Obligacions de tributació:

IVA. Si n'estem exempts, no cal presentar declaracions. Es paga directament quan ens passen factures i prou.

Exempció de quotes (art. 20.1.12).

Exempció de serveis culturals (art. 20.1.14).

IS Impost de Societats. Entrem en el règim d'entitats parcialment exemptes de l'IS (l'entrada de quotes o la venda d'algun producte repercuteix després en despeses pròpies de l'entitat). En ingressos totals, no hem de superar la quantitat de 100.000 euros, i no hem de tenir activitat econòmica (IAE).

Retencions d'IRPF. Quan, de manera esporàdica, hi ha rendiments per formació (per hores), se n'ha de fer la retenció.

Pot ser pràctic usar un servei empresarial de garantia que solucioni qüestions d'aquestes (entre altres, es va parlar de l'empresa MusiCat, de Girona).

Les factures s'han d'estendre fent-hi constar l'exempció de l'IVA (art. 20.3).

Si es posen a la venda entrades de concerts, s'hi hauria de carregar un 4 % d'IVA (si en tenim concedida l'exempció, no cal).

MANUEL OLTRA

Manuel Oltra és un dels grans compositors catalans del segle XX i un dels més prolífics. Va néixer a València l'any 1922, i abans de tenir un mes d'edat ja era a Barcelona.

Manuel Oltra ha compost obres de tots els gèneres: simfonies, suites, sonates, rapsòdies, música coral i per a cobla... i ha harmonitzat, arranjat i instrumentat una infinitat de cançons populars, ballets per a cobla i esbarts, etc., de manera que pràcticament no li queda cap gènere que no hagi explorat.

La societat musical catalana ha acollit al llarg dels anys la seva producció i l'ha programada, i la Generalitat de Catalunya li ha reconegut l'aportació que ha fet a la cultura catalana atorgant-li el Premi Nacional de Música, en l'apartat de composició, l'any 1995, i el Premi Nacional de Cultura Popular i Tradicional, en la categoria de música tradicional. L'any 2006 va rebre el Premi Nacional Agustí Borgunyó, que atorga l'entitat Sabadell més Música, i el mes d'abril passat, la Generalitat de Catalunya el va distingir amb la Creu de Sant Jordi.

Per la seva trajectòria musical i per la seva vinculació amb el món coral (ha estat mestre de molts directors que sempre el recorden amb admiració), volem saber qui és i què pensa el mestre Oltra, i recollir i aprofitar la seva experiència.

Ens rep a casa seva, a Barcelona, amb un generós somriure i ens asseiem al sofà, a pocs metres dels seus inseparables piano, equip de música i paper pautat.

El mestre en plena audició... o direcció?

-Quan vau començar a fer música? -A la meua família no hi havia cap músic, però jo hi sentia una gran atracció ja de ben petit. Vaig fer algunes lliçons de solfeig a l'edat de vuit anys, però, al cap de poc temps, el meu pare va trobar que la meua afeció a l'estudi de la música em distreia dels treballs escolars i em va fer plegar. Sempre m'havia agradat la música, i em delia per fer-ne.

Recordo que, un any, els Reis em van portar un piano de joguina i, amb la poca música que sabia, me l'afinava jo mateix amb una clau anglesa i hi cercava alguns acords senzills. Però no podia anar més enllà.

-I quan vau poder reprendre els estudis?

-A l'octubre de l'any 1936 vaig començar a treballar, i el meu pare em va dir: "Ara que ja treballes, si ho vols pots estudiar música". I em va oferir la possibilitat de fer-ho amb un company de feina seu, que tocava la tenora a la Cobla Barcelona i que ho feia molt bé, per cert. Vaig estar molt content, i el poc que havia estudiat de petit encara ho recordava. Tenia tanta dèria, tanta fam de música, que al cap de quatre mesos vaig arribar al nivell de tercer de solfeig. Al gener de 1937, el meu professor va dir al pare que ell ja havia

acabat, que amb els progressos que feia, fóra millor que tingués un professor de més nivell. L'1 de febrer de 1937 vaig començar el tercer de solfeig i el primer de piano amb el professor Josep Font Sabaté. No hi van mancar dificultats de tota mena: ens trobàvem en plena guerra civil, i el meu professor va ser mobilitzat... Però jo treballava molt. Feia els cursos de piano, l'un darrere l'altre, en mig any com a màxim.

-I un cop acabada la guerra?

-Vam anar a viure a Lleida. I jo treballava, però venia a Barcelona, al Conservatori, cada quinze dies: assistia a les classes i m'emportava feina per fer a casa. Anava sempre molt atafegat, i ja componia.

Poc m'havia imaginat que saber música m'aniria tan bé quan vaig fer el servei militar. Em van cridar a fer el servei l'any 1943 i em va tocar d'anar al Marroc. Quan ho vaig saber, vaig pensar que la meua carrera musical s'estroncaria. Però anava ben errat. En omplir el formulari, com a professió hi vaig escriure "pianista".

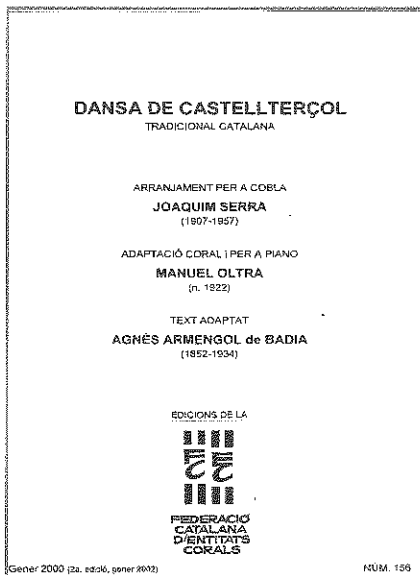
-I deuen tenir unes quantes anècdotes d'aquests anys de "mili"...

-I tant! Al cap de poc d'haver començat,

el caporal va dir: "El pianista, que dé un paso al frente". Se'm va endur davant d'un piano i em va demanar si sabia tocar "Claro de luna". Vaig interpretar el de Beethoven i, tot i que ell em demanava un "Claro de luna" que era moda aleshores i no era el que jo li vaig interpretar, va concloure que ho feia prou bé.

Quan es preparava la jura de bandera, que havien de presidir les autoritats militars de la regió, es va decidir de fer un concert-espectacle en què uns quants instrumentistes acompanyarien unes noies de Ceuta que cantaven. Les noies sabien les cançons de memòria, però d'algunes en tenien la partitura i d'altres, no. De manera que em va tocar copiar les melodies al dictat i instrumentar totes les peces.

Val a dir que, com a músic, estava exempt de tots els serveis. Al cap d'un temps, l'alt comissari, la màxima autoritat, va encarregar la formació d'un sextet que, a més de tocar, havia de fer-se càrrec de la creació del Conservatori de Tetuan. Vam aconseguir la missió i vaig esdevenir professor del Conservatori Hispano-marroquí sense tenir cap títol! El meu servei militar va durar del gener de 1944 al juliol de 1946: trenta-tres mesos que, sense la música, no sé com hauria aguantat.

-I quan vau tornar d'aquesta "mili" tan llarga, com va anar tot?

-Vaig parlar amb el meu pare i li vaig demanar que em deixés provar de viure de la música. Hi va accedir. Vaig començar instrumentant música per a diversos esbarts, mentre continuava component música de tots els gèneres.

El meu pare mai no havia pensat que jo seria músic, fins l'any 1955, que vaig estrenar la *Rapsòdia per a piano i cobla*. Llavors em va dir: "Ara sí que veig que has de ser músic". I al cap de molt poc, va morir.

Del setembre de 1957 al setembre de 1958 vaig fer tota la carrera de música al Conservatori Municipal de Barcelona. En realitat, jo ja era músic, ja havia compost molt, i només em faltava la titulació. De fet, al Conservatori no hi vaig fer la carrera, sinó els exàmens per obtenir el títol.

El catedràtic d'harmonia del Conservatori era Joaquim Zamacois, que va ser un dels professors que em van examinar. Em va dir: "Ja el coneixem, a vostè: és un compositor", i és que ja havia estrenat la *Rapsòdia*.

El mateix Zamacois, quan vaig acabar els exàmens, em va proposar d'ajudar-lo com a professor, sense cobrar, de manera que durant tres mesos vaig donar classes d'harmonia i contrapunt. Passats aquests mesos va quedar lliure una plaça de professor contractat, que vaig ocupar durant deu anys, fins que, en jubilar-se Zamacois, la vaig guanyar per oposició.

-Les vostres composicions, abracen tots els gèneres de la música?

-Efectivament, crec que la meua obra compositiva és molt àmplia, i jo diria que massa dispersa. He escrit de tot, i molt: instruments i piano, cant i piano, cambra, orquestra, harmonitzacions, instrumentacions...

He intentat sempre el que jo en dic "ser honrat", en el sentit que no he fet mai res que no em sortís de dintre i que no sentís de debò. Tant és així, que he fet molt poques obres d'encàrrec. Quan m'han demanat alguna obra concreta, he deixat passar uns quants dies per pensar-m'hi, per donar-hi voltes, i només he acceptat l'encàrrec si realment he vist que em sortia alguna cosa, si em venia alguna idea que podia donar de si en cada cas. I sempre m'hi he divertit, cosa que no hauria passat si ho hagués fet per força.

-Diríeu que altres músics han influït en les vostres composicions?

-He tingut molt bons mestres, com Josep Font Sabaté, que em va obrir moltes portes, tant des del punt de vista pianístic com de la instrumentació, i d'altres. Tots m'han ensenyat moltes coses, però jo no sento que ningú m'hagi influït en el moment de compondre. Jo he escrit sempre allò que em sortia de dins.

-Hi ha alguna obra vostra que us agradi més que les altres pel motiu que sigui, o de la qual algú hagi fet un comentari que us hagi impressionat?

-El que m'agrada més és sentir com les toquen, i, sobretot, quan gaudeixen interpretant-les, tant els instrumentistes com els cantaires.

De vegades m'han dit que les meves obres són curtes. I és veritat, però és tal com em surten: acostumen a durar deu minuts. I, en realitat, m'estimo més que es facin curtes als intèrprets i al públic, que es quedin amb una mica de ganes de més, que no pas que tinguin la impressió que allò no s'acaba mai i s'hi avorrexin.

Un crític musical, Josep Casanovas, quan vaig estrenar el meu *Salmus brevis*, va dir: "És tan bell com breu". Em va agradar.

-Com no podia ser altrament, també he tastat el món coral des del faristol de director. Quines corals heu dirigit?

-Vaig dirigir la Coral del Centre Excursionista de Terrassa i una coral masculina durant un temps. Però, per a mi, el fet més interessant en el món coral ha estat l'oportunitat de contactar amb grans directors i grups, com la Capella Clàssica Polifònica, i mestres com Oriol Martorell, Enric Ribó i Manuel Cabero, entre d'altres. Amb Manuel Cabero hem treballat junts en diversos projectes i encara mantenim una gran amistat.

-Com decidiu a quin poema posareu música i quina o quines cançons populars harmonitzareu?

-En el meu cas, el fet de posar música a un poema determinat no és un acte de voluntat. Sóc un lector impenitent, sobretot de poesia. Quan un poema m'agrada el llegeixo i rellegeixo i me l'aprenc de memòria. És llavors, tot recitant-lo una vegada i una altra, que la música que necessita s'hi va posant tota sola.

-És diferent la manera com us enfrenteu a la composició de música instrumental i de música vocal?

-Quan ja he decidit quins instruments intervindran en la composició, el procés és similar en totes les obres, tot i que quan són per a coral i, per tant, tenen lletra, cal tenir en compte la mètrica i allò que diu el text, és clar.

I quan componc per a coral, tinc sempre present que la veu de contralt és la més dura de totes quatre; em serveixo del contrapunt per donar-hi més relleu i procuro que en alguns moments aquesta corda porti la veu cantant.

-Totes les corals del país han cantat cançons vostres, originals o harmonitzades. Com ho viviu?

-Em fa molta il·lusió, i espero que els cantaires també estiguin contents de fer-ho, que les cantin de gust i amb gust, perquè, si ho fan així, de segur que el resultat serà molt bo. Com ja he dit abans, el que m'agrada més és veure i sentir com gaudeix qui sigui que interpreta una obra meua.

-Pel que fa a les corals, com veieu el futur?

-Jo sóc optimista, i crec que el món coral té un bon futur. Les coses han canviat molt, i per millorar: abans, en general, la majoria dels cors estaven formats per persones que no llegien música i per directors amb més bona voluntat que no pas formació. Ara, pràcticament totes les persones que es posen davant d'una coral s'han format en la direcció i saben què tenen entre mans. I molts dels cantaires llegeixen música o almenys en tenen una idea. A mi em sembla que el futur del món coral està assegurat

-Com us sembla que s'ha de triar el repertori d'una coral?

-Hi ha d'haver una mica de tot. Naturalment, és interessant que s'obrin a músiques noves, però amb mesura. Allò que no es pot fer és donar gat per llebre i, amb l'excusa de cantar cançons noves, incloure música poc adient. Això no ajudarà a tirar endavant, ans al contrari.

-Quin paper creieu que fa la formació musical en l'educació dels infants?

-Hi té un paper fonamental. Crec que està bé ensenyar-los música, però encara és més interessant que n'escoltin molta. Cal acostumar-los a escoltar de ben petits. Això els educarà la sensibilitat i els prepararà com a possible públic del futur. I, naturalment, s'ha de conèixer bé la música per fer-los

escoltar obres que s'adequin a la seva edat: primerament, cançó popular; més endavant Mozart i, progressivament, fer que vagin coneixent tots els compositors. Si ho fem així, crearem públic per al futur, i també bons músics.

-Com vau rebre la notícia de la concessió de la Creu de Sant Jordi per part de la Generalitat de Catalunya?

-Vaig estar molt content que el meu país mostri un reconeixement a la meua trajectòria com a compositor. És un gran goig per a mi.

I en acabar l'entrevista escoltem la *Rapsòdia per a piano i cobla*, interpretada per Albert Guinovart i la Cobla Mediterrània, la *Sonatina* i les *Tres estacions*, totes bellíssimes, que fan palesa la sensibilitat d'aquest mestre que va començar afinant cordes i assajant acords amb un piano de juguina, que ha continuat component sense parar i que va dedicar a la Cobla Sant Jordi, l'any 2008, la que ell diu que és la seva darrera obra: *Quatre*

miniatures. I, a més de gaudir component, també ho ha fet escoltant com els altres gaudeixen interpretant-lo i escoltant-lo...

Que sigui per molts anys!

Maria Josep Udina

Obra

L'extensíssima producció de Manuel Oltra consta de:

- Composicions per a veu, sobre poemes de Verdaguier, Folguera, Carner, Pere Quart, etc., i de García Lorca, Alberti...
- Harmonitzacions de cançons populars.
- Arranjaments per a cor d'obres de la Nova Cançó.
- Sardanes de creació pròpia i harmonitzacions.
- Obres per a cobla.
- Harmonitzacions de danses populars.

Entre totes les obres corals que ha compost, harmonitzat o arranjat per a coral, relacionem a continuació les que li té editades la FCEC:

- Núm. 11. "El secret", sobre text de Joaquim Folguera.
- Núm. 40. "El campanar de Lleida", sardana, amb text de Magí Morera.
- Núm. 49. "La font de l'Albera", sardana d'Enric Morera sobre text de J. S. Pons.
- Núm. 50. "La processó de Sant Bartomeu", sardana d'Antoni Català amb text de Joan Costa.
- Núm. 57. "Joan del riu", tradicional del Rosselló.
- Núm. 152. "La vall del riu vermell", espiritual negre; adaptació del text, de Joan Soler i Amigó.
- Núm. 156. "La dansa de Castellterçol", tradicional catalana; adaptació per a cor i piano, sobre text adaptat per Agnès Armengol.
- Núm. 185. "Veles e vents", de Raimon, sobre text d'Ausiàs Marc.

DOS DIRECTORS PARLEN: DUES EXPERIÈNCIES (I)

El 3 d'octubre passat va tenir lloc una altra sessió del Fòrum de Directores de la FCEC. Hi van ser convidats dos directores a explicar la seva experiència al capdavant de dues de les entitats més conegudes dins del panorama coral català: Ramon Noguera, director de la Polifònica de Puig-reig, i Òscar Boada, director del Cor Vivaldi. El número anterior de la revista publicava la ressenya de la sessió, però pensem que és important saber de primera mà què hi van explicar. En el present número de la revista parlarà en Ramon i en el pròxim, l'Òscar.

Ramon Noguera

Ramon Noguera va néixer a Puig-reig l'any 1937. L'any 1969 va començar a dirigir la Coral Joventut Sardanista, l'actual Polifònica de Puig-reig.

Durant uns quants anys va exercir de delegat de la Demarcació del Bages-Berguedà de la FCEC.

Ara ens parla de la seva experiència coral i de la Polifònica de Puig-reig.

En primer lloc, vull manifestar que som molt conscients de la feina col·lectiva que es fa dins la Federació i que la considerem molt important. També estem al corrent de la feina que es fa a la nostra demarcació, i si no participem més en activitats col·lectives és perquè la dinàmica de la Coral no ens ho permet, ja que no ens deixa lliure gaire temps. Tot i així, hem assistit sempre a totes les reunions de la demarcació. I estem molt agraïts a les persones que se n'ocupen, perquè jo també vaig ser uns quants anys delegat del Bages-Berguedà; però ara, per això que he dit, no em veieu tant a les activitats que s'organitzen: matins cantant, descobertes de repertori...

Bé, se m'ha demanat que parli de la meua experiència en el món coral. Vaig

començar de petit a cantar a l'Escolania de Puig-reig amb el mossèn d'aleshores, que ara no recordo com es deia, cantant peces com "Les colometes volen"... Tenia uns set anys i hi vaig cantar fins que van venir els Germans de les Escoles Cristianes, els Germans de La Salle. També vaig cantar amb ells, però no gaire. Es cantava en festes assenyalades de la parròquia i també es cantaven caramelles. A l'edat de catorze o quinze anys vaig entrar a l'Schola Cantorum, que era un cor parroquial refundat després de molts anys de parèntesi, i també amb quinze anys vaig entrar a cantar al cor de Clavé que hi havia al poble: la Societat Coral La Unió, on vaig estar divuit anys. Però durant aquests anys ja vam començar amb la Polifònica, que llavors era la Coral Joventut Sardanista.

I com es forma una coral?

Tothom la forma com pot! Personalment, n'he format tres o quatre.

Primer parlaré de la coral que és més coneguda, l'actual Polifònica de Puig-reig, i en parlaré en paral·lel amb la meua evolució com a director.

Va passar que ballàvem sardanes; anàvem molt bé, vàrem tenir molts premis i hi havia molt bon ambient. Per facilitar el transport vàrem comprar una ranxera americana, perquè si ens desplaçàvem amb autocar ens sortia molt car, i si havíem de trobar acompanyants cada vegada, en una colla que anàvem a molts concursos, es feia molt difícil. Dins d'aquest cobxe, que era de nou places i n'hi entraven dotze les sis parelles de la colla sardanista, vam començar a cantar i ens pensàvem que hi teníem facilitat. És clar que, de fet, la majoria dels noies

Sardanes a Puig-reig

cantàvem al cor de Clavé del poble i d'altres també en algun cor de les colònies tèxtils, mentre que les noies n'hi havia alguna del poble, però la majoria eren de les colònies cantaven a la capella de música. Això va fer que es creés un bon ambient: cantàvem sardanes, la "División de Guadalupe" i coses d'aquestes que es canten quan es viatja.

Llavors va venir un altre mossèn i ens va engrescar a cantar. Vam cantar en una vetllada nadalenca a l'hospital del poble i ell ja ens va fer una mica de treball de tècnica vocal perquè havia assistit a alguns cursets dels que en Lluís Virgili feia a Lleida. Va semblar que sonava bé, i això va fer que després participéssim en una trobada de corals a Balsareny que s'havia de celebrar al Teatre Sant Esteve; però, com que el delegat del Movimiento a Balsareny hi va posar pegues i la van prohibir, es va fer a l'església. La impressió que va causar la nostra actuació va ser bona. Cantàvem amb un altre estil de cant, cantàvem cançons senzilles com "Les gallines van pujant...", amb un ritme nou, picaresc, ajustadet, i només érem dotze. Va fer molta impressió i va semblar que es descobria una cosa nova, que altres pobles van anar adoptant després.

Vam anar fent i combinàvem els concursos de sardanes amb els assajos de la coral i, tot i que al principi no hi volíem gent externa per no trencar aquest ritme, va arribar un moment que la coral es va obrir a gent que no era de la Joventut Sardanista: en pocs dies vam ser cinquanta persones! I sonava força bé. Vàrem tornar a anar a Balsareny, i aquelles trobades han tingut continuïtat en els concerts que encara hi fem cada any per Sant Esteve. Allà vam cantar "Si el món és ple de gebre" de J. S. Bach i la "Cançó de bressol" de Mozart. Entre els cantaires hi havia en Josep Pons, l'actual director de l'Orquesta Nacional de España, que era escolà de Montserrat i passava les vacances de Nadal al poble; va fer el solo i ho va fer molt bé. Vam veure que això podia funcionar, i aquests van ser els inicis de la Polifònica.

El primer any, el 1968, ens va dirigir el mossèn de qui us he parlat; quan se'n va anar a l'Uruguai ens va dirigir un altre

mossèn que també ho feia molt bé, però quan aquest últim va marxar, vaig dir als companys que jo gairebé no sabia música però sí que tenia idees, que podíem cantar alguns cànons... I els companys van dir que hi estaven d'acord. M'aprenia les cançons amb una melòdica per poder-les ensenyar als altres. És així com l'any 1969 vaig començar a dirigir. La meva formació musical va ser inicialment autodidàctica, i les primeres nocions de solfeig les havia rebut, el 1968, d'Andreu Planas.

Després vaig fer cursos, els vaig homologar al Conservatori de Barcelona i vaig estudiar harmonia, contrapunt i formes musicals amb Manuel Oltra. També vaig assistir a uns curssets que impartia en Lluís Virgili a Manresa, d'iniciació a la direcció de cors infantils, però que servia per a totes les modalitats, i ell va ser el primer que em va obrir els ulls pel que fa a la col·locació de la veu. També havia anat a curssets de tècnica vocal, dels quals vaig incorporar la qüestió de la cobertura de la veu, però el so quedava una mica enfosquit: quedava empastadet i no sonava malament, però vaig veure que hi mancava el timbre. I el timbre de la veu l'he anat aprenent dels diferents cors que han vingut al Festival Catalunya Centre: va ser un director filipí treballant amb la "i" qui me'l va fer descobrir, i després em vaig anar espavilant. Una altra cosa bàsica per a la meva formació va ser assistir als cursos de direcció d'Audicor professats per Manuel Cabero, on vaig corregir el gest, i és que abans em cansava... Vaig descobrir-hi noves formes de cantar i repertoris, també hi vaig fer molts amics i va ser molt important per a la meva formació. I l'any 1994 vaig fer un curs amb Eric Ericsson.

La influència de Manuel Oltra en la meva formació ha estat molt gran: a més de les classes, vam passar moltes hores enraonant sobre compositors i en vaig rebre molts comentaris sobre com treballaven diversos compositors. La vessant compositiva, però, ve d'abans d'anar a classes amb el mestre Oltra. Després vaig escriure un *Magnificat* i vaig fer una cançó per al casament d'en Josep Maria i la Carme que es diu "Som tu i jo", i l'Oltra no me'n va tocar res! Una cosa que sí que vàrem arreglar conjuntament van ser unes quintes de "Baixant de la font del Gat", que ha estat editada per la FCEC i que a l'Oltra li va agradar molt.

Tornant a la Polifònica, els primers anys assajàvem un cop per setmana, però després ja vàrem acordar de fer dos assajos. A més, des del principi vaig començar a treballar la veu amb els cantaires, i això ha possibilitat que la Polifònica tingui un so, un so que és meu. Després, però, molts membres han fet i continuen fent cant. No ho exigim, però sí que exigim una col·locació de veu. Jo treballo d'una manera molt particular per millorar la veu de cada u. No treballo tan acadèmicament, sóc pràctic.

Però continuo la història de la Polifònica. Un fet transcendent en la vida de la Polifònica, que va fer que se'ns conegués i que ens sortís feina, va ser una festa major de Puig-reig, on vàrem cantar a l'envelat. Hi va haver un daltabaix perquè algunes persones deien que no s'havia de cantar en un envelat i que això no era propi de corals... Però allà ens va sentir un senyor de Calella de la Costa; li va agradar el concert i ens va convidar a anar-hi a cantar, a la Festa de Primavera, també en un envelat. I és on ens van venir a escoltar els músics i compositors Fèlix Martínez Comín i Josep M. Bernat. També els vam agradar i ens van convidar a participar en els concerts de cobla i coral que organitzava l'Agrupació Cultural Folklorica Barcelona. El nostre concert es va fer al Saló del Tinell i va ser enregistrat per Radio Nacional de España i transmès en diferit. Aquest fet ens va donar a conèixer, tant en l'àmbit sardanista com dins i fora del món coral, i així va començar l'enlairament de la Polifònica.

A partir d'aquesta actuació al Tinell vam anar incorporant altres repertoris. En un moment concret vam saber que a Terrassa es feia una de les Passions de Bach, amb el Cor Montserrat, la Polifònica de Vilafranca i em sembla que també la Coral Canigó de Vic, sota la direcció de Manuel Cabero. Em va agradar molt i vaig pensar que per què no fèiem una cosa com aquella. I vam convidar en Manuel Cabero a preparar *El Messies* de Händel. Vam començar la casa per la teulada, però ell se'n va sortir. Vam treballar molt intensament, fins i tot vam arribar a fer tres sessions d'assaig en un dissabte; vam haver de buscar patrocinadors, vam aconseguir que el concert formés part del cicle nadalenc que organitzava la Generalitat i també vam demanar ajudes a empreses del tèxtil fins a poder assumir

el pressupost d'una orquestra formada per músics de l'OBC. Va ser la nostra plataforma per entrar en el món de l'oratori i de la música barroca. Després hem cantat molts altres oratoris.

L'any 1987 es va adoptar el nom de Polifònica de Puig-reig.

Pel que fa al repertori, no hem defugit mai la música selecta, hem cantat de tot: hem fet música del Renaixement -potser no tant com altres repertoris-, contemporània catalana i universal... Amb alguns companys dels més veterans de la Polifònica vam tenir una idea: ens va semblar que per trobar concerts i tenir èxit podíem introduir música de caire modern en els programes: espirituals -ja hi havia corals que en cantaven- i gospel, arranjaments de música de pel·lícules (que feia jo mateix: posava la lletra en català si l'original era en castellà; si era en anglès, la deixàvem, però en castellà pràcticament no fem res).

El format de la majoria dels nostres concerts comprèn una primera part de música més seriosa i a la segona n'hi introduïm d'altres gèneres, com musicals i gospel, algunes peces amb solistes i, naturalment, sardanes, perquè des del començament ens hi hem dedicat molt. Per preparar aquest repertori jo escoltava discos de la Principal de la Bisbal i de la Cobla Montgrins i feia que les veus sonessin com la cobla, reproduint el seu timbre, el so dels diferents instruments. Les sardanes també ens han proporcionat molts concerts, i com que les cantem d'una manera que agrada, tenen èxit: en cantem molt sovint i col·laborem amb moltes cobles. Aquest model de concert ens ha resultat i ens resulta.

En qualsevol dels programes que presentem, sempre mirem que hi hagi un nivell, tant harmònic com rítmic, siguin quines siguin les peces que interpretem, també en els gospels. Vull destacar un repertori que vam cantar amb Monica Green i gent del gospel, i els musicals *Jesus Christ Superstar*, *A Chorus Line* i *Cats*. Hem fet peces escenificades de pel·lícules.

En el món de l'oratori, i a partir d'*El Messies*, hem cantat el *Requiem*, dues *Missa Brevis* i la *Missa Longa* de Mozart; el *Dettingen Te Deum* de Händel; la *Cantata 142* de Bach; *La Creació* de Haydn; el *Requiem* de Fauré, *El*

pessebre de Pau Casals, el *Requiem* de Rutter... I ben aviat van venir les orquestres a buscar-nos per preparar altres obres: la Simfònica del Vallès, la del Liceu, l'Orquestra de l'Empordà... Si veuen que el conjunt sona, et vénen a buscar.

Hem treballat amb compositors contemporanis, com Joan Albert Amargós, que ens va compondre i li vam interpretar la *Cantata de la Terra* quan vam celebrar el vint-i-cinquè aniversari. En aquest cas vam col·laborar amb l'OBC, tant al Palau de la Música Catalana com a Puig-reig, i es va enregistrar a l'Auditori de Sant Cugat. També hem interpretat peces de Mompou o el *Bestiari* d'Oltra. Per poder fer enregistraments van muntar un estudi a la sala d'assaig i van comprar aparells que ara ja estan desfasats tècnicament.

El repertori que incloem en els concerts normalment ja no l'assagem, perquè els cantaires ja el saben. I els que treballem són els repertoris nous.

Els assajos són els divendres i els dissabtes, en principi, però si aquests dies hi ha actuacions no fem assaig i cal traslladar-lo a altres dies. Cantem en molts casaments fins hi tot n'hem fet dos alhora. I de concerts, havíem arribat a fer 80 actuacions en un any, de les quals 40 eren concerts i altres de gratuïts. Ara, durant el 2009, hem fet entre 40 i 50 concerts. El 2009 han baixat molt els casaments: és veritat que hem pujat preus, però els que contracten comencen a rebaixar l'import del catxet que ofereixen.

Fem molts concerts en pobles petits i ens demanen cançons catalanes i repertoris coneguts, però evidentment també s'han de cantar molt bé; si no, no agraden. Canta la cançó que vulguis, però fes-ho bé.

Aquests quaranta anys ens han portat a actuar arreu de Catalunya, a la majoria de països europeus i també a l'Argentina, el Canadà, Colòmbia, Cuba, l'Equador, els Estats Units, les Filipines, Israel, Malàisia, Mèxic, el Perú, Veneçuela i Xile. Aquests viatges d'estiu n'hem fet gairebé cada any són molt importants.

Pel que fa a l'estructura i el funcionament de la Polifònica, he de dir

que sempre ha tingut una junta, però durant una època va ser com si no existís: hi havia hagut un daltabaix amb cantaires, i els membres de la Junta no van dimitir i van anar fent, i moltes coses es decidien en assemblea. Fa tres anys es va elegir una nova Junta i ara la presidenta és la meua dona. A la Polifònica no tenim ningú que faci de manager. Tot ho anem fent bàsicament el director i el/la president/a. La gent ajuda en coses determinades, però costa cada vegada més.

No hem fet propaganda gairebé mai; la gent ens truca i els de les empreses de les orquestres ja els en fan. Vam crear algun fullet, i quan fem projectes nous sí que convidem persones. I quan no els agradi, que no ens lloguin.

Referint-nos als cantaires, en aquest moment n'hi ha des de quinze anys fins a setanta-tres; i ara hi ha molt jovent d'entre quinze i vint-i-cinc anys. Costa molt tirar endavant els projectes, perquè als assajos hi ha moltes absències. Per sort, molta gent fa molts anys que canten. Moltes de les sopranos més bones que hem tingut encara continuen al cor, i de les contralts, igual. Els homes es renoven molt; ara els joves estan ben preparats, i pel que fa a l'anglès, també. Però la gent va complint com pot i cada cop costa més poder ser molt estricte. Pel que fa a la procedència dels cantaires, de vegades hi ha més gent de fora de Puig-reig que del poble: gent de Berga, de Gironella, on vaig fundar una coral infantil i, ja de més grans, set o vuit cantaires han vingut a la Polifònica. En aquests moments també hi ha cantaires de Navàs, de Santpedor, de Sabadell, gent que viu a Barcelona, a Sant Cugat..., i també en tenim quatre de la Cerdanya. Els joves van bojos per actuar al Liceu, i els viatges són un atractiu.

Quant a les recompenses que es donen als cantaires, es redueix el preu dels viatges d'estiu a qui tingui bona puntuació per assistència: n'hi ha que no han d'afegir-hi res i d'altres que sí que hi han de posar diners. La coral també hi dedica l'import d'un fons que es va acumulant gràcies a la quantitat de concerts que cantem.

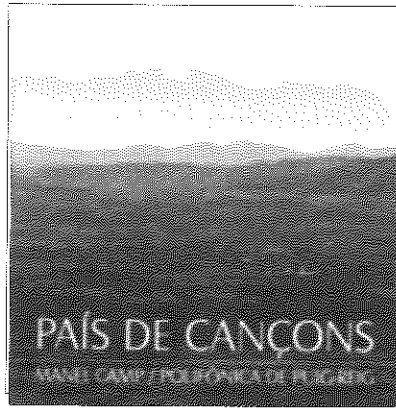
Pel que fa a persones que hi han tingut influència, destacaria en Josep Pons, que ha cantat a la Polifònica en dos

períodes, tot i que durant poc temps. Va ser el primer organista que vàrem tenir, i jo en vaig aprendre molt, d'ell i de la seva experiència a Montserrat, tot i que és molt més jove que jo; és un músic innat, i ens explicava qüestions de la veu i del vibrato que sempre n'hem posat. Al cap d'un quant temps va tornar per acompanyar-nos en un viatge a Polònia en el qual, com a anècdota, va trobar la seva dona entre les cantaires de la Polifònica. Amb el vibrato, ja ho sabeu, es dona molta expressió, però de vegades n'hi ha massa; a vegades també m'hi trobo, i llavors costa molt de treure. Jo tinc una convicció, que és que les corals que canten sense vibrato n'hi ha que ho fan molt bé i afinen molt. Crec que es pot afinar més sense vibrato que amb vibrato; això ja ho sabeu tots. Però penso que s'hauria de saber fer vibrato i també saber cantar sense. El qui no sap fer vibrato no col·loca prou. Per a un que ha començat a cantar i no ha fet mai vibrato és molt improbable que tot d'una col·loqui realment bé i tingui expressió i seguretat en l'afinació. Per a mi, la base és saber cobrir, i jo ho treballo molt amb els nens de l'Escola de Música de Puig-reig: de vegades costa molt fer que trobin el timbre, però quan els fas una mica de pressió a la panxa, clac!, ja timbren, perquè el diafragma comprimeix, i aleshores troben el punt. El so de la Polifònica és meu.

Una altra persona que hi ha influït és en Josep M. Conangle, el pianista actual, que està al cor d'ençà que tenia setze anys i que ve de família de músics, perquè l'avi era compositor, el pare músic d'orquestra, i ell, a més dels estudis de música i harmonia moderna, també va anar a fer-ne amb en Manuel Oltra. Per a mi és un suport molt important, i a l'hora d'assajar m'ajuda molt. La seva dona, la Carme, que és una de les solistes, també està al cor de quan tenia catorze anys. El repertori ara es programa d'acord amb els pianistes, i actualment és ell qui s'ocupa d'arranjar, molt més que no jo.

I per acabar de parlar de la Polifònica, vull esmentar que hem enregistrar diferents discos i cedés, i que n'hem fet molts: alguns de repertori català, de sardanes, el del *Bestiari*, el de música religiosa, dos de Nadal i *País de cançons*, amb Manel Camp.

En alguns cedés s'ha gravat primerament la música instrumental i després, sentint-la amb cascos, hi hem enregistrat les veus. Fer-ho així exigeix moltíssima paciència. En tots els enregistraments de sardanes havíem treballat d'aquesta manera, menys en l'últim, i al final van haver de treure els micròfons de la cobla.

Els meus altres cors i projectes musicals són els següents.

Vaig fundar la Coral de l'Escola de Música de Berga, on vaig treballar el mateix so i amb el mateix sistema: em va funcionar perquè els cantaires eren joves; les veus eren més tendres, però el so s'assemblava al de la Polifònica, i molts d'aquells cantaires ara treballen en el món professional. Amb la Coral de Berga també vam cantar moltes obres: la *Missa* de Dvorák, etc.

També vaig crear l'Escola de Música de Puig-reig. Els començaments van ser molt difícils perquè hi havia poca canalla, però ara sí que s'hi pot treballar, i me'n sento molt orgullós.

Ara també porto un cor parroquial a Puig-reig en el qual hi ha persones que

havien cantat a la Polifònica, gent gran que són els qui aguanten. Abans, la Coral hi anava a cantar durant les misses, però avui dia, amb tanta gent de fora, no és possible.

També dirigeixo dos cors de l'Escola de Música: el de petits i el de grans. Amb els grans fem peces mixtes a tres veus. Aquesta és una tasca bàsica per mantenir la Polifònica: els alumnes són de Puig-reig mateix i alguns ja han passat a la Polifònica perquè estan capacitats musicalment. Jo ja els preparo vocalment des de petits. Cada setmana els tinc uns quants minuts individualment. Cal treballar el planter.

He de destacar que porto un conjunt instrumental, una orquestra i una banda al Conservatori.

I també ens ocupa molt de temps el Festival Catalunya Centre, que coorganitzem amb la Capella de Música Burés de Castellbell i el Vilar. He de dir que és molt enriquidor i se'n pot aprendre molt, sentint els cors que hi vénen i observant els seus directors.

Finalment, l'experiència de ser delegat de la FCEC també em va ajudar molt. Tractar gent, conèixer maneres de pensar, repertoris diferents, etcètera; així, un es va construint la seva pròpia formació, tot buscant resultats.

I per acabar, algunes reflexions.

· Un director ha de saber on vol arribar. Jo ho somiava, però s'ha de voler aconseguir. De vegades comprava partitures pensant que no les cantaríem mai, com *El Messies...*, i mira quants cops que l'hem fet!

· Una coral ho volia fer com ells, però no n'hi ha prou, amb això; hi ha d'haver

criteri interpretatiu, gust en la manera d'interpretar, hi ha d'haver afinació, hi ha d'haver el ritme adequat... Cadascú ha de saber què vol fer i a quin model vol acostar-se, i intentar fer allò que somia fer. I sobretot, ha d'il·lusionar els cantaires, perquè de vegades es cansen i es posen nerviosos si una cosa costa, i llavors l'opció més fàcil seria deixar-ho córrer. Però si el director creu que es pot fer, acaba sortint. Hi ha peces que la llengua encara complica més, com pot ser el cas de *Elies* de Mendelssohn, i potser es fa pesat, però s'ha de treballar i mirar d'anar endavant. Jo penso que he estat molt de sort amb els cantaires, perquè molts són millors que jo. I potser hi ha directors molt més bons que jo que no han trobat bons cantaires.

· Es poden fer grans espectacles i coreografies, però ho repeteixo: el més important és fer-ho bé.

· Cal buscar sempre la qualitat i, a més, procurar que el repertori que es faci agradi al públic. Penso que si un altre director canviés el nostre repertori, no faria ni un sol concert en un poble com Puig-reig.

A petició dels participants, per acabar la xerrada, i després d'una intervenció d'Oscar Boada per a dir que caldria "clonar" en Ramon i repartir-ne arreu de Catalunya, que així el país creixeria molt, es va demanar a la seva esposa que opinés sobre en Ramon.

Maria Rosa Riera: "Jo, d'en Ramon, en destaco la dedicació, que és absoluta, l'exigència, la constància, la seva intel·ligència i el do que té com a músic i com a líder. És autodidacte i tot s'ho va haver de fer sol, i no era fàcil; ara sí. Sort que jo també sóc cantaire. Si no, ens hauríem divorciat".

FESTA DE SANT JORDI. MASSALCOREIG (SEGRIÀ)

Discurs de M. Carme Valls

Benvolgudes autoritats, amics i amigues tots, bona tarda.

M'agradaria, en primer lloc, dir-vos que em sento molt contenta d'estar amb vosaltres en aquesta festa del cant coral, que m'ha permès retrobar tantes persones del nostre món i veure moltes cares conegudes. En segon lloc,

m'agradaria felicitar el Consell Comarcal del Segrià per l'encert de preparar aquest cicle de concerts, i agrair-li que m'hi hagi convidat per fer costat a aquestes trobades de cant coral que avui encetem.

Participem tots avui en una "festa", perquè cantar sempre omple el cor de goig, procura un benestar immediat i

ens provoca una joia que de seguida tots reconeixem que surt de dins. I una altra cosa molt important: cantar i, sobretot, cantar plegats ens obre les portes de l'amistat i fins i tot d'un sentiment amorós, sense cap dubte.

Ara que estem en família, voldria fer-vos cinc cèntims de les meves vivències en el món del cant coral. De ben petita,

la mare me'l va fer viure i estimar profundament. Podríem dir que vaig néixer envoltada, immersa, dins de l'atmosfera de la música i els cors. L'acte de cantar i d'escoltar els qui cantaven em va acompanyar en els jocs, em va portar amics i companys, em va conduir pel camí de l'aprenentatge i de les descobertes en l'univers extens i ampli de la música.

L'entorn familiar, de fet, hi va tenir molt a veure. Tant per part dels meus germans com de la mare. Ella era una orfeonista de pedra picada a l'Orfeó Lleidatà. Mantenien un compromís que li venia de molt jove: des dels anys d'abans de la Guerra Civil. El va reprendre tan aviat com va poder, just al cap de catorze anys del final de la contesa bèl·lica, en el moment que l'Orfeó es va poder reestructurar, amb prudència i amb molta cura per les circumstàncies polítiques d'aquells moments.

He viscut i recorregut, per tant, totes les etapes dins de la música. En la infantesa, l'adolescència i l'edat adulta com a cantaire i, alhora, molt aviat com a directora de corals. Sempre -i així ho he de dir- amb una felicitat i un goig incommensurables. Hem passat moments delicats i hem superat

dificultats greus a l'hora de treballar pels reptes que ens havíem proposat. Però crec que ens n'hem sortit a través de la feina i la constància, intentant sempre que les persones amb qui he treballat poguessin -i puguin, encara avui- gaudir de la música de la mateixa manera que tots l'hem viscuda. De vegades, les coses han estat més reeixides, i d'altres, no tant, però amb tot plegat hem anat construint un entrellat de camins per a superar els moments difícils de cara al futur.

Voldria dir-vos que estic totalment convençuda que el cant coral és una activitat cultural i social que proporciona enriquiment espiritual i anímic a tots els éssers humans. Cantar és una activitat implícita en la persona, encara que pugui suposar de vegades una certa complexitat. Tots naixem amb l'instrument incorporat al cos. Les cordes vocals constitueixen una eina perfectíssima la utilització de la qual podem millorar amb paciència i aprenentatge. I, a la vegada, són el mitjà d'expressió més directe que tenim. Quan cantem, els sentiments brollen de manera diàfana, intensa i sincera.

Per això, quan un grup de persones comparteix una mateixa cançó les vibracions s'uneixen i automàticament

es crea una bona empatia que, amb l'harmonia musical, ens fa gaudir de la meravella que sorgeix de la música. Amb la resta de cantaires, esdevenim copartícips de l'energia de la veu dels nostres companys de la coral. Així, moltes vegades, el cant ha estat portaveu de sentiments reivindicatius, de súplica, de pregària, de festa. Diria que de totes les expressions més íntimes de la persona. Per això hi ha un extens repertori adient a cada moment social.

Amics tots, acabaré demanant-vos que, sobretot, feu cantar els vostres fills, els néts, els nebots, totes les persones que teniu al voltant. És molt important que els nens cantin des de ben petits. D'ençà que neixen, canteu davant seu sense complexos. Cantar pot ser decisiu per a la seva educació i per al desenvolupament de les seves capacitats en el futur. Permeteu-me que us digui que cantar desenvolupa la capacitat creativa, la memòria, la comunicació social, la seguretat i el domini d'un mateix, el sentit del ritme, l'oïda, la tolerància, el respecte, la generositat, l'amistat, el desenvolupament global del llenguatge, el goig de compartir, i, a més, referma el coneixement de la cultura pròpia.

“1937”. FA MÉS D'UN ANY

El mes de febrer del 2009 vaig passar un cap de setmana amb la família a les Terres de l'Ebre i vam visitar molts dels espais on transcorregué la batalla de l'Ebre, entre els quals el Pinell de Brai i Corbera d'Ebre, on es pot contemplar encara el poble completament destrossat per les bombes. Hi vam veure molts testimoniatges de la guerra, com els forats de les bales o els camins per on corrien els soldats mirant d'amagar-se. Encara feia por.

Ens vam allotjar al poble d'Arnes, i aquella mateixa nit vaig escriure la cançó “1937”. Durant tota la nit em van venir al cap moltes escenes dramàtiques que podien haver passat aquell 1938, l'any de la batalla. La cançó intenta narrar-ne una, i es diu “1937”

perquè és l'any que, en ple hivern, criden al front un jove del nord que arribarà a l'Ebre a l'estiu del 38, mort de por i de gana, per combatre a la batalla.

Feia poc que havia llegit l'emocionant llibre *Pedra de tartera* de Maria Barbal, que ens presenta una família del Pallars també sotraguejada per la guerra. En el llibre -deu ser la manera com parlen al Pallars- no es fa servir l'article davant dels apel·latius personals ni els noms propis: no hi diu “el pare”, “en Jaume”, “la Conxa”, sinó “pare”, “Jaume”, “Conxa”, i així és com anomeno jo els personatges de la cançó.

Des de l'abril del 2009 hem cantat aquesta cançó amb La Caravana de la Bona Sort!¹² a la trentena de pobles i

ciutats catalanes que hem visitat en la nostra “Gira per places i carrers”.

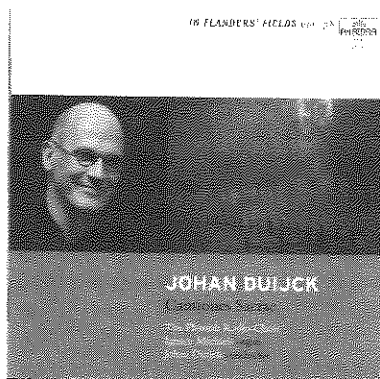
Podeu sentir la interpretació que em van fer a Alella el 31 de juliol de 2009, a: www.youtube.com/watch?v=FUpAMPxBQVI

Fa poc temps, la Coral Polifònica d'Alella em va demanar una cançó meua i vaig decidir que fos “1937”. Els la vaig arranjar per a cor i piano, i la van cantar al mes d'abril, mes, per cert, en què la Caravana tornarà a rodar pel país.

Narcís Perich
www.narcisperich.com

¹² La Caravana de la Bona Sort! és un grup que s'ha anat formant de mica en mica al voltant de les cançons de Narcís Perich. Als seus membres els uneix la música i l'amistat, i els seus concerts són alegres i divertits. El seu objectiu és que tothom s'ho passi bé escoltant-los, gaudeixi de les cançons i formi part com a públic de la Caravana de cançons i amics.

“CANTIONES SACRAE”, DE JOHAN DUIJCK

Johan Duijck (1954) és un músic flamenc polifacètic: professor, director de cor, pianista i compositor.

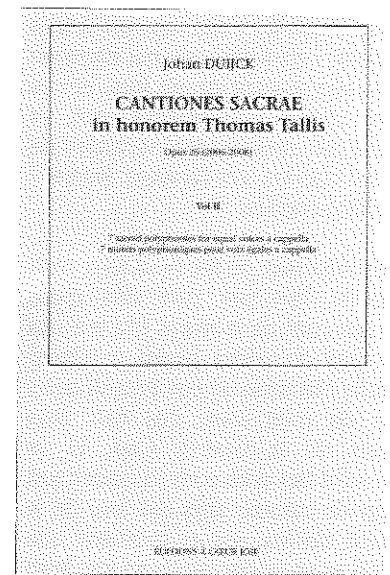
La Radiotelevisió Flamenca ha produït un documental sobre la seva figura que es titula *Sobre l'amistat i la música*. Duijck hi explica que l'any 1575, Thomas Tallis i William Byrd van publicar conjuntament trenta-quatre *Cantiones Sacrae*: cadascun n'havia escrit disset.

Ell ha volgut compondre disset motets en honor de Thomas Tallis, i els ha dividit en tres llibres: el primer i el tercer contenen cinc motets cada un per a cor mixt, i el segon set motets per a veus iguals.

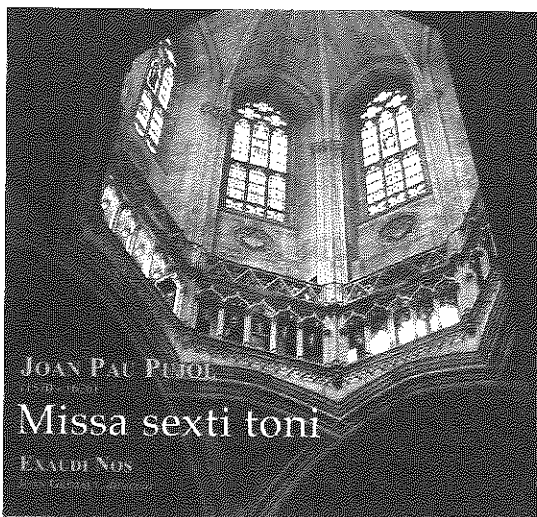
Les vint-i-nou cançons sacres d'aquest CD les canta el Vlaams Radio Koor, un cor de cambra professional fundat per la corporació radiofònica de Bèlgica i que actualment dirigeix el mateix Johan Duijck. El seu repertori habitual inclou d'una manera especial música flamenca i contemporània.

A més del CD, ens ha arribat l'edició de les partitures del segon llibre, publicada per Éditions À Choeur Joie, que fan de molt bon cantar i escoltar.

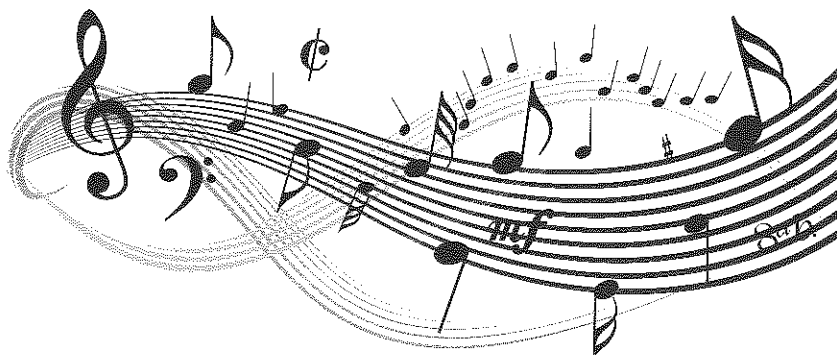
Tenim el CD i les partitures a la vostra disposició.

“MISSA SEXTI TONI”, DE JOAN PAU PUJOL

Joan Pau Pujol (1570-1626) va ser un compositor i organista català que va viure durant les èpoques del Renaixement i el primer barroc. És conegut fonamentalment per la seva música sacra, com la que reproduïx aquest CD editat per Columna Música, que interpreta Exaudi Nos sota la direcció de Joan Grimalt, i en el qual trobem els tres estils que Pujol va conrear: la música litúrgica, representada per la Missa a vuit veus; els villancets en llengua romanç (castellà), en un estil pròxim a la música profana, i la música per a la litúrgia de les hores, síntesi dels anteriors Magnificat i Regina coeli.

CANÇONS QUE CAL SABER

El cançoner que teniu a les mans vol donar a conèixer les cançons catalanes més populars. De les balades antigues i les naldies, fins als hits actuals del pop-rock, passant per la Nova Cançó i per les melodies d'altres països que hem acollit tant nostres. Tant hi trobareu, per exemple, "L'Empordà" de Joan Maragall i Enric Marera com "L'Empordà" de Sopa de Cabuts.

De cada canço, hi ha la partitura –pensada per poder cantar–, la lletra completa i un comentari sobre la seva història.

Aquest recull ha estat preparat pel Grup de recerca "Les músiques en les societats contemporànies", a partir d'una idea de Roser Oller de Capell, Jaume Robert, Antoni Ros Marbà, Claudi Martí, Francina Vila i Josep Maria Macip.

Cançons que cal saber presenta al gran públic les cançons catalanes més populars d'avui i d'ahir.

És un cançoner clar i rigorós, amb partitura, lletra completa i comentari de cada canço.

Amb la col·laboració d'Antoni Ros Marbà.

PVP: 17,00 euros
Data de publicació: 25/02/2010
ISBN: 978-84-9809-063-3
Pàgines: 232

Per a més informació:
OPT. DE VENDA COMPLETA
Azer Marçà
Tel. 93 5062334
www.opt.com

62

OPT

Les cançons que s'inclouen en aquest cançoner, són:

Balades antigues

El mariner
El testament d'Amèlia
Muntanyes de Canigó
La dama d'Aragó
La presó de Lleida
El rossinyol
La canço del lladre

La pàtria moderna

El segadors
Virolai
L'emigrant
El cant de la senyera
La santa espina
L'Empordà
La Balanguera

El país dempeus

Al vent
Diguem no
L'estaca
Paraules d'amor
El mig amic
El meu avi
El cant del Barça
Fent Camí
Tio Canya
D'ara fa poc
Sigues lliure
L'Empordà
Boig per tu
Canço d'aniversari
Bon dia

Llençat

Alegria

Cançons de Nadal

El pobre alegre
El noi de la mare
El dimoni escuat
Canço de bressol
El vint-i-cinc de desembre
El desembre congelat
El rabada
El cant dels ocells

INCOMPRESIÓ HISPÀNICA DE LA REALITAT PLURINACIONAL: "EUROPALIA 1985". CRÒNICA D'UNS FETS OCORREGUTS FA VINT-I-CINC ANYS

Era la tardor del 1985, en el marc de l'exposició "Europalia España". I què és això d'"Europalia España"? Doncs "Europalia" és la mostra cultural que l'Estat belga muntava un cop cada dos o tres anys i que dedicava a un país europeu estranger (aquell any 1985, a Espanya). En aquella mostra, una coral catalana -La Guineu, dirigida per Ramon Vilar- va participar-hi en representació de la FCEC i de Catalunya. Ens remuntem, doncs, a vint-i-cinc anys enrere, quan Felipe González era president del Govern central i quan es mantenia ben viu el record d'un fet aleshores encara recent: l'intent de cop d'estat que Tejero i altres militars havien perpetrat feia tot just quatre anys.

La Generalitat, presidida per Jordi Pujol, se'n va desdir de seguida, d'aquella mostra. Per què? Doncs perquè, estant controlada absolutament pel Govern espanyol, aquest hi amagava deliberadament la realitat pluricultural i plurilingüística d'Espanya. Tot i així, l'escadussera participació catalana en aquella iniciativa adoptà una actitud de denúncia d'aquesta voluntat de silenciar la realitat plural de l'Estat espanyol -alguns cantants de la Nova Cançó, com Lluís Llach, hagueren de treure personalment alguna senyera de dalt de més d'un escenari.

Pel que fa a la part de cant coral de la mostra, hi va intervenir com a director convidat Oriol Martorell i s'hi estrenà una obra, *Iam Rara Micant Sidera* (sobre un text en llatí), de Salvador Brotons, també present en els assajos a Bèlgica, que la compongué per a l'ocasió, i una altra peça, de Cristóbal Halffter. En total van prendre-hi part disset corals espanyoles, una per cada comunitat autònoma. D'altra banda, hi va participar un nombre important de corals de les dues federacions del país amfitrió: de la Federació À Coeur Joie Belgique (integrada per corals valones) i de la Federació de Flandes (sota la denominació "Mil Joves Europalia Cantat"). Els membres de la Coral La Guineu van decidir d'assumir el repte d'anar-hi, tot participant en la dinàmica de posar en evidència l'intent espanyol d'ocultar la realitat plurinacional de l'Estat. Per aquesta raó, van elaborar un tríptic explicatiu en sis llengües (francès, neerlandès, basc, gallec, català i espanyol). El text d'aquest tríptic, encapçalat amb la frase interrogativa "Europalia anticultural?", pretenia reflexionar sobre si el fet d'amagar diverses realitats culturals en llengües diferents de l'oficial "espanyola" podia ser adjectivat, o no, d'anticultural.

Aquell context va suscitar la reflexió de diversos membres de la coral catalana

participant i també d'alguns representants catalans, entre els quals el director català convidat, arran de les diferències de criteri sobre com calia dur a terme la discrepància enfront del tarannà nacionalista espanyol que prenia l'exposició "Europalia 1985". Sigui com sigui, els membres de la Coral La Guineu, malgrat alguns consells en sentit contrari, decidiren distribuir (amb l'ajut d'alguns col·laboradors del Casal Català de Brussel·les) el tríptic entre el públic assistent i els cantaires durant el concert de cloenda, celebrat a la capital belga. Prèviament s'havia produït un intercanvi de parers i de comentaris amb la coral que s'havia fet càrrec de l'acolliment dels cantaires de la coral catalana: els cantaires amfitrions van palesar una actitud de màxim respecte per la resolta posició dels integrants de La Guineu. Comprenien, en certa forma, la càrrega de denúncia respecte a l'intent d'arraconar una realitat nacional viva que el fet de repartir els tríptics representava.

En el concert final, fora de programa (i amb independència d'allò que anaven a fer els membres de la coral catalana), a proposta d'Oriol Martorell es va interpretar "El rossinyol", d'A. Pérez Moya, que va ser dirigida pel mateix Oriol i cantada per totes les corals participants, ja que aquesta obra del repertori coral tradicional català, com és prou sabut, és coneguda arreu de l'àmbit coral europeu. Es va cantar com a bis, després del programa comú. Val la pena, però, de remarcar un botó de mostra: Radio Nacional de España, que retransmetia l'acte en directe, va desconnectar el micròfon just abans de començar la interpretació d'aquest bis. De ben segur que el ministre de Cultura espanyol present en aquell acte, el senyor Javier Solana, tenia la situació ben controlada: calia silenciar un cant en llengua "no espanyola". Però, botó de mostra de què?... Podríem convenir a dir que de la incomprensió o de la no-acceptació de la realitat plurinacional de l'Estat. Aquesta actitud d'incomprensió és la mateixa que van exterioritzar molts dels cantaires de les corals espanyoles quan allà mateix, un cop distribuït el tríptic entre els cantaires i el públic assistent, començaren a estripar-lo sense ni tan sols haver acabat de llegir-ne el contingut.

La incomprensió hispànica de la realitat plurinacional, sota la perspectiva actual

Potser empesos per un cert recel al fet mateix d'haver de reivindicar, potser per la manca de llibertat nacional existent encara

en molts dels espais del context històric de l'any 1985, i també, potser, per les difícils relacions que hi ha hagut al llarg d'aquests anys entre la FCEC i la COACE (la confederació coral espanyola impulsada per Oriol Martorell i Leo Massó) -relacions que han acabat, com tots sabeu, en ruptura-, etc., etc., arriba un moment que hom es planteja quin grau de maduresa hem assolit com a representants culturals d'un col·lectiu nacional. Es tracta de saber si les coses es poden dir pel seu nom sense demanar permís a ningú, de saber si la realitat cultural del cant coral pot deslligar-se del context cultural més ampli, del context social i polític en el qual està inserit... Des de la perspectiva actual, tot això té plena vigència i ple sentit, enguany que en fa cinquanta de la publicació de *La pell de brau*, de Salvador Espriu, com a expressió d'un volgut i desitjat encaix entre Catalunya i Espanya; enguany que celebrem el centenari del naixement (i el cinquantenari de la mort) de Jaume Vicens Vives, autor de la reflexió apologètica sobre la identitat dels catalans *Notícia de Catalunya* (el títol de la qual havia de ser *Nosaltres els catalans*, que no arribà a bon port per obra i gràcia de la censura franquista, és clar), obra sobre la qual s'ha fonamentat una bona part del pujolisme (i això no és cap crítica ni a la més que meritòria aportació vicentiana ni a l'aportació del pujolisme, que de fet ha representat el període més llarg de construcció i redreçament nacional català dels darrers segles, per bé que el context de la realitat actual demani anar més enllà); enguany que aquest encaix entre Catalunya i Espanya és més qüestionat que mai, tant perquè, d'una banda, Espanya, amb la sentència del Tribunal Constitucional, ha donat per tancada qualsevol perspectiva de federalisme o d'una major completesa competencial autonòmica, com perquè, de l'altra, la paciència d'una part del nostre poble comença a exhaurir-se (consultes independentistes, etc.). ¿De debò que encara val la pena de mirar de trobar ponts d'entesa i de diàleg amb qui no es vol federar amb nosaltres, amb qui no ens reconeix com a poble (la voluntat del poble català expressada en el referèndum de l'Estatut no compta), amb qui pretén continuar robant-nos obertament i descarada (espoli fiscal)?

En darrer terme, tan sols un desig: que el model de ruptura pacífic i tranquil que s'ha establert entre la FCEC i la COACE il·lumini els polítics que ens han de dur a una ruptura pacífica i tranquil·la -i, si pot ser, amigable- entre Catalunya i Espanya.

Jaume Casassas i Castellà

ENCREUATS MUSICALS

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2								♪				
3				♪						♪		
4			♪				♪			♪		
5					♪							♪
6						♪		♪			♪	
7							♪				♪	
8	♪			♪					♪			
9									♪			
10			♪					♪				
11		♪				♪						
12								♪			♪	

MELÒDIQUES:

- 1 En Ludwig ben enganxadet.
- 2 No fa res ♪ El primer solo d'un neanderthal.
- 3 Palíndrom que no creix ♪ Ona ♪ A Lleida article neutre.
- 4 Corrent continu ♪ Serp constrictora ♪ Demana conformitat ♪ La dóna.
- 5 Així es queda la directora en sentir un gall ♪ Mestres esdentegats.
- 6 Farà un nus de faisó eròtica ♪ Mi ♪ A mi ♪ La.
- 7 Mosca infecciosa i poc convençuda ♪ La Isabel la canta a Canàries ♪ 50.
- 8 Irlanda tot curt ♪ Estafa ♪ En família, en Benjamí fa el pi.
- 9 Clicar, engegar ♪ La part de la UE que sí que funciona.
- 10 Existeix ♪ Resar ♪ 100 espanyols remen enrere.
- 11 La del frullato ♪ Cançó que lloa algú ♪ Capital xinesa.
- 12 Que va en sentit contrari ♪ Té 5 dits ♪ La darrera.

HARMÒNIQUES:

- 1 En d'Indy, en Van Gogh ♪ Transport en avió.
- 2 Sons precursors ♪ Noruega.
- 3 Aquell palíndrom petitó ♪ Ideal de cap per avall ♪ Original versió.
- 4 Boca closa ♪ En Simpson ♪ Element antisèptic.
- 5 Fa gols sense perdre el to ♪ Espantar.
- 6 Conjunt d'estris ♪ Un d'ells ♪ Pluralitza.
- 7 A Itàlia és teva ♪ Mi mi ♪ L'Argerich.
- 8 A Alemanya Si natural ♪ Un parell de "C" ♪ Du troncs riu amunt ♪ La.
- 9 Venen ous amb totes les vocals ♪ El capdamunt.
- 10 Versió Directa ♪ Deslliura.
- 11 Divinitat grega del vent ♪ Ostinato en Mi.
- 12 Origen de la colònia de cap per avall ♪ El de Camprodon.

TROBAREU
LA SOLUCIÓ
A LA PÀGINA WEB:
www.fcec.cat

pianoservei
lloguer de pianos per a concerts

Des de **pianoservei** us oferim a les corals de la FCEC un descompte especial del 10% en el lloguer de pianos de cua per als vostres concerts.

Visiteu la nostra web www.pianoservei.com on trobareu informació dels diferents models que disposem i des de on podreu fer les vostres consultes i reserves.

A ENDESA, QUAN PARLEM D'EFICIÈNCIA
ENERGÈTICA, NO VENEM OCELLS NI FLORS

**"LA NOVA
IL·LUMINACIÓ
DEL LOCAL
ÉS EL MILLOR
CONTRA LA CRISI"**

Flora Revilla Benito
PROPIETÀRIA JOYERIA "HORUS", BARCELONA

"Mai no hagués pensat que una il·luminació eficient i ben estudiada pogués influir tan positivament en les vendes de la joieria. Ha estat com reformar el local, però sense obres ni embolics. El més curiós és que ara el negoci està més ben il·luminat, i, a més, pago menys llum que abans".

Amb el **planilumina** d'Endesa, la joieria Horus contribueix a millorar el medi ambient reduint les emissions de CO₂ en l'equivalent a 2,7 tones l'any. A més, estalvia un 80% en el consum elèctric anual i ha aconseguit el doble d'il·luminació i reduir les despeses de manteniment de la instal·lació.

Informi-se'n a www.endesaonline.com o trucant al 902 50 68 70.